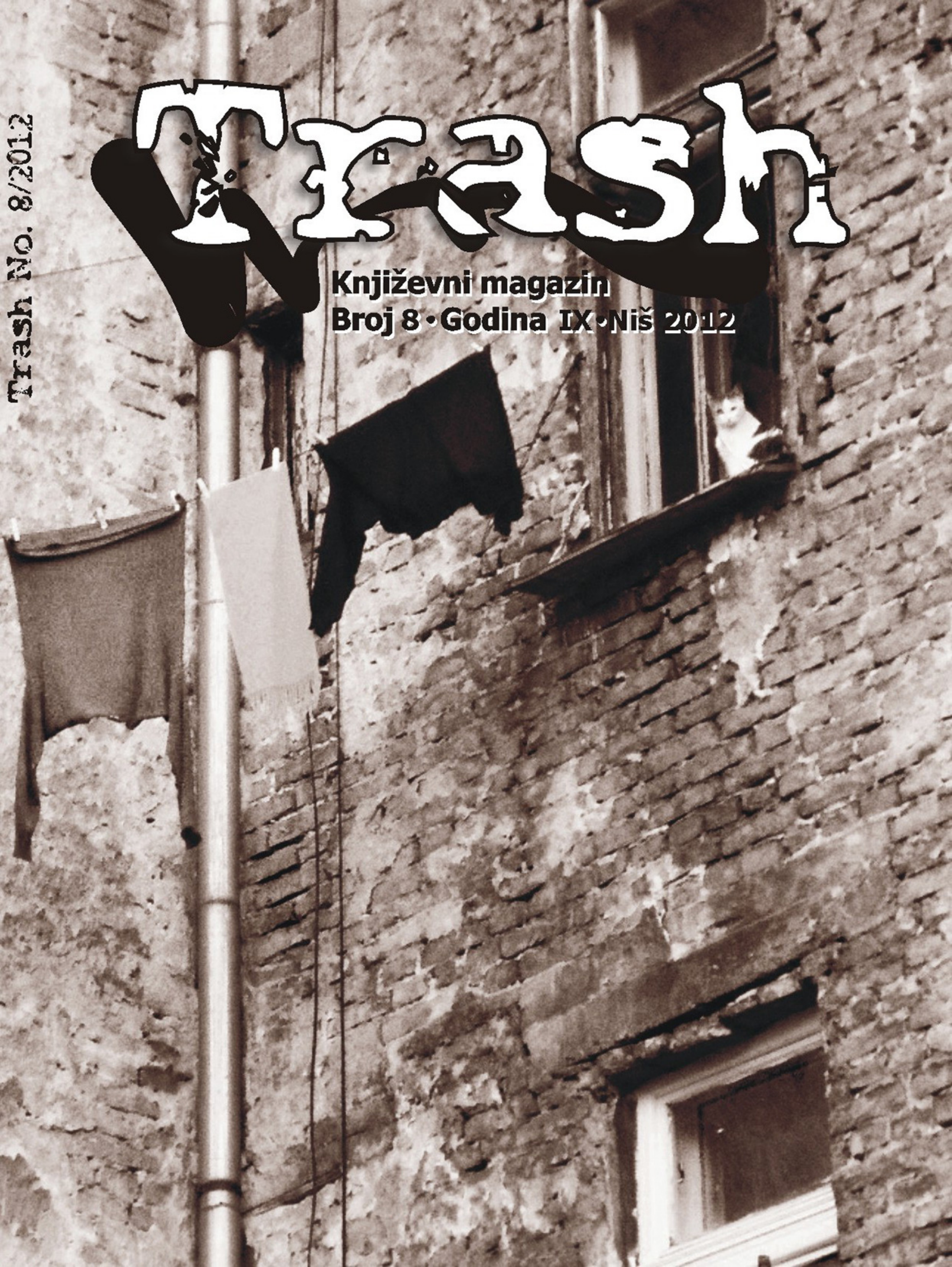

Trash No. 8/2012

Trash

Književni magazin
Broj 8 • Godina IX • Niš 2012

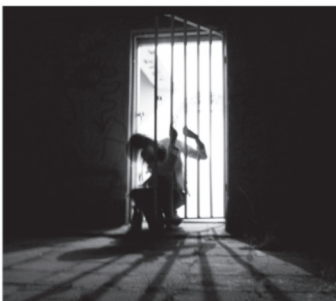

Trash

Književni magazin
Broj 8 · Godina IX ·

AKADEMSKI LIST PRESSING

Specijalno izdanje

TRASH

Književni magazin

broj 8/2012

Za izdavača:

Jugoslav Joković

Glavni i odgovorni urednik Pressinga:

Dejan Kostić

Urednik izdanja:

Dejan Stojiljković

Lektori:

Hristina Nerandžić, Aleksandar Ilić

Sekretar redakcije:

Radica Opačić

Prepress&design:

Pressing prepress studio

Izdavač:

STUDENTSKI - INFORMATIVNO IZDAVAČKI CENTAR NIŠ

ISSN 1451-1584

Adresa: Šumatovačka bb, Niš

Telefon: 018/523-418

Fax: 018/523-120

E-mail: redakcija@pressing-magazine.com

trash_magazin@pressing-magazine.com

Internet prezentacija:

www.pressing-magazine.com

Žiro račun: 355-1027350-59

Godina IX, broj 8

Štampa: Color Speed

Tiraž: 500 primeraka

**Objavljivanje ovog izdanja finansirano je od strane
Ministarstva prosvete i nauke**

Zdravstveno upozorenje

Đubre sam bacila u đubre. Ne želim i neću da neke tamo isfrustrirane i glupe osobe lečim za džabe, tako da će ipak morati da potraže nekog dobrog psihijatra i da plate lečenje.

Moraćete da nas ostavite na miru, jer vam pokušaj nije uspeo. Moja svekrva i ja sedimo zajedno, pijemo ladno pivo i smejemo vam se.

Ispičasmo se slatko, a večeras idemo na Jarak na večeru. Dušmani nek' crknu, pa ma koliko bili utržni da spasu bilo koju od nas dve, od one druge. Kad ste već bili spremni da mene poljubite u dupe, da vam poručim da vam i moja svekrva isto poručuje.

Gledajte svoja posla stoko bezrepa.

Ivana Momčilović
www.charolija.com

Gde je đubre?

Vule Žurić
PAD KOLUMBIJE
str. 08.

Pavle Zelić
GRADITELJI PIRAMIDA
str. 14.

Miloš Grozdanović Grozda
DŽEKI ČEN
str. 28.

Marko Šelić Marčelo
**HEROJI SU TE
OSTAVILI DA UMREŠ**
str. 35.

Hans Piti Orli
KAD TIGANJCI UJAHNU
str. 61.

Jovana Ristić
IZ KRAJA
str. 82.

Vladimir Kecmanović
TURSKA VAZNA
str. 93.

Slobodan Vladošić
MI, RAZLIČITI str. 97.

Dejan Stojiljković
KIŠNI PSI str. 102.

Vule Žurić

PAD

KOLUMBIJE

Nema više vremena.

Mladen Delić

Nemam više vremena.

Desanka Maksimović

"Vremena", uspe još da kaže komentator a onda se slika na ekranu većem od Rusije zaustavila.

"Vremena više nema!" doviknu muškarac koji je u desnoj ruci držao daljinski a u levoj još neupaljenu cigaretu. Gledao je još neko vreme ka vratima na kojima nije pisalo WC, ali se po dosadnom šumu vode dalo zaključiti da se tamo neko uveliko higijeniše.

Čovek se nasmeja, metnu cigaretu među usne, prpali je, povuče dim i pritinu rew na daljincu.

Igrači na ekranu su se brzo kretali unazad, dok je fudbalski teren mirovao poput pokojnika na bdenju.

Pritiskom na play sve poče da se odvija još jednom.

Fudbaleri u žutim dresovima i plavim gaćama spremali su se da izvedu slobodan udarac a fudbaleri sa crvenom štraftom preko čisto belih dresova su postavljali živi zid.

"Peruanci opet stoje preblizu", reče, između ostalog komentator. "Sudija će još jednom morati sa njima da vodi teške pregovore."

Čovek na kožnoj sofi se nasmeja i povuče još jedan dim i pritisnu pauzu.

Sa ekrana ga je gledao Moreno.

Ne kao Mona Liza, u oči, dugokosi oznojeni mladić se nije ni osmehivao, ali tajna je ipak postojala.

Vrata kupatila se otvoriše i u veliku svetlu sobu uđe gola žena.

"Šta misliš?"

Ona zastade iza sofe, uze mu cigaretu i povuče dim.

"Lepi Gaga."

Pušila je i dalje.

"Ovo je utakmica", reče i ne pogladavši je, pokaza rukom da mu vrati pljugu. "Nije pornić. Kad budem gledao pornić i kad te budem pitao..."

"Fudbal je dosadniji od pornića."

On se, najzad, okrenu.

Gola žena je gola žena.

"Pogledaj ga, ipak. To je Moreno. Nije dao gol za reprezentaciju još od... Nije još uvek dao gol. A u klubu za koji igra, u Evropi, ne umeju da ga zaustave. Gledao sam ga, sećaš se, u septembru, išla si kod sestre dok sam bio tamo."

"Kod Izabele?"

"Bio je bešnji od najbesnijeg bika u najbesnijoj koridi."

"Dobro si me podsetio, treba da joj se javim. Kad mogu da nam dođu, kada se to s fudbalom završava?"

"Ti mene uopšte ne slušaš", reče joj muškarac, gaseci cigaretu u velikoj kristalnoj pepeljari, ne skidajući pogled sa Morena, koji je gledao njegovu голу ženu. "Oblači se, šta čekaš?"

Od toliko pogleda i u tako velikoj sobi postade tesno.

Pored pepeljare, na niskom staklenom stolu stajale su novine.

PAD KOLUMBIJE, pisalo je masnim slovima preko celog vrha velike stranice.

Dnevnici takvog formata bili su već prava retkost. Ipak, umesto tekstova, i oni su sve češće štampali velike fotografije u boji.

Tolika je bila i njegova fotografija.

Uhvatili su ga na treptanju.

Šta sanjam a šta mi se događa! pisalo je ispod fotografije. Gomes Boliljo, selektor reprezentacije žmuri pred košmarnom javom našeg nacionalnog tima!

"Vara ženu."

Boliljo je shvatio da misli na njegovog pulena kada je ona već uveliko bila u spavaćoj sobi.

Ugasio je cigaretu i ostavio Morena samog, dok je sa ulice opet dopiralo zavijanje sirene kola hitne pomoći.

Obuvala je čarape.

"Odakle znaš?"

"Ne treba biti Šerlok Holms. Je li oženjen."

Boliljo klimnu glavom.

"Ima dvoje dece", reče, dok je ona birala bluzu u plakaru.

"Jedno je imati decu a drugo je imati brak."

Voleo je tu belu. Zakopčavala je dugmiće.

"Je li žive ovde, ili su sa njim, gde beše da igra?"

"U Nemačkoj. Tamo su. Nemoj da se šminkaš."

Poljubio joj je vrat, pa uvo.

"Onda ima neku ovde. Čekaj, gde ste igrali kada je debitovao za..."

"Debitovao?!" ponovi on i poče da se smeje.

"Šta si ti mislio?" ljubakali su se. "Da ja baš ništa ne znam o tom tvom fudbalu."

Već su bili u kolima kada mu je zazvonio telefon.

Bio je to njegov pomoćnik.

"Mister", reče Alvarez odano posrano.

"Hesus, amigo", trudio se da bude veseliji od drogiranog simpatizera Huga Čaveza. "Šta to ne može da sačeka sutra ujutru?"

"Mister..."

"Izađi negde. Evo, dođi u... Kako se zove pab?" pitao je ženu, koja je kuckala porukicu na svom skoro najnovijem modelu mobilnog telefona proizvođača koji je bio generalni sponzor fudbalske reprezentacije Kolumbije.

"Bembo."

"Dođi večeras u El Bembo, na žurku."

Alvarez je ćutao sve do narednog raskršća, gde žena reče Bolilju da skrene desno.

"Mister, moja Ana-Marija..."

Najnoviji model tojotinog džipa se zaustavi naglo.

Centar Bogote je čuo i uspele šrkiye kočnica.

"Hezus?!"

Boliljova žena je zabrinuto gledala muža.

"Hezus?"

"Sva je prilika da me prevarila, kučka."

Veza se prekide.

"To je to", reče Boliljo, pokušavajući da pozove svoga prvog asistenta. "Moreno kreše Hezusovu ženu."

"Tebi kao da je drago?"

Crna tojota je opet učestvovala u saobraćaju.

"Nije mi drago, ali mi više nije teško. Rešila si mi veliki problem."

"A Hezus? A ta..."

Hezus je bio odlučio da se javi svom šefu.

"Mister..."

"Hezus, ljubavi, slušaj. Gde si ti sada?"

"Kod mame. Ona još ne zna."

"Ko?"

Žena pokaza Bolilju reklamu sa druge strane ulice.

El Bembo Pub, pisalo je onim slovima iz engleskih novina.

"Moja mama. Nisam joj ništa rekao. Misli da sam došao da je posetim."

"A odakle si ti? Mislim, nisi u Bogoti?"

Hezus je plakao.

Boliljo se parkirao.

"Hezus, slušaj me sada, kao da smo u svlačionici, pred utakmicu."

"U redu", Hezus šmrknu.

"Ostani kod majke i ponašaj se najnormalnije. Tako će i biti. Obećavam ti. Nećeš izgubiti ženu."

Boliljo zamisli svog pomoćnika, kako sedi za stolom u kuhinji, pored šporeta na drva i klima glavom.

"Ti ćeš imati ono što ti pripada a i mi ćemo početi da igramo bolje. Vidimo se sutra poslepodne u kancelariji."

"Mister?"

Boliljova žena se smejala i vrtila glavom.

"Da?"

On spusti ruku na njeno golo koleno i namignu joj.

"Ja zaista verujem u naš tim."

Leonel de Hezus Alvares Zuleta spusti skoro najnoviji model mobilnog telefona proizvođača koji je bio generalni sponzor fudbalske reprezentacije Kolumbije pored tanjira na kome je stajalo još jedno parče njegovog omiljenog kolača.

Dok je žvakao, razmišljao je i tekle su mu suze.

Onda je samo plakao ali ubrzo ga privuče vika dece na prašnjavom raskršću.

Majka je sedele pred televizorom u stolici na ljuljanje.

"Idem malo", reče joj.

"Šta hoćeš da ti pravim za večeru? Mislila sam da ispečem boliljose."

"Mogao bih sutra da ih malo odnesem Misteru."

Majka ljutito odmahnu rukom.

"Ne znam zašto ga uopšte zovu Boliljo."

"Njegovi su bili siromašniji od vas. Kažu da je kao dečak za jednu kiflicu šutirao u rašlje."

"Tako mu onda i treba!" sve žešće se ložila keva.

"Mama?!"

"Šta mama? Tvoj pokojni otac me je dovoljno naučio fudbalu da bih znala da ovi naši ne umeju ni vazduh čestito da pogode! Tog buđavog tehnika bi trebalo zvati ubuđala gorgonzola!"

"Gorgonzola je već buđava!"

"Eto vidiš".

Dole, na raskrsnici, klinci su pikali fudbal na male golove.

Stari Galjego je pratio igru iz berberske stolice u svojoj radnji. Njegovo lice beše du dubokoj poslepodnevnoj senci.

"Onaj Sezarov mali nije uopšte bez veze", reče berberin i pokaza Hezusu gotovo neprimetnim pokretom brade ga bosonogom dečaku u prljavom dresu Barselone na čijim leđima nije bilo ni imena ni broja.

Hezus je igru posmtarao kroz izlog.

Dečak je trčao unazad, očekujući da mu jedan dugajlija doturi loptu.

"Nisi dugo dovodio svoga deliju na šišanje."

"Mario sada sluša hevi-metal."

"Staviću mu mini-val."

Dečak u Barsinom dresu nikako nije dolazio do lopte.

"Pa dodajte mu, svih mu svetaca!" viknu berberin, ustade sa stolice i izađe na ulicu, gde ga lopta pogodi u glavu.

Kiflice su bile još vrele.

Hezus je duvao u jednu i gledao sa majkom Rosalindu kada se na ekranu pojavi najava za vanredne vesti.

El Bembo Pub pisalo je iznad reportereve glave.

"Dragi gledaoci, javljamo se sa lica mesta, gde se pre četrdesetak minuta desio incident."

U desnom delu ekrana se pojavi fotografija Ernana Gomesa Bolilja.

"Tehniko našeg fudbalskog nacionalnog tima je na vratima ovog kafea navodno četiri puta ošamario jednu ženu."

Hezus je očekivao da sledeća fotografija bude slika njegove Ana-Marije.

"Prema pričanju očevidaca", nastavljao je reporter, "ta žena je prebacila Bolilju zbog loše igre naše reprezentacije u nedavnoj utakmici protiv Perua."

Hezus oseti vibracije u džepu pantalona.

Bio je to predsednik fudbalskog saveza.

"Da?"

"Alvarez, gledaš li ovo?"

"Da."

"Buliljo me je malopre pozvao."

"Da?"

"On više nije selektor Kolumbije."

Hezus zagriže bulilju.

"Mislio sam, ako nemaš ništa protiv, da sutra ujutru predstavimo tebe kao privremeno rešenje. Dođi večeras kod mene, da se dogovorimo za platu."

"Ekselencijo."

"Da?"

"Imam samo jedan uslov."

"Da?"

"Moreno ne može da igra dok sam ja na klupi."

Predsednik Saveza Luis Bedaljo Điraldo je ćutao.

"Ili Moreno ili ja."

"Ali..."

"Jebao mi je ženu."

Hezusova majka briznu u plač i poče da kuka.

"Svaki put kada smo igrali kod kuće, on mi je jebao ženu, razumete. Ona mi je to rekla sinoć, posle utakmice."

"Morenova žena?"

Hezus baci telefon u ekran, proguta ostatak bulilja i izađe u noć.

Moreno je i dalje gledao Bulilja sa velikog ekrana.

Zvuci večeri su se dole na ulici povlačili pred sve izvesnijom tamom.

Buliljo pritisnu play i Moreno šutnu loptu preko gola.

"Vremena je sve manje", reče televizijski komentator. "Fudbal se ne igra do smaka sveta. Postoji sudija i on će za koji sekund odsvirati kraj."

Dok je išao ka spavaćoj sobi, sudija zaista odsvira kraj.

"Ovde nema materijala ni za drugorazrednu tragediju", reče komentator, a Buliljo pritisnu kvaku i odškrinu vrata.

Njegova žena je spavala na boku.

"Buliljo mora da preduzme nešto pod hitno", komentator je privodio kraju prenos utakmice, "inače nikada nećemo dočekati ono što čekamo celu večnost."

Bolela ga je ruka.

Četvrti put beše baš zamahnuo snažno.

Pavle Zelic
GRADITELJI
PIRAMIDA

Udarnici

1948.

Kako su sišli sa voza, tako su u čudu otvorili usta, i nisu ih zatvorili sve dok im neko nije rekao da to urade. Doduše, otvorenih usta su i ušli u voz, pošto ni to čudo nikada nisu videli, a kamoli da su se vozili njime.

Đorđe, Milisav, Borko, Stanimir i Joca bili su petorica pionira, tek pristiglih u prestonicu iz rodnog sela Mraovca, podno Kopaonika. Zaputili su se na radnu akciju, najveću koju je ova zemlja ikada videla. Sva petorica bili su najbolji drugovi, vršnjaci u malom selu, koji su stoga po prirodi stvari bili upućeni jedni na druge. Takođe su bili i potpuno različiti, i ne samo po stasu.

Stanimir je bio najveći od svih, pravi mali džin za svoje godine. Već je bio dorastao skoro do visine odraslog čoveka, a i zavidno je bio popunjen, i to ne salom. Na polju je uveliko radio, odmenjujući onemoćalu majku i oca koji se nije vratio iz zarobljeništva. Takođe je bio i ćutljiv i povučen u sebe, ali nesebičan kad god je nešto trebalo da se radi, a bogami i da se bije.

Milisav je zato bio njegova sušta suprotnost. Buckast, blagolagoljiv i uvek za šalu i šegu spreman dečak, koji je samo o hrani razmišljao. I o automobilima, ili uopšte ikakvom prevoznom sredstvu sa motorom. Iskrao se jednom bio iz kuće, dok su se još vodile borbe, samo da bi video kolonu nemačkih vozila koja su se povlačila preko Brusa. Dobio je batine, ali i priču o neverovatnim mašinama sa kojom je iznova i iznova gnjavio drugove.

Borko, najmlađi od družine, ali ne za mnogo, zamišljen i povučeniji u odnosu na ostale, stalno je nešto crtkao i sanjario, i u seoskim igrama je uvek bio najbolji, a čak je bio u stanju da izmišlja i sasvim nove.

Iako za skoro dve godine stariji od njega, i uopšte, najstariji od cele družine, Joca je pak, izgledao kao pravo dete. Mali, žgoljav, nigde ga nije bilo. Ipak, da li zbog kompenzovanja konstitucije ili objektivnijeg razloga vezano za godište, svoje mišljenje, svoje vođstvo je skoro uvek umeo i mogao da nametne ostalima.

Sem Đorđu.

On bi ga, istina, poslušao, ali je bio dovoljno pametan da zna kada je Joca u pravu a kada samo isteruje volju. I inače, Đorđe je video, shvatao mnogo više nego što je bio spreman da priča. Razumeo je štošta što se dešavalo u selu, ne samo sitne i prolazne komšijske zađevice, već i one bitnije stvari. Kao recimo kad su konačno došli komunisti. Osećao je, iako nije uvek znao to da artikuliše, suštinu te nepovratne promene koja je njegovo okruženje okrenula naglavce. Ali sada, kada je trebalo da svi zajedno stupe u jedan ogroman svet, bojao se kako će ga svariti, da li će moći da ga razume, obuhvati u mislima? Sumnjao je u to, u sebe, ali je svakako jedva čekao da pokuša.

Kako je ova tako mlada družina uopšte uspjela da se prijavi na radnu akciju bila je posebna priča koju će iznova prepričavati, međusobno, i svakom ko je hteo da sluša. Jer, na radne akcije su primali omladince, dakle, one preko 17 godina starosti, i tu negde do dvadeset i treće godine. Ipak, postojala je i mogućnost da se ubaci i neko mlađi. A oni, ako su već ispustili šansu da se dokažu u ratu, *ovo vala neće propustiti!*

Zato su se, kad su čuli i za prve akcije čvrsto odlučili da je upravo to ono što im treba. Uostalom, oni više nisu bili tako mali. Postali su već *stariji pioniri.*

Za razliku od mlađih, u koje su se prijavljivali ili pre, bili prijavljeni mališani od šest-sedam do 11 godina starosti, drugu grupu pionira su činili oni stariji, od 11 do 14 pa i više godina. Nijedan od petorke nije priznao da su u ovaj „viši“ status prešli tek pre par meseci, a da je Borko konkretno, i dalje bio bar pola godine daleko od toga.

Ali su zato opsedali lokalnog komesara, priprostog čovu koji se nije najbolje snalazio u novoj ulozi jedne sasvim drugačije vlasti u selu i okolini. I konačno je, kada su mu pripretili da će ići u Brus da se požale nekoj višoj instanci, popustio i dao im preko potrebne preporuke. Čak ih je lično odvezao u Rašku na voz, blatnjavim putevima na kojem su se kola sa drvenim točkovima truckala satima. Dečacima je to trajalo naizgled beskonačno, ali su i dalje sve vreme veselo ćeretali, znajući da su svakim pređenim metrom bliži svom cilju.

Ostavljali su za sobom uplakane ali ponosne roditelje, sem Joce kojeg njegovi čak nisu ni hteli da isprate. Sudeći po ovom primeru, a i

kako su se inače ovi, dotada najugledniji stanovnici njihovog sela ponašali od dolaska nove vlasti, uvek pronicljivi, većito zabrinuti Đorđe se brinuo da li će ih zateći i kada se budu vraćali.

Ostali su za njima, toliko daleko, i razdaljinom i u mislima i njihovi najbliži, i svi ostali Mraovčani, i samo selo, polja, šume i velika planina iznad. Sve to im nije ni padalo na pamet dok su se divili okolini koja se videla kroz prozor voza.

Kada su se po pristizanju u Beograd konačno smislili i usudili da siđu na peron, prvo pitanje je bilo, kuda će pre? Toliko su slušali o tom belom gradu, nekad, u selu, a još više usput, da im se činio nalik nekoj varoši iz bajki, sav iz kula i nepreglednih bedema. U stvarnosti, u njihovim očima, bio je još lepši.

Nisu imali više vremena, nažalost, ali zato nisu ni morali previše da razmišljaju, jer se ubrzo formirala kolona omladinaca koji su, prikupljeni u voz iz raznih mesta usput, svi išli na akciju. Zaorilo se:

„Drugarska se pesma ori,

pesma koja slavi rad.

Srce gromko nek nam zbori,

da nam živi, živi rad!“

Nisu znali reći ove nove pesme, ali su učili usput, i ubrzo su se i oni drali k'o magarci, nasmejani i zagrljeni, srećni kao nikada ranije.

Uskoro, ova neuređena ogromna grupa zaputila se peške ka svom konačnom cilju. Novom Beogradu.

Odelo, radna, plava, skoro pa nova i skoro pa taman, dobili su odmah po dolasku. I cokule, koje su im svima bile prevelike, naročito Joci. Ta obuća im je baš zadavala muke. Pre svega, nikada nisu obuli tako nešto. Kod njih su se nosili opanci, ili nazuvke od kože koje su seljani sami sebi pravili. Ovo što su sad imali je pored neobičnog oblika imalo i neke silne uzice, koje je trebalo ušnirati, na način poznat drugima, ali koji se njih petorica nisu usudili od srama da pitaju da ih neko nauči. Omladinci su se menjali sa obućom dok ne bi uboli broj, ali pioniri nisu imali s kim. Zato su natrpali neke krpe u njih, zavezali te „pertle“ kako su znali i umeli i terali dalje.

Još prvog dana su imali prilike i da upoznaju komandanta Glavnog štaba, druga Bosiljčića. Visok, prav i nasmejan, sačekao je celu grupu ispred zgrade štaba, smeštene u jednoj zgradi, nekakvom „paviljonu“ na mestu koje se zvalo Sajmište. Održao im je svima kratak govor, u kojem im je poželeo dobrodošlicu, podsetio na neka osnovna

pravila u radu i ponašanju i uputio ih u jednu veliku sliku, ideju koja je stajala iz cele ovog grandioznog poduhvata.

„I vi ćete biti deo toga, svaki kubik koji iskopate, svaka cigla koju postavite će nas dovesti korak bliže našem Novom gradu, Novom Beogradu.“ rekao je na kraju. Posle toga, jedva su ih mogli zadržati da ne polete pravo na posao za kojim su ih već svrbeli prsti. Ipak, prvo je trebalo da dobiju svoje rasporede. I već tu je nastao problem. Brigade su se inače delile po krajevima odakle su bile. Ali će pet pionira, iako iz istog kraja, istog sela biti razdvojeni i rasejani po celom gradilištu.

Jer, niko nije mogao da objasni kako su se oni uopšte našli tu. Papiri su se vrteli po rukama, telefoni okretali, ali objašnjenja nije bilo. A da ih takve, najobičniju nejaku decu prime na ovako ozbiljan rad, najpre im nije padalo na pamet. I već kad su se spremali da im, uprkos molbama i kuknjavi, daju karte za nazad i otrpave ih, neko se dosetio sjajne ideje.

„A šta ako ih upotrebimo kao kurire? Sem ovog velikog, zaista nisu za teren, ali će zato sigurno moći da se nacrtaju gde treba brže nego bilo koji odrasli klippan. Jel' tako drugovi pioniri?“

„TAKO JE!“ - odgovoriše gromko i uglas.

Bilo je ukupno pet omladinskih logora: „Milovan Milovanović - Lune“ nalazio se na Ušću, blizu Glavnog štaba. „Jože Vlahović“ bio je sa leve strane puta prema Zagrebu, iznad onog odsečenog dela zemljišta gde se jedna ravnicica nadgornjuje nad drugom. „Franc Rozman - Stane“ nalazio se u blizini Cvijićeve ulice. Družine pionira je saznala da to mesto još zovu i „profesorska kolonija“, ali retko, i krišom, ko zna zašto. „Budo Tomović“ se smestio čak tamo uz Stadion koji će se tek graditi, a zvaće se po našoj armiji JNA. Postojao je i jedan logor u Pančevačkom ritu, ali tamo nikada niko od malih kurira nije išao.

Najbitnije se ipak dešavalo na Sajmištu, u štabu. Tamo je bila uprava svih akcija, inženjeri, arhitekta. Zgrade u logorima su građene, ili što bi Milisav znao da kaže, *prekonoći sklepane* od neobrađenih dasaka, pa je često kad duva delovalo da tu zidova ni nema. Svaka baraka imala je česme za vodu i sve što treba za higijenu, poljske nužnike pa čak i prave pravcane tuševne. U prostranim spavaonicama kreveti su, takođe drveni i svi na sprat, bili postavljeni u dva reda uz oba duža zida. Ili je samo prostrta slama, ili su njom punjeni dušeci. Dobijalo se po jedno ćebe, uglavnom malo načeto od moljaca ali svejedno toplo.

Kako im je posao nalagao, i kako su, malo po malo, uspevali da

ga prilagode sebi, dečaci su, iako raspoređeni u različite logore, umeli da se često okupe svi zajedno, čak i da prespavaju jedni kod drugih. Uveliko su razrađivali svoje trase između gradilišta i drugih lokaliteta među kojima je trebalo neumorno jurcati. Čak su pronalazili i nove, inovativne načine da se ubrzaju, šlepajući se na najrazličitijim vrstama prevoza. A i svi su ih zavoleli.

Maltene na samom početku izgradnje, osnovan je i sedmodnevni list „Novi Beograd“. Novoopismenjenom Đorđu, koji je na svim sekcijama pokazao izuzetno zalaganje i umeće sa rečima, pa je čak posle samo par dana učenja umeo da prevaziđe i mnogo starije omladince koji su slova sricali po više nedelja, kao nagradu za dobre ocene dodeljeno je mesto kurira upravo tamo.

U redakciji lista, imao je da se javi Voji Đukiću, glavnom i odgovornom uredniku, i da se upozna sa grupom profesionalnih novinara koju je on tamo okupio. Kao da je u pitanju neki ozbiljni, stari list, ova novina ubrzo je stekla i čitavu mrežu dopisnika iz brigada, omladinskih logora i Glavnog štaba. Pratile su se sve vesti koje imaju veze i važne su za rad na akciji. Komentari i reportaže popunjavale su sadržaj koji je uspevao da isprati svaki dolazak novih brigada, izvođenje radova na najvažnijim objektima, ali i da prenese sa jednog na drugi kraj gigantskog gradilišta atmosferu koja je vladala na pojedinim mestima, da podeli utiske o uslovima života u logorima, obavesti o najrazličitijim kulturnim i sportskim aktivnostima i manifestacijama.

Najbitniji od svega bili su naravno rezultati učinci po brigadama koji su se čitali kao najuzbudljiviji izveštaji sa utakmica ili rezultati lutrije. Nebrojeno puta su se omladinci oduševljavali, pronašavši svoju brigadu, ili čak, svoje sopstveno ime, prvi put odštampano u novinama. Pa bi ih čuvali, tih par listova hartije, kao slike najrođenijih, ispod jastuka, a bar jedan primerak obavezno poštom slali kući.

Zdravo omladino!

Radilo se i danju i noću. Bez tehnike. Ručno se sejao pesak i mešao malter, a konjska zaprega je prenosila teži materijal. Tek ponegde uključivale su se i male lokomotive ali to je zaista bila retkost. Suština je bila u nebrojenim hiljadama sinhronizovanih ruku koje su radile kao jedan jedini par. Pod tim, udarničkim rukama tlo se brzo menjalo.

Sve što je moglo da ih snađe, sve što je priroda mogla da baci na ove ljude koji su joj tako brzo, tako beskompromisno menjali lični opis

oni su primali sa osmehom, sa prkosom i inatom.

Jednom se tako Đorđe našao u vodi do kolena, na zadatku da prenese naređenje da se sa gradilišta koje je bilo najbliže Dunavu spašava sve što se može od reke koja je tog jutra naglo nadošla. U opasnosti nisu bili ljudi, ali jeste sva oprema koju su imali tamo. Obala još nije bila utvrđena i zbog tog previda, omladinci su po hladnom, sumornom oktobarskom danu morali da ulaze u vodu i da vade i izvlače kolica, šine, lopate... Nije bilo zadržke, bez razmišljanja su gazili duboko, do pojasa i dalje, jer su osećali da sva ta oruđa bila znojom i trudom stečena, da su *njihova*. Trajalo je to ceo dan, a Đorđe je ostao tamo sa njima, jer drugog posla, sem da javi jesu li uspeli, nije imao. Vadio je i sam manje komade, one koje je mogao da podigne ili makar odvuče. Na kraju, u sam smiraj, sve je bilo spašeno. Omladinci, i Đorđe sa njima, tek su onda pošli nazad u logor. Mokri i smrznuti do kostiju, trčali su, da se makar malo ugrelu. A tamo ih je čekao vruć čaj, suva odela, sve brižljivo pripremljeno od brigada koje nisu radile u toj smeni. Pionira su takođe sačekali, njegovi drugovi, da im priča kako je bilo.

Nije sve bio samo suvi rad, nikako. Kulturno-umetnički program je bio posebno bogat. Imali su gostovanja dramskih grupa, horova, orkestara, pevača i recitatora, ali im je ipak najlepše bilo kada bi dolazile folklorne grupe. Obučene u narodne nošnje, podsećale su ih na kuću, na selo. Ubrzo bi se i sami omladinci uhvatili sa njima, i sve se svaki put pretvoralo u jedno ogromno poselo.

Nekom takvom prilikom se i Đorđe zagledao u jednu omladinku, ne toliko stariju, koju je već primećivao na literarnim kružocima. Ali sada, u kolu, delovala je sasvim drugačije. Puštene kose, razdragana, igrala je i pocupkivala, a njegovo srce poskakivalo je sa njom.

Kolo nije znao, rođen je bio sa dve leve noge, ali je svejedno u njega ušao. Samo da joj bude blizu. Da je za ruku uhvati. Skakutao je svuda oko nje, nalik majmunčetu koje su u Zoološkom vrtu videli neki dan. Naravno, ništa joj nije rekao, ali su otad neuspele pesme o njoj, posvećene njoj, inspirisanje njom počele takođe da dobijaju svoje mesto u Đorđevim zapisima.

Pisao je to u pozmašni, ukoričeni notes, koja mu je bila i vežbanka za školu i dnevnik i oдавно, reporterska beležnica. I od kojeg se odkad ga je „dobio“ nikad nije odvajao. Posle rata, bilo je teško doći do papira, a ova neobična stvar, ova knjiga praznih stranica, koju je otkrio neverovatnim slučajem postala je nešto najvrednije što je posedovao. Našao ju je u ruševinama jedne od onih masivnih građevina na Sajmištu, neposredno pošto je svojim očima gledao kako padaju kao trošni, mrtvi, okamenjeni džinovi. Stideo se pomalo, ni sam ne znajući

zašto, i nije davao da gledaju šta piše. Stalno je krio to, zaklanjao rukom tekst u nastajanju, štagod da je bilo u pitanju.

Pored prvih simpatija, bilo je i drugih stvari koje su ga, koje su sve njih okupirale. Nezgodno je bilo za hranu. Ona se dopremala iz centralnih kuhinja u logore i tek tu delila. Bio je to proces koji je znao da se oduži, i tu je do izražaja dolazio radni zadatak na koji su bili raspoređeni.

„Što će reći, neko je dobija pre a neko kasnije“ znao bi da zaključiti Milisav „A mi usput, kad god se zadesimo pored kujni.“

Kuvarice su nas razmazile, čuvale nam najbolju parčad, odvajale šta se nosi profesionalnim radnicima. Milina jedna, zabeležio je jednom Đorđe, nadajući se da to niko osim njega neće pročitati.

□ □ □

„Brigade ustaju u pet sati ujutro. Najpre se izlazi na jutarnju gimnastiku, ne više od desetak minuta. Onda doručak, pa dizanje zastave. I posle gradilište. Mi smo često neki deo i preskakali, jer su nas trebali od rane zore. Radno vreme je zvanično počinjalo u šest i trajalo sedam sati, to jest do ručka. A onda, posle odmora su sledili kursevi, rekreacija... Gotovo da nemamo slobodnog vremena. Kad završimo s poslom, zdravo smo umorni, ali ništa strašnije nego na selu. A uveče još i druženje, igranke... Prvo su nas ipak čekale obavezne dnevne informacije o stanju u zemlji i najvažnije od svega, tad bi proglasili koji su brigadiri najviše uradili tog dana. Ko je bio najbolji. Posle toga logorska vatra, pesma i harmonika.“ pisao je roditeljima, računajući da će im to neko pročitati.

Ono što im nije stavio u pismo, a mislio je o tome stalno, je kako mu ovde nikad ništa nije bilo teško. *Ovde makar znamo zašto radimo. Kući, to je drukčije. Teraju te roditelji, ali to je sitni, porodični interes. Na akciji, radiš za sve nas, za celu zemlju.*

Iako se na spavanje zvanično išlo u 22 časa, do kasno u noć se mogla čuti pesma iz pojedinih logora, kako odjekuje preko pustopoljine. Budućeg grada. A koliko puta se desilo da se posle igranke i veselja uzmu ašovi i ode na smenu.“

Trudio se da popiše što više toga, razmišljajući kako će jednog dana listati iste te zabeleške i prisećati se tih vremena i ovog mesta. Dokumentovao je sve što bi video, i sve češće bi ti zapisi dobijali ličnu notu, pa ponekad i kritički ton. Dešavalo se tako da baš oni budu svedoci... „nepravilnosti“. Krađa, unošenja alkohola u logore, nepriličnih scena... A odnedavno, primetili su jednu mnogo veću

moguću zloupotrebu. I dalje nisu znali šta da rade oko toga, sve dok ih jedan događaj, jedna poseta i susret nije naveo da se konačno odluče.

Sve vreme, dolazili su im razni bitni i važni ljudi, da ih pozdrave, da ih podrže. Dečaci uglavnom nisu ni znali ko su svi oni bili, sve dok se na radnoj akciji, iznenada, nije pojavio lično On.

„Prosuo sam ručak. Štrecnulo me je kad sam ga video i pojurio sam ka njemu. Neka ide i ručak!“

Na gradilište im je došao lično drug Tito. Od svih njih, samo je Joca, mali Joca uspeo zaista i da mu priđe, i sada je prepričavao sve to drugovima.

„Mogao sam da se provučem između nogu velikih omladinaca i da stanem tik ispred njega. I šta dalje da radim?“ Zastao je malo, radi dramske pauze. „Stojim, namestio sam se tačno gde treba, a on ide pravo k meni. Sad kad sam došao, samo bi da pobegnem odatle. Kuda ću? Šta da mu kažem?“

„Mogao si da mu kažeš da nam trebaju lokomotive.“ primeti Borko. „I veće porcije.“ dodade Milisav. „I veće lopate.“ primeti ćutljivi Stanimir. „Tebi nek da veću lopatu, ali ja sam gladan!“ uzvratu mu Milisav.

„Budale! Kako tako nešto da mu kažem!“ - naljutio se Joca.

„Ajde dobro, pustite, ga! Šta je na kraju bilo? I polako pričaj, da sve lepo mogu da zapišem. 'Oću da to stavim u naše novine“ požurivao ga je Đorđe, koji je sve vreme beležio šta Joca govori.

„Pa ništa, slušam šta priča sa drugima. Pita nas, kao da je naš komandant, kao da zna sve o nama. A onda me ugleda. I malo se začudi. Sagne se do mene, spusti na jedno koleno. Lica nam skoro budu na istoj visini. Kaže mi: A čiji si ti mali? A ja ću njemu, k'o iz topa: Tvoj, družo Tito! On se nasmeje i pozove nekog koji bio tu s njim, pita ga na uvo, nisam čuo šta. I onda, kad je dobio odgovor, nastavi da me ispituje: Kurir si koliko čujem, svaka čast. Ti sigurno znaš sve što se zbiva ovdje, zar ne?“

Drugovi nisu mogli da veruju šta im priča, ali ga više nisu prekidali.

„Ja opet spremno: Znam! A on će meni: i, što mi kažeš, jel dobro rade naši omladinici, i jel vas uprava dobro vodi, brine o vama? Ja mu sve potvrdim, a on se smeje. Dobro je, kaže. Ali ako nešto nije da valja, 'oćeš li mi javit?“

„I, šta si mu rekao?“ - nije mogao da izdrži Milisav.

„Ne znam. Verovatno sam nešto lupio, jer se drug Tito samo ponovo nasmejao, a sa njim i svi oko nas. Potapšao me je po glavi i otišao.“

„I to je bilo to?“

„Ne. To nije to.“

Delovalo je da nešto muči Jocu. A Đorđe i ostali su znali tačno i šta. „Ako sam dosad i sumnjao, ako nisam znao šta da radim, ovo što mi se desilo danas me je uverilo. Moramo istražiti ono što smo videli i moramo to reći. Ako treba, i samom drugu Titu!“

Tajna smena

Iscrpljeni od celodnevnog udarništva, svi pripadnici Druge hercegovačke brigade, slatko su spavali nakrcani po barakama. Svi, samo na prvi pogled. Jer, ubrzo pošto se i poslednji bundžija protiv horskog hrkanja utišao, i kada je meškoljenje i škripa sveže otesanih dasaka na kojima je počivala omladina spala za oktavu, neko se polako spremao da krene.

Bez zvuka pridigla se najpre jedna, pa za njom, kao po nekoj bezglasnoj naredbi, još koje tuce glava, sve sa kapama i vratovima okićenim maramama. Nije se gubilo vreme na oblačenje. Jer ispod debelih ćebadi, pod kojima se i za vreme najvećeg mraza kovalo od vrućine, iskočiše figure u punoj opremi, dotad vešto skrivanoj od drugova sa kojima su skoro pa delili postelju. Još kratko, čulo se tiho domundavanje i poneki prigušeni kikot više grupica iz raznih baraka koje su se skupile tu ispred. Ti zvuci su već bili zamrli napolju, u tami, kada je Đorđe konačno otvorio oči. Nije spavao, a znao je da nisu ni Milisav, Borko, Stanimir i Joca, ali nije hteo da rizikuje. Ipak, kada je ocenio da je konačno bezbedno, sa podjednakom umešnošću iskobeljao se iz ćebeta i za tren je bio napolju, na svežem vazduhu koji je konačno za promenu bio bar malo i prohladan.

I oni su se okupili nedugo potom, bezglasno odradili na brojeve razbrojs' i zaputiti se brže bolje za odmaklim drugovima. Bledi sjaj punog Meseca osvetljavao im je put.

Ovo nije bilo njihovo redovno mesto za prenočište, ali mali kuriri su često noćivali i tamo gde se zateknu tog dana poslom, a ovoga puta, baš im se eto, slučajno svima zalomilo da budu na ovom mestu u istom trenutku, zajedno. Niko nije postavljao previše pitanja, prostora za spavanje je bilo dovoljno, a uostalom, bili su tako mali da su mogli i dvojica da se spakuju na jedan krevet.

Đorđe je poneo sa sobom i svoj dnevnik/beležnicu. Po hiljaditi

put stojički je otrpeo zadrkivanje drugova na tu temu. Oduzeo im je i šansu da prokomentarišu kako su još morali i da ga čekaju da se spakuje, pošto je kurirsku torbu u kojoj je uvek nosio knjigu i pisaljku spremio još pre leganja. Odnedavno je praktikovao i da u hodu, dok se šta dešava, pravi beleške koje je samo on mogao da rastumači.

Kada su već i oni dovoljno odmakli da mogu slobodno da pričaju, odmah se zapodenula rasprava. „Šta misliš, gde to idu svako drugo veče? Kladam se da dobijaju dodatna sledovanja. Mnogo su mi lepo uhranjeni!“ - reče Milisav.

„Nadaš se da ćeš da se ogrebeš i ti za porciju?“ - Đorđe ga pogleda šeretski ispod oka.

„Ne pristajem ni na šta manje od pola pileta!“ - odvrati inače buckasti Milisav, i svi se nasmejaše.

„Ajde bre, dosta te priče i ubrzajete malo! Uteći će nam!“ - požurivao ih je većito odgovorni mali Joca.

Bez lampe, i pod nepouzdanom svetlošću Meseca koji se malo-malo pa sakriva iza oblaka, teško se napredovalo. Ipak, zatrčali su se, povemeno saplitali i tako terali sve dok nisu bili nadomak veće grupe. Srećom, jer je teren sada postao mnogo teži, i značilo im je da budu za petama takvom broju ljudi koji su išli nekim, pionirima nevidljivim putem kroz gustiš trske i ševara. Sve više, odasvud, začule su se ptice: čaplje, šljuke i vivkovi. Zalazili su u bare.

Nije im valjalo da upadnu u neku od izdajničkih voda koje su se belasale svuda oko njih. Ni močvarna vegetacija nije bila pouzdanija, znali su i iskusniji i veštiji drugovi da samo propadnu kroz naizgled čvrsto, zeleno tle. Bilo je tušta i tma zmiija, a bare su obilovale i pijavicama koje su onda u ambulanti morali da skidaju sa neopreznijih akcijaša. Mala družina je zasad uspevala da izbegne sve to, samo da bi se suočila sa najkrvožednijim neprijateljem od svih komarcima. Otkrio ih je čitav jedan neprebrojan roj, i u pravilnim razmacima nailazio je talas letećih krvopija da bi se posle frenetičnog mahanja rukama podigao i zaletio za novi napad. Bili su ogromni, ni nalik ičemu što je Đorđe ikad video. Osetio je svaki ubod, ali ni glas nije pustio, kao ni jedan od njegovih saputnika.

Varljivi močvarni teren ubrzo je zamenio dinski pejzaž, sa brdašcima peska među kojima se moglo neprimetnije izvesti uhođenje. U pozadini su još uvek mogli videti daleki odsjaj svetala logora, kada se iznenada podigao veliki vetar. Zaduvao im je pravo u lice. Iako su grupu koja je odmicala ispred njih zavidnom brzinom lako mogli da prate zahvaljujući lampama koje su omladinci upalili, uskoro im je to postalo skoro nemoguće. Jer, zajedno sa vetrom, digao se i pesak.

Dorđe je čitao o takvim pojavama, peščanim olujama, ali u knjigama, one su se javljale tamo negde u dalekim pustinjama Arabije i Abisinije. Bilo mu je skoro neverovatno kada je ih je sa prolećnim vetrovima i sam doživeo, ovde, nadomak velegrada. Ipak, sve koje je video dosada bile su male, nedovoljne čak i da se naredi obustava rada. Ova koja ih je sada snašla nije im bila ni nalik.

Bacala je talase peska u oči, uši... Kao da ih neko svojski šamara. Brže-bolje su jarko crvene pionirske marama obmotali oko glava, preko lica i skoro do očiju, i nastavili dalje, čkiljeći tu i tamo da vide da li idu u dobrom pravcu. Takođe su se i grupisali. Konačno, kada se ni tako nisu mogli zadržati zajedno, uhvatili su se rukom jedan drugom za ramena, praveći vozić.

Pesak se zavladio svuda, krckao im je pod zubima, podsećajući na loše samlevene orahe u slavskom žitu. Onom koje se više nije pravilo i nisu smeli da pitaju za njega. Nisu više znali ni kuda idu, ni gde je tajna smena, znali su samo da moraju da se kreću pa su tako i radili.

Izenada kao što je počela, peščana oluja je utihnula a pred očima družine našao se nesvakidašnji prizor. Osvetljeno kao fudbalski stadion, bilo je najneobičnije gradilište koje su ikada videli.

Najpre su se ugledali samo jarka svetla, iza ogromne dine, pravog malog brežuljka na koji su se brzo popeli. Ali kada je pukao pogled na samo mesto dešavanja, nisu znali šta da misle.

Sa svih strana su udarali reflektori od nekoliko hiljada sveća, i bilo je mehanizacije, bagera, pumpi, svega onoga što im je tako nedostajalo na svim drugim gradilištima koja su kuriri svakodnevno obilazili. Sve to oko jedne jedine ogromne rupe. U nju su upravo silazili radnici, njihovi drugovi sa akcije. Očigledno da nastave tamo gde su stali ranije, jer su se bez mnogo dogovaranja uputili svaki na neko mesto i zadatak i smesta prionuli na posao. Ipak, za razliku od redovne situacije, gde bi se koliko odmah zapevalo i počele da se zbijaju šale, ovde se radilo čutke, sa nekom nervozom u pokretima. I brzo, kao da svi gledaju da odrade šta imaju pa da se što pre pokupe odatle.

„Ovo nije temelj, ili makar ne liči ni na jedan kakav sam ja video“ najzad tiho reče Borko, budući inženjerac. Ostali su se složili klimanjem glavama.

„Vidi molim te šta su sve ovde dovukli. Joj da mi je samo jedno ono bagerče... Zavrteo bih ga k'o čigru po Sajmištu!“ - odvali Milisav, na šta su se ostali smejujili. „Videćete, samo kad dobijem dozvolu, vredeću

sâm za celu brigadu!"

„Pssst!" - upozorio ih je Joca besno.

Dalje su gledali ćutke. Brigadiri su se organizovali na uobičajen način. Jedni su kopali, drugi odvozili i vraćali kolice uz i niz rampu koja se strmo spuštala u jamu. Treći pak, radili su na pumpi koja je skoro potpuno iscrpla vodu sa dna. Ipak, najneobičnija stvar nalazila se duboko u jami. Oko nje je bilo najviše aktivnosti. *A možda su ipak postavljali temelj*, pomisli Đorđe. Makar mu je ono što je video na to zaličilo. Sve što je video, beležio je i u notes, stenografskim, brzim rukopisom.

Ostali su tako nepomični na vrhu brda do pauze koja je zviždukom oglašena prilično brzo. Četa koja je dotad vredno iskopavala zemlju se pokupila, i tiho, kao što je došla, zaputila nazad.

„Ih, ala su se naradili..." - prokomentarisao je Milisav njihov odlazak. Ostao je samo jedan čuvar, koji je ubrzo pogasio sva svetla i zavukao se u neki ćošak, verovatno da spava.

„Šta kažete da bacimo pogled?" predložio je Joca. „Mislim se, ako ćemo već nešto prijavljivati, daj da ne ispadnemo paceri pa da nam se još i smeju. Da vidimo izbliza oko čega se to toliko zanimaju."

Borko na to izvadi jednu improvizovanu bateriju koju je sklepa od otpadaka iz radionice. „A imamo i svetlo!"

I Đorđe i Milisav se složiše, a Stanimir je samo klimnuo glavom. On nije bio tip za diskusije, ali bi za drugove učinio sve. Đorđe je iskoristio svetlo lampe da napravi poslednje zabeleške u dnevniku i jednu grubu skicu mesta, pa se pridružio drugovima.

Skliznuli su niz drugu stranu brežuljka, imitirajući Indijance iz romana. Nije im trebalo svetlo sve dok nisu došli do same rupe. Skupili su se u podnožju rampe. Odjedanput, ovde je postalo znatno hladnije.

„Usrali ste se, priznajte!" - konačno reče Milisav, verovatno da razbije sopstveni strah.

„Aj zaveži" odseče Stanimir na iznenađenje svih.

Rupa je bila dublja nego što je to delovalo odozgo. A još malo dalje, i naniže bio je onaj misteriozni predmet. Joca, mali, neustrašivi Joca mu je prvi prišao. Đorđe, uživljen u ulogu reportera na prvoj liniji fronta, bio je odmah za njim. „Ama šta je to?" upita on, sam sebe i sve ostale.

Borkova lampa je i dalje šarala po površini i pioniri su taman zaustili da kažu šta je svako mislio da je stvar pred njima, kada je jedna teška šaka pala na Milisavljevo rame.

„Šta radite to? Otkud bre vi ovde dečurlijo!?"

Baterija, mnogo jača od Borkove je osvetlila lica jednog po

jednog dečaka. Onaj iza lampe bio je u senci, ali mu se jasno prepoznao kožni kaput agenta OZNE. Da li se krio u rupi ili je stigao kasnije, nisu ni stigli da pomisle a Joca mu je već drsko uzvratilo.

„Mi nismo deca. Mi smo pioniri. Stariji pioniri! I imamo svako pravo da budemo ovde.“

„Ma nemoj! More mrš! A ti, šta pišeš to bre?“ viknu na Đorđa, koji se već bio kompulzivno uhvatio za tefter i olovku.

„Daj ovamo!“ Čovek je pokušao da mu otme dnevnik. Nije ga dao.

„Ne, nemojte!“ - zakukao je. Tu mu je bilo sve, svi najbitniji trenuci, snovi, ceo život. Rvali su se oko njega, a onda je pukla šamarčina preko Đorđevog obraza i on je ispustio knjigu. Ali agent nikako nije mogao da očekuje ono što je sledilo. Mirni grmalj Stanimir je grunuo ramenom u grudi čoveka. Seljački potez, namenjen da se protivnik obori sa nogu što lakše. Uspeo je samo delimično. Čovek je bio veći od Stanimira, i iako iznenađen, nije tek tako pao. Ali jeste izgubio ravnotežu, i nalik sceni iz neke filmske komedije, zamlatarao rukama i napravio par nevoljnih koraka unazad. Sve dok nije udario leđima u TO.

Začuo se neki grozomorni zvuk sa te strane. Kao da se nešto teško i sporo posle dugog vremena pokreće. Neka barijera je pala. A onda se oslobodio sâm Pakao.

Agent je bežao dok su se za njim prolamali krici . Visoko u vazduh, i daleko preko puste ravnice i velike vode koja se valjala, kao da je se sve to ne tiče.

A sa druge strane reke svetleo je Beograd.

(odlomak iz romana PEŠČANA HRONIKA)

Miloš Grozdanović Grozda

DZEKI ČEN

Ne dajte da vas ova priča zbuni. Nisam to više mogao držati u sebi; morao sam je podeliti sa nekim jer sam se plašio za svoj razum! To što mi se sa njom desilo, nikada ranije nisam doživeo i stvarno ne znam šta mi je činiti!

Upoznao sam je sasvim slučajno, kao što u ostalom i upoznajem ljude. Imala je muku koju niko drugi nije mogao da reši. Ustvari, postoji još neko ko je to mogao, međutim, *on* je u tom trenutku bio zauzet.

Ušao sam u odaje nečujno i seo za sto nasuprot nje.

"Zvali ste", prve su reči koje sam izgovorio.

Tegla se kao da se budi iz sna. Gledala me je nemo i zbunjeno. U očima joj se nazirao strah.

"Dakle", prekinuo sam tišinu.

"Šta ste maločas rekli", odgovorila je konačno.

"Ne volim da ponavljam. Zašto niste pratili?"

"Kako da pratim, kad vas nisam ni čula, ni videla?! Kako ste uopšte ušli?"

"Pa kroz vrata!"

"Ali vrata su zaključana?! Niste valjda obili bravu", upitala je sa zaprepašćenjem.

"Ne, nisam obio bravu."

"Onda sigurno imate kalauz", odgovorila je ponosna na sebe što jetako brzo uspela da se doseti.

"Ne, nemam kalauz", rekao sam raspršujući njen ponos još brže nego što se pojavio.

"Pa kako ste onda ušli?"

"Pa kažem vam, kroz vrata. Obratite pažnju na ovu reč *kroz!* Vrlo je bitna za razumevanje ove rečenice."

"Ma shvatam ja tu reč i znam šta znači, ali mi nije jasno kako neko može proći kroz vrata?! Jeste li vi mađioničar?"

"Ne, nisam mađioničar. Mađioničari ne mogu proći kroz vrata."

"Onda ste, svakako, nekakav duh?"

"Ne, nisam ni duh. Duhovi ne postoje."

"Pa šta ste onda kog đavola", upitala je iznervirana što nije uspela da da tačan odgovor.

"Upravo to poslednje što ste rekli", odgovorio sam.

"Đavo?"

"Da, đavo!"

Iznervirana žena načas je postala vesela. Nervozi je zamenio smeh. Toliko se glasno smejala da mi je već postalo neprijatno.

"Šta je tu smešno?"

"Pa ti si mi smešan!"

"Od kad smo to nas dvoje na ti?"

"Pa kada neko blebeta gluposti ne može od mene očekivati da se prema njemu odnosim s poštovanjem!"

"A kakave sam ja to gluposti blebetao", upitao sam uvređen.

"Pa to da si đavo. Ti đavo! Znaš li ti čoveče kako uopšte izgleda đavo?"

"Znam, a da li znaš ti?"

"Naravno da znam. On nema nikakvih dodirnih tačaka sa tobom! Pogledaj se, nemaš ni rogove, ni rep!"

"To što ste vi pisci raširili priču o takvom đavolu ne znači da je on stvarno takav", rekao sam povišenim tonom.

"Ma, nemoj, nego je kakav? I šta ti uopšte imaš protiv nas pisaca?"

"Iskren da budem dosta toga. Ali u ovom slučaju mi se ne sviđa način na koji ste opisali đavole. Što je još gore, vi ste, na osnovu raznih srednjovekovnih pretpostavki, napravili šablon po kojem radite, i na kraju čak i kad vam se pojavi đavo ne uzimate ga za ozbiljno s obzirom na to da nije onakav kakvim ste ga opisivali i zamišljali", rekao sam ubeđen da će nakon ovoga konačno poverovati.

"Šta lupáš?! Ti nikako ne možeš biti đavo", nastavila je ona još upornije u potpunosti zanemarujući moje pređašnje izlaganje. "Pa ti izgledaš k'o čovek, uz to si još i crn!"

"Pa šta ako sam crnac", odgovorio sam uvređeno! "I crnci su potpuno ravnopravni kao i svi ostali!"

Nakon što je primetila bes na mome licu reče: "Nemoj da se ljutiš, nisam mislila ništa loše. Nemam ja ništa protiv crnaca. Čak sam imala i nekih prijatnih i nezaboravnih iskustava sa njima, ali jednostavno mi je čudno da đavo izgleda tako kao ti! Kako li tek onda izgleda Bog, ako si ti đavo?"

"Pa kako da ti kažem?! Najsličiji je Džekiju Čenu!"

"Molim", upitala je iznenađeno. "Nemoj mi reći da je Bog Azijata?"

"Pa da. Kao što rekoh, vi ljudi, a naročito pisci, imate predrasude o nama! Smatrate nas nekim čudovištima ili šta ti ja znam čime, još ste i razvili identičnu priču o tome širom sveta, pa nas čak i doživljavate onako kako ste nas zamislili! Ali stvarnost je drugačija!"

"O, Bože, čuješ li ga šta lupeta", reče začuđeno i prekrsti se.

"Ne čuje te", rekao sam. "Ima trenutno nekih obaveza i zbog toga uopšte nije ni mogao da dođe. Znam da si ti malopre u očajanju pominjala i njega i mene, međutim samo sam ja došao! On nije mogao."

Izgleda da je ovo poslednje što sam rekao bilo presudno. Uozbiljila se i shvatila s kim ima posla. Boga i mene je pominjala pre nešto više od deset minuta i ni na koji način nijedan čovek nije to mogao znati. Rekla je: "Izvini za trenutak", ustala i otišla u susednu sobu. Vratila se posle nekoliko minuta noseći u rukama disk koji je na spoljnom omotu imao sliku Džekija Čena. Nisam uspeo da razaznam o kom filmu se radi. Bio sam prestravljen, osećao sam neku omamljenost i poslednje što sam čuo pre nego što sam glavom bez obzira pobegao iz stana te spisateljice bile su reči: "Odlazi odavde, Sotono".

I sada vam kažem, bio sam zabezeknut. Tako nešto u svojoj dugoj đavoljoj karijeri nisam osetio. Taj disk kao da je bio neko oruđe za uništavanje đavola!

Zbog toga sam i odlučio da napišem ovu priču. Znam, deluje čudno

kada saznate da đavo piše priču, ali morao sam nekome da se poverim. Papir trpi sve.

Mada, moram priznati, nakon tog iskustva razmišljam da dignem ruke od svega, amnestiram sve one koji prema meni imaju neke obaveze i odem u pisce! Znam da je i to đavolja rabota, ali čini mi se da je i đavolima odzvonilo!

Marko Šelić Marcelo

HEROJI

SU TE OSTAVILI DA UMRES

Treptaj.

„Sad je dobro. Biće dobro, to će sve da bude u redu.”

I opet taj treptaj. Za petnaest godina druženja, nikada nisam video Docu da ovoliko snažno trepka. A znam šta radi tim tikom: pokušava fizički da preseče dotok neprijatne stvarnosti u oči.

„Zadobio je ubodnu povredu nožem... slabinski predeo, sa leve strane. Svestan je, disanje mu je normalno, pritisak je stabilan. Sanirali smo mu ranu, uradili smo mu rendgenski snimak stomaka i grudnog koša, to je sve u redu, nema znakova povrede pluća, dijafragme, creva, ništa. A morali smo da isključimo i povrede bubrega, slezine, pankreasa i krvnih sudova ultrazvukom, jer je položaj rane takav da je lako mogao da strada levi bubreg. Sve je dobro ispalo, ali ostaće kod nas da ga ispratimo, znaš, pa ako sve bude u redu, puštamo ga za dva dana. Moraće malo da odleži, a posle da dolazi na previjanja... ali, kako je moglo da ispadne odlično je. Da ga je ubo samo par centimetara ulevo...”

Mater majmunsku!

„Jebote, Doco, gde mi živimo... pa kakav, u pizdu materinu, mamlaz treba da budeš da iz čista mira nekoga nožem...”
„Pa sad... nije to iz čista mira, Leo, nemoj se zajebavamo.”

„E... aj nemoj s tom pričom...“

„Nije priča, nego se to tako ne radi! Ako znaš da si frik, ne ideš kroz krajeve gde su navijači i tačka! Naročito ne ovih dana kad su mitinzi i obe Srbije vilene.“

„Čoveče, nije fer! Ima prava da ide kud god hoće, kao i svi ostali! Frik?!? Kako možeš tako da...? Ortak si mu!“

„Dođi malo ovamo, da ne slušaju ljudi... kao prvo, stišaj se, to nije ponašanje primereno urgentnom centru. Ovde je u svako doba histerisanja i previše.“

Daj, ispadni iz jebene pribranosti, potreban si mi besan! Ovo ne mogu sam...

„A kao drugo, nisam ljut na Maksima zato što je Maksim. Ljut sam na njega zato što je izboden.“

Opet taj treptaj. Bravo ja, kapci su mu kao giljotine, a ja se hvatam za pribrane reči...

„Izvini... izvini, jebiga. Van sebe sam.“

„Nije strašno, samo ispadni iz besa, potreban si mi pribran. Novinari pristižu. Neki će ovo tretirati tek kao novo nasilništvo huligana nad bilo kime, ali drugi ima da provale da je Maksim posebno zanimljiva žrtva. Daj da ga poštedimo toga, ako je moguće: ako vidiš nekog novinara kojeg poznaješ, probaj da ga nagovoriš da ne kopa po ovome i da ne insistira na fotografiji povređenog muškarca sa razmazanom šminkom.“

„Ma daj, pa...“

„Znam šta ćeš da kažeš ne znaš skoro nikoga iz tih skandalističkih medija, a jedna Manuela Žagar i ovo ludilo koje se dogodilo više je nego dovoljno...“

Ti znaš samo ono što su javili na vestima, ali mrtva-Manuela-na-trgu ludilo za mene je bilo daleko luđe.

“Problem je u tome što će na ovo navaliti ozbiljni mediji, samo ako

nanjuše priču. A tu poznaješ ljude.”

“Oke... učiniću šta mogu. Kad mogu da ga vidim?”

“Bacim ti poruku. Važi?”

“Važi.”

“Kako je prošlo to u policiji? Što su dolazili po tebe?”

Treptaj. I još jedan.

“A, ma dobro, ništa... samo su me zvali na informativni razgovor, pošto sam je poslednji video živu. Nisam imao bogzna šta korisno da ponudim...” *...pošto mi se javlja da nije naročito popularno poveravati inspektorima kako si na časak bezglavo posumnjao da je tvoj izmaštani junak ubio stvarnu osobu.*

“Dobro. Idem ja sad tamo, pa se javljam.”

“Drž' se!”

Da li mi je namignuo ili je to opet bio tik? Dobri Doktor... nije lako imati za drugare Maksima i mene, dva najtalenta za glupe nevolje.

“Eeej, Leo!”

Oh, divno. Nina iz “Malih razglasa”.

“Tek te sad primetih, stopio si se, bre, s okolinom! Čudno, ne stojimo pored psihijatrije, hihihih!”

Mda, pravi sam kameLeo.

“Hej, Ninče. Ni ja tebe nisam primetio.” *Nije čudno, stojiš pored muškaraca.*

“E, ma ja sad stigla, nekog tipa izboli, pa... huligani, znaš. Ovi novi, *Guslari*. Mislim, kakvo ime.”

Dakle, ta gamad.

“Da, moderni gusari sa guslama u srcu, sve za otadžbinu. Kako si, šta ima?”

“E, ma super mi u ovoj redakciji. Otkad sam batalila crnu hroniku, super sam. Ali me prati ta karma: ovde sam da uzmem izjavu od Lepog Kikija, onog narodnjaka, pošto smo danas objavili vest da je dobio batine dok je imao tezgu na nekoj svadbi. Neki krimos se ženio sponzorušicom, klasika, pa se mlada navodno silno uvredila što je ovaj zapevao onu svoju “Ne računaj na moj račun” i optužila mladoženju da je on to naručio i da je ne voli stvarno. Ovaj onda izbije Kikiju dva zuba, i to mikrofonom. Posle uzme onako pijan da plače, da se zaklinje da voli mladu i da pokazuje svatovima onu stvar, jer je preko celog istetovirao njeno ime...”

“Pa lepo si ti profesionalno napredovala, iz crne hronike u crni humor.”

“Ma ono, šalala-tekstovi, šareniš, gluposti o poznatima, afere, razvodi, suze, to prolazi. I dobra je kinta, tako da... dosta mi je crne hronike i prosutih creva.”

“Treba samo paziti na dušu. Znaš onu Ničeovu: “Kada zuriš u ponor, ponor zuri u tebe.” Jebiga, neke stvari su zarazne...”

“Da, pa to, to, počne da te truže, mnogo je loše svakodnevno gledati leševe. Zato sam i pobegla u *Male razglase*.”

Ovaaaj... ali ja nisam mislio na tvoj bivši, nego na sadašnji posao. Tja, stvarno nas ima (za)raznih.

“Ninče, aj mi pliz učini nešto, jako bih ti bio zahvalan. Ti znaš većinu svojih kolega ovde, ajde šapni im da ne navaljuju s fotkanjem. Unutra je neko koga poznajem, ne bi voleo da ga slikaju.”

“Stvarno? Jao, pa... neki drug? Drugarica? Nisam dobro razumela koga su izboli, samo sam načula...”

Jesam li uzdahnuo glasnije nego što sam hteo? Ma nek ide... ništa gore nego lažna pribranost.

"Nina... izvini. Pokušavam da se smirim, al' sam totalno van sebe. Ne mogu sad da objašnjavam."

"A, ma u redu, dobro..."

"Nemoj da mi zameriš, stvarno..."

"Ne, taman posla, kapiram. Srediću to, ne brini."

„Jer mene bi dodatno zapitkivali i onda, umesto da ih rasteram, skrenuo bih još više pažnje i..."

„Ništa ne brini, razumem!"

"Mnogo ti hvala. Stvarno moram na pljugu... ne možeš da veruješ kakav sam dan imao."

"Samo idi, aha... e, Leo? Super je ona nova stvar od *Tanatos*a! Ona... brza a kao malo psihodelična."

Najjadniji oblik ljubaznosti za koji znam: neko oseti potrebu da kaže nešto pohvalno, a zapravo nema pojma o tome čime se baviš i onda tako... uh!!!

"Fala, Ninče!"

Samo da zapalim cigaru... samo to. Stvarno ne znam šta više da uradim da se ovaj odvratni dan završi.

„Leo? Izvini, molim te, je l' možeš da mi se potpišeš na gips? Veliki sam fan!

Ne mogu.

„Mogu, devojčice, naravno."

Cigara na kišurini. Lije kao iz kabla. Grmi. Sve je otišlo u kurac. Cigara se kvasi. Setno zevanje u daljinu, k'o Korto Malteze. Prave se oni mali

ulični potoci, sve što je sićušno nezadrživo pliva u slivnike. Spokojne misli, na primer. Hm. Verovatno sam jedan od retkih kojima je jesen omiljeno godišnje doba. Nekako je iskrena, ne da mi se da zamislim osobu koja s nekim razgovara po pljusku i laže. Gle one klince gotičare tamo... pa da, sakrili se pod krovic, lickaju vinjak i patetišu po kiši. I ja bih sad tako, najradije. Koliko imaju, osamnaest? Dvadeset? Tad je to u redu. Kad sam to postao deset godina stariji od njih? Kad se to jebeno dogodilo? Kad su unutrašnji monolozi po kiši postali samo loša poezija?

„Da nisu možda unutrašnji monolozi po kiši samo loša poezija?“

...

„Izvini?“

„Sisaš ugašenu cigaru već dva minuta.“

Iskren osmeh. O, ne. Sad umišljam da je glas ove medicinske sestre totalno harmoničan s kišom i da prave ljubavi možda baš tako počinju: ljupko pokislo lice zatekne te kad si jadan i glasom koji ne optužuje kaže ti da nije strašno. Reci joj da startuje nekog zrelijeg, a ti se pridruži gotičarima preko puta i idi u pizdu materinu srednjoškolsku.

„Ti si Docin drug, tako? Na koju stranu ideš? Gotova mi je smena, pa... kolima sam. Ako hoćeš...“

Je l' ti možda usput pizda materina srednjoškolska?

„Je l' ti možda usput Durdenska?“

„Sutra ne radim, usput mi je šta god.“

„Pa... ajd, kul.“

Baš iskren osmeh ima.

„Ništa, tu smo da poznate spasemo prehlade. Kola su tamo.“

„Smem da pustim neku muziku? Ne mogu da verujem da imaš gramofon i ploče i da samo tako slušaš... strava, čoveče! I ove blesave police...“

„Hah, pa eto. To se zove “bookworm shelves”, slučajno našao na netu pa napravio. A ploče, ma pusti slobodno, taman dok ja skuvam kafu... da ne bude tišina tamo.“

„Nije da je dosadno, ova gajba je... pa, recimo da ima čovek čime da se zabavi. Mislim, ovoliko knjiga, stripova, ploča... hah, i ovo ludilo ovde šta, kao, drveni tabure u obliku Rubikove kocke? Jeeebote. Namučio si nekog stolara, ovo je trebalo deljati i deljati! Ima neku posebnu svrhu ili?“

„Ili. Zovem je *Rubikova stolica*.“

Uvek zaboravim koliko je sitnica u ovom stanu začudno ljudima kad ih prvi put vide. I Anita je tako... oho, poruka! To mora da mi je Doca odgovorio. Ili Mašan. Ili Anita... oho, četiri poruke.

From: Doca

Nije strašno, rekoh ti. I ja sam se u jednom trenutku znaš kako uspaničio. Na faksu nas uče kako da lečimo ljude, ali nemaš zaseban predmet o tome kako da izdržiš napetost kad ti je povređen jedan od najbliskijih prijatelja. Mogu samo da zamišljam kako je tek tebi, posle onoga što se onda dogodilo Brani.“

Iz petnih žila se trudim da ne vučem tu paralelu. Iako ona vuče mene.

To: Doca

Oke sam. Samo se ti pobrini da i Maks bude oke.

From: Maksim

Mili? Ovo mi baš grdno ispalo. Nemoj da se sekiraš, čuo si Docu, biće u redu. Jbg, preživewu, sve za kralja i otadžbinu. A što se tvoje priče tiče, ludilo. Ali nemoj da vileniš. Ne znam na koju foru se toj voditeljki ono desilo, ali čuće se već nešto o tome, ne zanosi se mišlju da imaš čarobnu

olovku i ubicu od papira, ili *Death note* beležnicu premda ti se mora priznati neka sorta vidovitosti. Elem, riba je znala svakakve prljavštine o zajebanim facama, uveliko se šuška da je posredi političko ubistvo, osveta ili ko zna šta. Pa i muž joj je govedo, uostalom. Uvrnuto je, ali hej, neka Indijka je rodila jedanaest beba, ništa više nije nemoguće. Ne budi nervozni majmun. Cmok.

Uh, to! Falim te...

To: Maksim

Spade mi kamen sa srca. Samo nek si dobro, majmune. Precepio si me više nego pet izmrcvarenih Manuela na Trgu. Kad mogu te vidim? P.S. Trudim se da ostanem normalan i ne umišljam nemoguće, ne brini. Uostalom, kad spomenu muža, ono J na kamenčiću iz njene torbice dobilo je objašnjenje, pogledaj naslovnu stranu "Malih razglasa" ako neko tu ima (ili ću ti je ja već doneti). A J na papiru iz koverta koju si mi dao... pa, i tu imam pretpostavku ko je.

From: Kefalo Arhidrkadžija

Alo, Mrgude, nisam ja ništa Žagarki rekao o tvom (inače, besmislenom) životu! Nemam pojma odakle je iskopala ta sranja što te pitala. Tačno je da sam onog dana kad smo se poslednji put pomazili bio pijan dvaput, ali o tebi da pričam dok se povatavam s ribom nema imena za toliko nakaradan seksualni poremećaj. Ludnica, Manuela u svim novinama, dnevnicima... kakva ironija. Živela je za novinarstvo i završila tako što se i sama pretvorila u vest."

Hm. Da, sjeb.

From: Mašan

Priveo si medicinsku sestru? A taman sam smislio dobro umetničko ime za tebe, provincijalca koji ima seks samo sa svojom desnicom: Onan

Varvarin! Nego, slušaj dilemu: ako kresneš Princezu sirenu, je l' se to računa u normalan seks ili u sodomiju? Za tačan odgovor dobiješ slobodan dan sutra, ne trebaš mi stresiran.

To: Mašan

Ako posle od njene ikre napraviš kavijar, je l' se to računa u fensi klopu ili u čedomorstvo? Ne budi prost, nisam je priveo nego ljubazno pozvao da uđe na kafu i/ili piće. Zove se Valentina i deluje kao fina cura. I ima opasne sise. Btw, ludom danu nikad kraja: uvodim curu u zgradu, a na stepeništu krvava maramica, pa na mom spratu još dve. Samo neki horor danas. Šta da pomisliš, ili je neko umirao penjući se, ili je to neki ritual crne magije. Videćemo čija majka crni vudu prede.

„E, izvini, a šta misliš da batalimo kafu i da nam poslužiš neko vince, ako imaš? Kad završiš to dopisivanje s obožavateljicama, mislim.“

Slatkica.

Divnog li buđenja. Ama ko to tako divljiosvinjski lupa o vrata? Jehovini svedoci su se udružili sa prodavcima Kirbija i "dobar dan, radimo anketu" jezivcima da bi se voltronovski sklopili u Super Smarača? Pobogu, osam je ujutru!

“Evo, dolazim. Momenat!”

To mora da je neki kreten od mušterije opet promašio Baba Rogina vrata. Ili je počeo Treći svetski ili stoti balkanski rat. Gle, spavao sam u pantalonama. Pouzdan dokaz da noćas nije bilo seksa. Pa da, popio sam flašu vina skoro sam... kad li je Valentina otišla?

“Ko je?”

“Leo, sine, baka Olga je, komšinica... otvori, molim te, trebaš mi.”

Baba Roga? Ajoj, uplakana. Ovako je još avetnija nego inače. Neko sranje se desilo.

"Šta se desilo?"

"Svetozar, unuk moj... došao mi sinoć..."

"Smirite se, polako, pa nemojte... šta mu je?"

"Molim te, dođi da pričaš s njim. Ti možeš da ga ubediš."

"Šta mu se dogodilo? Drugar mi radi u urgentnom, ako je povređen..."

Krvave maramice u hodniku sinoć!

"On **jeste** povređen, zar ne? Recite mi slobodno, šta..."

"Dođi, sinko, molim te, samo ti možeš da pomogneš."

Te njene hipnotišuće, zmijske, potpuno žive oči na inače mumijastom licu, izboranom kao da ga je tri dana pritiskala o gusto pletenu korpu... oduvek su me podilazili žmarci...

"Ti imaš dar."

...

"Šta imam?"

"Molim te kao najrođenijeg..."

"Dobro, dobro, evo odmah, samo da se... odmah ću."

Sjajno. Nema lepšeg početka dana nego kad te baba vračara podigne iz kreveta. Ta izgleda kao neko ko, kad joj pređe put, izazove da crnu mačku udare kola na sledećem ćošku.

"Uđi, sine. Zlato moje, ajde, ovuda. Vidiš, malo sam preuredila hodnik, kad dolaze mušterije, znaš, atmosfera da bude..."

Mda, čim joj kročiš u stan, tričarije iz osrednje opremljenog "Indian

šopa". Ajde kvaziplemenske maske i hvatači snova, ali ove mačke sa krivim vratom što izgledaju kao žrtve ozbiljne promaje... ma daj, kome ovo deluje ozbiljno? A naroda non-stop, čak i noću, kao onaj od preksinoć, što je zvučao kao narkoman u krizi. Pa onda ona crna limuzina onomad... ko je to bio, neki tajkun? Predsednik? Sujeverje je prava religija, okuplja i careve i prosjake. Baba Roga se razbija od para. I sve tutka onom sinu, tako je i postao mudo... i to onoliko! Svi ti ljudi... stvarno se ponekad pitam je li ona samo otvara karte ili ima neke istine u tome da radi i ono što mi je onaj put rekla.

"Uh, uh-uh, ne mogu danas da primim nikoga na seansu, precepi me ovo dete... precepi, kad ti kažem."

"Bako, vaš glas mi zvuči kao da i sami ipak mislite da nije ništa ozbiljno. Zašto onda..."

"Ma... uhhh-uh."

Stari ljudi mnogo polažu na dramski efekat uzdaha. Kod njih nikad nije "uh", nego uvek solaža huktanja, "uh-uh-uuuuh, huh, huh". Ne zna čovek kad da shvati ozbiljno. Ali ona, ona nekako ima te oči dobre osobe, a oči su ogledalo duše, pa...

"Kažu da su oči ogledalo duše, ali to nije istina. Oči su ogledalo onoga u koga gledaju. Otuda tebi verovatno svi ljudi izgledaju dobroćudno: oči im nisu iste kao inače onda kada gledaju u tebe. Ti si od onih što teško uče da ljudima to ipak nisu uobičajene oči."

Hej...?!?

"Zašto ste to rekli?"

„Vidiš onu figuricu, onog anđelka tamo, na nahtkazni? Eno, drži natpis sa poslovicom "oči su ogledalo duše", upade mi u pogled, pa napipah misao... a ti znaš da sam ja dobra sa pipanjem misli."

Ma idi, za trenutak sam pomislio da... stara jezivica.

„Gde je on?”

„Tamo je, u sobi, leži. Slušaj, kad te ljubi tvoja baka Olga, nagovori ga da ode do lekara. Mene neće da poslušaju... došao tu sinoć, znaš, on ima ključ, pa tako ponekad, kad se zapije negde pa ne sme da ide roditeljima, tu prespava, ja sam mu jatak, šta ću. Tako sam i ovom starijem unuku bila. I ja jutros da uđem u sobu, slatko da mu donesem, a ono on krvav, potuk'o se s nekim, pa ga nekim staklom taj udario, šta li je...”

„Dobro, mislite li da je ozbiljno?”

„Pa ne znam šta je, neću da mislim... ćorava posla, to se lepo ode do doktora pa mirna Bačka. Preko čela ga neka džukela udarila, meso zinulo... nije mnogo, onako mala ranica, al' otkud ja znam je l' to za ušivanje il' jok... pa kako je pao, tako i ruku malo posekao... ne mogu ni da vidim lepo, neće da mi pokaže...”

Sirota, verovatno se precepila nizašta.

„Čekajte, Svetozar... onaj mali Toza? Pa koliko on ima godina?”

„Sad skoro napunio sedamnaest, lutka moja. A leeeep, lep znaš kako, nego ti splavovi, to ostajanje do kasno, mlado-ludo, pa...”

Mda, sa sedamnaest se napija, tuče i prebijen krije od matorih kod babe. To će pre biti mlado-glupo. A splavovi su vazda bili haronovska stvar.

„Uđi tamo, popričaj s njim pa otiđite do lekara, molim te. Tebe će da poslušaju...”

Tako je, sirotica se samo prepala, a mali dizelaš se garant tako tuče svakog petka, samo je sad izvukao deblji kraj.

„Baka Olga, ne verujem da on sluša moj bend, ne vidim kako bi moja reč tu mogla da bude uticajna. Popričaću, ako već hoćete, ali čini mi se

da ste se samo previše uplašili.”

Bravo ja. Kao da je moguće iseliti se iz bapskog razgovora ovako brzo i spretno. Leo pard.

„Ti, dete moje, imaš dar.”

Bravo ja. Jedina žena koja misli da sam obdaren je baba, a ni ta mi ne drži ruku u gaćama nego na grudima i čelu. Leo tard.

„Ne šalim se, ni sada ni malopre. Imaš i pamet i srce...”

Upravo ste dali savremenu definiciju glupana.

„...ali tvoj dar je nešto drugo. Ti umeš da uđeš u ljude.”

Bogme, barem jedna medicinska sestra potvrdila bi vam da ne umem.

„Gledaj me ovamo kad ti govorim, ti to umeš. Nije to, kako bih rekla, samo tek slušanje ljudi, samo posmatranje... ne. Ti čitaš ljude, razumeš ih dublje nego drugi. Razumeš zašto su takvi kakvi su. Nemoj nikad da se ogлуšiš o to, dete moje dobro. Takvi poput tebe osuđeni su da na svaku pojedenu kofu govana dobiju repete, jer i kad siđu u zlu dušu, osvetle njene razloge i shvate je. Nevolja je što time ne postaje manje opasno biti takvim dušama blizu. Zato ćeš mnogo puta da postradaš, ali ćeš mnogima i da promeniš živote nabolje, trajno.”

„Uau, hah. Jeste mi vi to krišom gledali u dlan svaki put kad sam vam mahnuo u prolazu?”

Sad postaje neprijatno, cure me ovako razneženo gledaju samo sekund pre poljupca.

„Nemoj nikad da zaboraviš šta ti je baka Olga sad rekla.”

„Da, pa... hvala vam. A... Toza je u ovoj sobi?”

Lepo, napokon se prenula.

„Da, da, tu je... Svetozare? Svetozare, jesi završio s doručkom?“

„Alo, bre, nisam gladan, baba, rek'o sam ti. I ne boli me ništa, ne smaraj.“

Mda, tako nekako bi glasio refren pesme "Ja sam razmaženi govnu ljko".

„Dobro, neće baka da te gnjavi, neće, ali neko je došao da te vidi... a? Je l' ga prepoznaješ?“

Ozarenje na ne preterano inteligentnom licu. Patike sa bezdušnim đonom. Trenerke. Tarzanka. Sreća pa ne verujem u koncept očiglednosti.

„Eee... 'de si, brate?“

„Zdravo-zdravo. Kako je?“

„Brate, ono, kraljina si! Ti ovde negde živiš, a?“

„Komšija sam tvoje bake, da.“

„Da, pa tripujem da sam te viđao...“

„To je, sine, mnogo dobar mladić, uvek nasmejan, ljubazan, ode mi do prodavnice kad ga zamolim... ništa ga slava nije iskvarila, tako jedno skromno stvorenje...“

Zašto uvek osetim nelagodu kad me ovako hvale? Verovatno zato što nikako ne mogu da razlučim da li mi se dive ili me žale.

„Oдох ja da spremam ručak, pa vi... ajd, prijatno, deco.“

„Brate, ono, imam jednu ortakinju, ono, tvoj najveći fan, znači zaluđivala se tobom, sekla vene...“

„Hvala...“

„Ne, ozbiljno posekla vene, slušala danima one neke vaše sjebavačke pesme i... ali dobro se završilo.“

???

„Čekaj, zajebavaš me?“

„Ne, brate, ozbiljno. Jebiga, ono... debilka.“

„Gospode... nekim ljudima stvarno treba zabraniti da slušaju muziku.“

...ali se svejedno osećam kao govno.

„Jebiga. Ali kralj si, brate, ono, ja to baš i ne slušam, taj rok, metal, to, ali ono, uhvatim te ponekad na televiziji i, ono, pametan si čovek, lepo pričaš, brate. Ne slažem se sa svim stavovima, al' ono, svaka čast. Mislim, nije meni kul to što si sarađivao sa onim Hrvatima i Turcima iz Bosne, ali tvoja stvar.“

Lice mu je nepametno, ali ne i pokvareno.

„Hvala.“

„Kod Turaka je jedino kul što za izdaju nabijaju na kolac. Brate, si gledao onaj stari film 'Banović Strahinja'? To je prava stvar, ono, pičketinama nabiju kolac kroz čmar, brate, pa stoje tako nabijeni dok ne ispuste dušu. Kako strava, reci!“

„Strava. I užas.“

„Ja bih ili tako, ili jedan pošteni metak u čelenku i ćao.“

...

„E, moram te pitam, za koga navijaš?“

„Eh, pogrešnog pitaš, jedino navijanje u mom životu jeste navijanje budilnika za posao. Nego, Tozo, šta je to na čelu? Au, pa i dlan si propisno sjebao. Baka ti se jako zabrinula.“

„E, ma pusti je u kurac, baba smarač... ništa, brate, neka pederčina me udarila flajkom ispred kluba, ono, pa sam pao, al' ništa strašno, šta.“

I tebe, sinak? Zar se više niko ne tuče rukama, samo noževi i staklo?

„Da, jeste pederaški tući se tako, to nije...”

„Brate, pa kako bi se drugačije oni tukli, brate, ih. Ali ovaj mi uopšte nije tako delovao, grmalj neki, skroz da kažeš muževan, onako, k'o kamiondžija.”

„Čekaj... ti stvarno pričaš o pederu-pederu?”

„Da, bre! A nikad ne bi rekao, kažem ti.”

Hah, vidi ti to. Homić prebio dizelaša. Sinoć u gradu beše zabave za svačiji ukus.

„A super bilo veče, znaš, mi se skupili, ucirkali se, ono, ortak uzeo kola od čaleta, ludilo, krenuli u grad...”

„Čekaj, stani, vozite tako pijani? I maloletni?”

„Hah, pa jebiga, malo... ludilo, šta, hehe...”

„Može 'ludilo' i bez toga, batice. Mogli ste da napravite sranje.”

„Ma ništa, samo okrenem čaleta i sve kul. Znaš ko mi je čale?”

Ehm. Vidi se da nije pokvaren, ali kurčenje mu ne da mira.

„Znam. Ali on može da te spase samo pandura, ne i pogibije.”

„A dobro, jebiga... znam ja to sve, al' ono... kad ćemo ako nećemo sad.”

„Ih, pa nemoj te fraze. Ne bih da zvučim kao neki deda serator, ali stvarno ste mogli da nastradate bezvezno, ili da povredite nekog drugog.”

„Pa dobro, da, u pravu si... al' ono, pazimo mi. Pazimo da ne povredimo nikog normalnog, mislim, ove druge... hah, to, brate, druga priča, naravno.”

„Kako misliš?”

„Pa ono, znaš... prvo smo hteli da našutiramo nekog gancija iz kraja sinoć, onako, pošteno, al' pobeže nam... nemoj me gledaš tako, nisam ja toliko u fazonu za cigane, nego ovaj jedan moj ortak baš jeste, pa...”

...pa skinsi - takav si, a? Jebote, šta je bre ovim klincima?

„E, ali to usput. U stvari smo bili pošli pred onaj pederaški klub, njih smo hteli da bijemo. Brate, kaži, je l' mrziš ti pedere?“

„Ne.“

„Kako ne, jebote? Gamad treba pobiti. To ne zna za pravoslavlje, brate, to nema boga u sebi. To treba ubiti.“

Mda, ili treba ubiti boga u tebi.

„Ono, dosta je ovoj sjebanoj zemlji više... ta Sodoma i Gomora, to...“

Aha, dakle i zvanično smo na tom terenu. U redu...

„Svetozare, šta su Sodoma i Gomora?“

„Pa ono... ono, bre...“

„Šta ono?“

„Pa to popovi kažu za pedere... to su neka dva biblijska pedera, štajaznam.“

„Da nisu to popovi koji se potajno maze sa dečacima?“

„A nemoj to, brate, nije to istina, nemoj da si... to strani plaćenici poturaju takve priče, brate. Svaki pravi patriota zna da...“

„Ti si patriota, tako? Mnogo voliš svoju zemlju?“

„Jesam, brate, kako nisam, volim je do smrti!“

„Je l' ovo na stolu tvoj novčanik?“

„Jeste, brate. Nigde bez keša, pičke vole kad imaš...“

„Dobro. Ajmo ovako, *brate*: ko je na ovoj novčanici?“

...

„A?“

„Ko je na ovoj novčanici?“

„Otkud znam, heh.“

„A na ovoj?“

„Pojma nemam, brate.“

„A na ovoj?“

„Ne znam.“

„A na ovoj?“

„E to znam, Vuk Karadžić. Heh, kako ne znam, brate, pa...“

„Po čemu je on značajan?“

„Pa on je, brate, izmislio slova i napisao Vukajliju.“

...

„A brate, ono, šta me gledaš tako, ne znam ti ja ta štreberska sranja, koj' će mi kurac. Znam koliko treba da znam.“

„U smislu?“

„Pa, brate, znam da je Srbin jeo viljuškom, i to srebrnom, dok je...“

„Ko ti je to rekao?“

„Čuo sam.“

„Savremeni istoričari kažu da mnogi narodi imaju taj isti mit.“

„Aha, savremeni istoričari, sve antisrbi... brate, ono... jebeš to. Zajebi me s tom pričom.“

„Dobro, a šta ako si ti u pravu? Je l' to pohvalno ili poražavajuće po današnju verziju nas?“

„Ma, ono... menjamo temu. Spremaš nešto novo?“

„Ne menjamo temu i ne zanima te moj bend. Tip te udario flašom, mogao bi da se inficiraš.“

„Da, ono, pederlukom, to je zarazna bolest.“

„Trebalo da odemo do urgentnog, čisto neka ti to pogledaju. Ajde, spremi se, ići ću s tobom.“

„Ma nema šanse, nisam pičkica. Nema, Srbija mora da se spasava. Znaš onu: 'I kad su tmur-niiiiii/ o-blaciiii/ ja ću da te/ odbraniiiiim/ uvek te-biii/ odaniiii...“

„Ajde, ajde, pusti mangupiranje. Povređen si, treba otići.“

„Čune, brate.“

„Vidi, lakši način je da shvatiš da je to dobro za tebe i da naprosto odemo. Teži je da baka sve ispriča roditeljima.“

„Pa oni će ionako da vide ranu, šta.“

„I da naprave mnogo veću galamu nego u varijanti kada od tebe samog čuju šta se dogodilo i u isto vreme doznaju da si se makar posle poneo odgovorno prema sebi i otišao u urgentni.“

...

„Razmisli. Ajde, to nam je odmah tu.“

„Misliš da neće da me ušivaju?“

„Mislim da neće. Čišćenje, pa neka gaza ili šta već. Desila mi se jednom slična stvar. Ne brini.“

...

„Dobro, ono, jebi ga, ajde.“

Kul, nerazumlje ipak ima granicu. Dobro je. Nije to toliko rđav klinac koliko pokušava da se uklopi u šabansku ekipu.

„Idem samo da se presvučem i da pozovem taksi, pa dolazim po tebe, važi?“

„Važi, brate. E, dobaci mi samo taj duks sa fotelje.“

„Ovaj?“

„Aha. E, kul si lik, Leo, stvarno, al' nemoj se ljutiš, nisi u pravu to za pedere. Znaš kakve su to bre nakaze, eno jednog sam malo recnuo sinoć... trandža neka, jebote, ono, plava perika, trepavice, nokti... brate, i ti bi ga tuk'o da ga sretnoš.“

...

„Šta kažeš?“

„Da, pa pre nego što me taj grmalj ispred kluba zviznuo, ovog smo navatali samog, ovamo kod stadiona. Kažem ti, znaš na šta to liči, kao

neka dobra riba a u stvari..."

„Šta ti je to na duksu, Svetozare?“

„Ovo? Pa to mi je znak ekipe, brate... vidiš, kao ono što se gusle time sviraju...“

„Gudalo.“

„E, ali nije, nego je testera, kad zagledaš bolje, vidiš, ima recke. Guslari, brate, Srbija, ovo-ono!“

...

„Šta je, bre, ovo sad? Čuješ ti ovo, brate?“

„Iju, deco, je l' čujete vi ovo? Grad! Naiđe oblak... čekaj, Tozo, baba da zatvori prozor!“

„Ala bije, bre... brate, gde ćemo sad, po ovakvom vremenu...“

„Doći ću po tebe za pola sata. Do tad će verovatno da se smiri.“

„A ako se ne smiri?“

„Onda imaš problem.“

„Dokle idemo, momci?“

„Vozite do urgentnog...“ *...i uvažite moju facu na kojoj piše "pitaj me zašto i poješću te".*

Tako. Volim ćutanje dok sam u prevozu bilo koje sorte. Da neprekidno baljezgaju dok se voze, to mogu da vole samo ovi što ne pričaju sami sa sobom u sebi sve vreme. Jebene sociopate.

„Majstore, za koga navijaš?“

Evo ga, počinje. A zašto ga naprosto ne izvučem iz taksija na ovu kišu i

ne polomim? Šta me boli kurac što je „samo klinac“ i što je povređen, koje je to opravdanje? Ubo je Maksa! Ubošće još nekoga!

„Slabo ja to, sine... nekad, kad sam bio mlađi i kad sam verovao u domaći fudbal. Sad samo veteranski ispomažem, kad je baš bitno.“

„Kad su velike tekme?“

„Ne, kad su ove parade i to.“

„Tooo, carino, baci pet! Znaš onu novu, kombinovanu: 'Ko-so-vo je ubi' pедера, ubi' pедера, ubi' pедера!' Hahaha!“

„Hahaha, dobra je, jebote!“

„Brate, ja sam iz Guslara, brate, i ono... ludi smo, kapiraš. Znaš kako ide himna? 'I kad su tmur-niiiiii/ o-blaciiii/ ja ću da te/ odbraniiiiim/ uvek te-biiii/ odaniiii/ život daju/ Gu-slarii!' A? Posvećeno Srbiji, matori!“

„Svaka čast, sine!“

„Brate, veruj mi, to bi pevao i da me seku.“

Mislim, stvaarno...!!! E pa ne mogu da podnesem majmunsku intonaciju kojom se pevaju plemenske navijačke pesme.

„E, šefe, a je l' znate onu 'Ne zagovaraj mušterije da bi stiskao to dugme/ što čini da ti jebeni taksimetar kuca brže/ najebaćeeeeeeeeeeš/ pazi šta ti kažem/ najebaćeeeeeeeeš'. Pank stvar, bubanj roka dvojku, distorzija pršti i dobijaju se batine, super je zezanje.“

„Šta? Ne, taman posla... mislim, dečko me pitao, pa sam samo... a to za taksimetar stvarno nije...“

„Završili smo razgovor. Vozite do urgentnog najkraćim putem i imajte na umu da znam koji je.“

„Molim lepo, u redu. Čemu tenzija...“

„A ti, je l' ti pada na pamet da je i peder nekome sin, brat... ortak?“

„Ne, brate, samo mi pada na pamet da je nekome dečko. Hahahah! Šta je bre tebi, šta braniš te ženice?“

„Dečko više treba tebi. Da te brani, vidiš da te ženice prebijaju.“

„Brate, koj' ti je kurac, ono, aj prestani! Šta sereš tako?“

„Umukni.“

„Šta sereš bre, a? Šta je bilo?“

„Vidi, aj iskuriraj izliv dizela u mozak dok ne izađemo iz auta, može? Pa ćemo da raspravimo.“

„Oćemo, brate.“

„E sad, vidi, ovako ćemo...“

„Šta je bilo, bre, a?“

„Da ne bude da smo došli uzalud, ući ćemo unutra i...“

„Šta je bilo bre, a?“

„Je l' ti mozak učitao *Rane* samo do te rečenice i sad baguje, šta?“

„Brate, šta, je l' sutra treba i pedofili da prave parade, a?“

Gaziti. Treskati facu o ivičnjak.

„Da, bravo, još jedna fraza koju si čuo i sad je deklamuješ dalje. Što malo ne mućneš glavom? Čoveče, homoseksualci seksualno opšte uz uzajamni pristanak, niko nikoga ne napastvuje, što se nikako ne bi reklo za pedofila i nekrofila. Dobro, za nekrofila možda i bi, ako uzmemo da je ćutanje znak odobravanja.“

Zašto spuštaš loptu? Zašto ga jebeno ne išutiraš? Misliš da je manje moron zato što se sad na sekund nasmejao tvojoj kretenskoj fori?

„Samo tuča, mržnja, bes... jebote, mali, kad si postao takav? Zašto?“

...

Oke, i sam sam zbunjen slomljenim tonom svog glasa, kamoli on.

...

„Šta zašto, šta tu ima da se pita zašto? Brate, znaš koja je bila moja prva tuča? Jedan baja me olupao o beton, ono, samo zato što mi je čale buržuj i što je na vlasti. Četrnaest godina sam imao, klinja, jebote. Samo me pitao jesam ja sin tog i tog, i udri. Oborio me, uzeo neku kamenčugu... tri rebra mi slomio. I ono, on mene juče, ja ću njega sutra, kad ga navatam, jebaću mu milu mamicu, i to je to. Tako ide. Najopuštenije. Prirodno. Kad nekog mrziš, normalno da ćeš da ga povrediš ako možeš.“

...

Koliko si samo jebeno u pravu sad...!!!

„Šta me gledaš tako? E, nemoj da me gledaš tako, brate... ne prilazi mi!“
„Svoju baku sigurno ne mrziš, a veoma si je povredio. Uđimo unutra da obavimo ono zbog čega smo došli.“

„Pa normalno, nisam valjda džabe dolazio... iscimao si me, jebote, koj ti je kurac? Napravio si facu neku kao... kao neki bolesnik, jebote. Ono, pogled neki...“

„Uđimo unutra, kažem.“ ...*dok se još kontrolišem.*

From: Doca

Ne, nisam sad na smeni, pa sinoć sam bio. Jbg, loš si trenutak ubo, ali ako već spava, dobro je što ga nisu budili sad, neka odmara. Bolje doći večeras, taman kad i ja budem tu. Pričao sam s njim sinoć još malo, ma dobro podnosi... Maks kao Maks, znaš već, uvek ima duha. A za tog klinca ne znam šta da ti kažem. Nema kraja tom problemu, niti može da ga bude, zato što ga ta izlizana fraza o dve Srbije samo banalizuje. I ja ti je juče rekoh, pa se posle baš osetih glupo. Problem je kompleksniji od glupave fraze koja zvuči kao da su to neka dva potpuno odvojena tabora koja se međusobno mršte. A toga, u stvari, ima u svakoj kući, ako ne i u svakoj osobi. E zato, zato smo skurcani.“

Hm.

„...i eto, to je to. E sad, ko je došao s tobom? Vi?“

???

Šta je sad ovo?

„Da... to mi je ortak...“

Svetozar u suzama? Ja ortak?

„Uđite malo kod mene, a ti ga sačekaj tu. Evo, imaš mesta na klupi, sedi.“

„Hoću, doktorka... i izvinite još jednom, molim vas.“

Je l' unutra rade ispiranje mozga i ubrizgavanje pitomosti?

Blablabla, da, znam, čišćenje, previjanje zašto ta žena mora da mi okreće leđa da bi zevala kroz prozor dok mi se obraća? Osećam se kao da sam u kancelariji kod Pušača iz „Dosijea X“, vidi ti taj „zamišljeno zevam kroz roletne i meljem ravnodušnim tonom“ manirizam. Doktori uvek pate od dramaturgije, kladim se da iz tog razloga nose i kloppe. Koji drugi razlog može da bude nego da se čuje onaj dramatični ehotopot dok hodaju hodnicima, i to najsporije što mogu, da što više dignu napetost.

...

Aha, gle, pa ona ćuti već par sekundi. Baš sam je pomno slušao, ehm.

„U redu, hvala vam. Ako je to sve...“

...

„Ne, to nije sve.“

...

„Pre nekoliko meseci, Svetozar je ubo nožem mog sina Milana.“

???

„Ništa strašno. Ali majci je sve strašno. I majka ne zaboravlja. Maločas, kad sam Svetozaru čistila ranu na dlanu, pitao me zašto mi se tresu ruke. Kakvi su to lekari kojima se tresu ruke, kaže. Objasnila sam mu. Zato što lečim ruku koja mi je povredila dete.“

Jebem ti...

„I ništa, rasplakao se, ljubio mi ruke, izvinjavao se... čak se zakleo da više nikad nikoga neće da ubode. I ja sam sad dobro, čak mu možda i verujem. I dalje ima oči deteta. Ali izvinjenje nisam prihvatila.“

...

„Gospođo, mogu samo da zamišljam kako vam je... ako vam išta znači, mislim da je ljudski što su vam ruke zadrhtale. Svakome bi, da ima vaš razlog...“

„Razlog koji sam mu rekla nije istinit. Nisu mi ruke drhtale zato što zbrinjavam baš njegov dlan, nego zato što sam se suzdržavala da ne dograbim skalpel i ne zakoljem ga.“

???

„Kunem vam se, dobra dva minuta maštala sam o toj sceni. Eto. Izvinite što ne gledam u vas... samo mi je trebalo da ovo kažem naglas nekome ko me ne zna.“

Ne znam šta da kažem.

„Ne znam šta da kažem... valjda je i to normalna reakcija.“ *Barem se nadam...* „Uostalom, to je samo misao i ništa više. Vi ste dobra žena i nikad ne biste...”

„Nije to ni do kakve dobrote. Što se mene tiče, načisto sam s time da sam to stopostotno želela. Kad nekoga mrzite, želite da ga povredite. Nema dobrote. Ima samo izbora da se ne bude životinja.”

„Auuu, mili... neverovatno. Šta se napravi ovo u ova dva dana?”

„Kažem ti, Maks. Baš mi tako reče, i dalje okrenuta leđima. I ništa, izađoh... promrmljao sam neko *doviđenja* sebi u bradu i to je to.”

„I? Mali?”

„Mali je... pa, mali je otčutao vožnju do kuće. A ni ja nisam imao šta da kažem. Ali zato Baba Roga, kad smo stigli... ona ti je od onih starovremskih ljudi, znaš, kao moja pokojna baba. Jednom, kad sam bio mali, zanimalo me je l' istina da se suvo cveće u sekundi čitavo zapali ako mu prineseš plamen, pa sam probao. I vuuuš, naravno, čitavo se zapali. Moja baba dotrči, obori ga na patos i počne da ga gazi, gazi, tako sve dok ga nije ugazila i ugasila. E, a onda, kad se uverila da više nisam u opasnosti... dograbila je neku krpu što se tu zatekla i uzela da me bije njome.”

„Slušaj ti, Svetozare, đubre jedno! Šta dižeš ton na mene? Šta ti meni 'iskuliraj, baba, smaraš, baba, babaaaa, njanja'. Kakve pedere ti vijaš po gradu, pička ti materina nedojebana, kako te nije sramota! On bije pedere, možeš misliti, a rođeni brat mu peder!”

„Umukni, bre! Nemoj pred Leom sad to...”

„Ma šta nemoj? Šta nemoj, ja sam ga krila ovde, kod mene je dolazio sa onim drugom sa fakulteta! Tu su spavali! I neka su! Al' ni na kakve parade se tad nije išlo, sa paradama je počeo kad je ušao u one usrane nevladine organizacije!”

„Ćuti...“

„Ti da ćutiš! Vi svi da ćutite! Tučete se preko kordona policije, a isti vas otac napravio! Eno ga u skupštini, vajni demokrata! Onaj što me devedesetih mrzeo i proklinjao, govorio da sam veštica, da zajebavam i pljačkam jadan narod svojim gledanjem u karte i u šolju, kad sam imala emisiju na televiziji hteo preko novina da me se odrekne! Al' kad su devedesete prošle i kad sam se povukla da radim privatno, ništa ga moral nije sprečio da primi moj velikodušni poklon za pomirenje: sve te prljave pare. I sad kad uzme da drži svoje govnojive govore, kaže da je strašno šta se radilo onih godina, a sve što ima, ima od tih para.“

„Ccc...“

„Eto. A mali se nabio u ćošak, i ono, pizdi i plače, plače i pizdi. Smirio sam babu nekako, posle sam imao prilike još malo da popričam sa njim.“

„I?“

„Njah. Jebiga, stalno je ponavljao da on samo želi da uradi nešto dobro za svoju zemlju, nešto poput onih slavnih dedova, ali ne zna kako. Opet kenjaža o Strahinjću banu i nabijanju na kolac, samo... ne nadržkanim, nego slomljenim tonom.“

„I tebe je to taklo? Jesi majmun ili šta ti je?“

„Ne, samo... jednim delom sebe, razumem ga. Svi imamo uzore, znamo tačno šta bismo hteli da budemo. Znamo ko su nam heroji. Ali sranje sa herojima je u tome što nikad ne ostave recept kako se postaje oni. Kako da izdržiš teret samog sebe dok to ne postaneš. I onda brljaš.“

„Hm.“

„Hm.“

...

„Stvarno, mili, a ko je tvoj heroj?“

„Smejaćeš se, glupo je. Ali ne kenjam, ozbiljan sam: kad sam bio mali, moj idol, ideal i heroj bio je dobar čovek. Onaj što postupa ispravno.“

Onaj što se oseća dobro jer čini dobro. Ali, vidiš, ne ide tek tako...“
„...nego si u onih pola sata pred polazak u urgentni morao da ispišeš stranicu Opsenarijuma da bi izdržao da budeš dobar prema malom.“

...

„Ne gledaj me pogledom koker španijela, ako ta faca ima za cilj da me pita da li je to u redu, dobićeš šamarčinu dostojnu majmunčine. Da stvarno veruješ da si stekao moć ubijanja olovkom, ti to nikad ne bi uradio.“

...

Da li ne bih?

„Jebiga, Maks... znaš moja glavolomljenja. Ja sam tako daleko od onoga što mi je Baba Roga natrtljala o meni.“
„Ne, mili, tvoja glavolomljenja potiču od toga što jesi baš ono što je Baba Roga natrtljala o tebi. Biraš da to budeš.“

...

„I jebiga, mili, nije lako. Šta si ti mislio, da se tek tako izvučeš s dobrotom?
„Hah, utešno. Da mi je tu gitara, podvukao bih pod ovu scenu neki kvazidirljivi saundtrek.“
„Hehe, da.“
„Drago mi je da si dobro, Maks.“
„Lmao, lmao, pusti raznež, to je za pedere.“
„Ja baš nisam hteo da vas prekidam, da ne bude da su doktori uvek ledeni, ali sad je pravi trenutak: raznež ode u matraga ako se razvodnjava.“
„Touche, dobri Doco. Nego, majmune pesniče, da čujem... šta to tripuješ, ko ti je poslao papirić potpisan sa J?“

...

„Mislim da ne tripujem. I mislim da je jednom i to moralo da dođe na red. Je l' ti ime Jasmin Kanović zvoni neko zvono?“

...

„Zvani Hordak?“

...

„Zvani Hordak.“

Hah, treptaj. Doca je opet onako trepnuo.

(odlomak iz romana MALTEREGO)

Hans Piti Orli

KAD TIGANJCI UJAHNU

(VAŠ KUVAR ZA SVE PRILIKE)

Već duže vreme se nešto prisećam kako se nekada jelo... Vi, dragi moji čitaoci, znate dobro da bez jela nema prosperiteta ni u kakvom slučaju... Ja sam znao čoveka koji je pokušavao godinama da doe do posla. Kucao je na sva vrata ali ih nije otvarao, pa je nakon nekoliko godina odustao i rešio da se bavi kuvanjem i spremanjem kuća i vikendica... i mogu Vam reći da je ubrzo postao najveći i najlepši kuvar na kugli zemaljskoj.

U leto 2001. godine ja sam se sa sendvičima od sira spuštao niz jednu liticu... na brdu od plastelina usidrio sam ovcu i rešio tako da se znojim sa brazdama.. U tom trenutku na negde oko 56 metara ukaza se vuk. Ja sam u trenutku zastao, i blagim pokretom ruke prebacio sendvič na negde oko 45 metara ispred sebe, pa se dadoh u beg. Vuk je stao, omirisao sendvič i počeo da jede. Bio sam potpuno srećan jer mi je sendvič od sira spasio život...

Da... ima nebrojano slučajeva u ljudskoj istoriji kako se jede i jelo i jesti će se dok je sveta i veka.

Najzdravije je da se jede masno.

Nemojte da vas lažu lekari i kojekakvi čudotvorci, automehaničari i ostali...

"Mast je nastala iz lista deteline" kako je govorio moj pokojni ded dok je kuglom od bizonove masti gladio sede brkove.

RECEPTI STARIH BAKA

Dok sam kao mali bivao na selima krajem sedamdesetih godina prošlog veka predavali su na Akademiji seoskih bahanalija moji roaci.

Ja sam u to vreme jeo samo zob. Da, da, kao pravi konj...

Čak i danas kada sam veći i stariji malo, obavezno, svake nedelje u tri ujutru ustanem, zamastim naočare batakom čurke i pokusam oko 150grama sveže zobi.

Rekli su mi da je to zdravo za hidrauliku i jedinstveni odnos belančevina i zelenih krvnih zrnaca.

Prvi recept koji sam spremao tih godina iz učionice Akademija seoskih bahanalija (nadalje je zovemo ASB) bio je i "ŠATO PRAZNOVERJE" koji ću sad odati na parčetu ovog masnog papira.

Potrebni sastojci:

100g pirinča, 200grama soli, bide i patrljak svinjske iznutrice

Pirinač skuvajte na mekoj vatri deset minuta i brzim pokretima izmešajte do pedeset stepeni uz blago razmatranje i dezinfekciju.

U omanji tiganj ispresujte patrljak i ostavite da se cedi u svom bideu.

So stavite u vatru i ispecite ga, a ostatke pomešajte i poklopite da stoje dva sata.

Servirajte bekhendom na drugu polovinu kuhinjskog stola.

Da, to je bio prvi recept iz škole a posle su se reali jedan za drugim, tako da sam ubrzo postao asistent ASB što nije bila mala stvar pošto sam tek prešao desetu godinu života.

Već sledeće godine odlučio sam da napustim školu i da se preselim u naj lepši grad na svetu...

U gradu su ljudi jeli samo povrće. Lažem, bilo je tu i kojekakvih drugih

stvari ali najviše kapame, sira i iznutrica pletenih u veliki modri evrek. U gradu sam tih godina dobio posao u jednom hotelu koji se graničio sa prodavnicom uvozne digitalne hrane (o njoj će se pričati kasnije). Šef tog hotela je bio PRINC kulinarstva i sa sobom je uvek nosio kutlaču koja je ličila na gitaru čuvenog crnog performerera koji se sebe nazivao SIMBOLOM.

Dobio sam sobu u hotelu koja je ličila na veliki lonac i u njoj je bio još i frižider kao i velika bašta sa svim mogućim biljkama.

Od biljaka su bili zastupljeni belosmeđi karanfilčići koje su stari vračevi na Homoljskim planinama koristili za presovanje bika u kozu.

Baš tih dana spremao sam se da pred studentima spremim KABAO SINTEZU, jelo koje je samo po sebi zahtevalo visoku koncentraciju i konzumaciju gljive koja je poboljšavala percepciju pri pripremanju ovog jela.

Gljive su se nalazile na obali reka koje se ulivaju u predizborni ciklus smena godišnjih doba.

Prilikom traženja ove gljive morate imati uvid o kolapsu jedinstva za prehranu padeža kod ljudi srednjih godina.

To bi značilo da kada je pun mesec treba pri polasku izmrestiti jato šarana nizvodno od ušća dveju reka...Tek nakon deset dana kada je Mesec u znaku Jarolije u prvoj ravnodnevnicu morate poći na put....

Tako sam i uradio i mogu vam reći da je jelo bilo više nego doživljaj.

I za studente a i za moju porodicu.

KABAO SINTEZA

Nastala je od reči KABA presovano, ujedinjeno...

U odranu kozu stavite omanje pile napunjeno sirom i kajmakom.

Pile zatvorite koncem i sve zajedno ispecite u rerni.

U omanji poslužavnik izrendajte prepelicu zajedno sa iznutricama i prelijte preko kože dok ne dobije svetlosmeđu boju...

Belosmeđe karanfile stavite u šoljicu za kafu i prelivajte dok ne zagori...

Prilikom pečenja kože i pileta obratite pažnju pod kojim uglom pile leži u utrobi...

(ne preporučuje se da ugao bude veći od 25 stepeni celzijusa).

Da, za ovo jelo sam dobio tog leta Puciferovu nagradu i sedam dana u Borovoj pecini sam sa svojom porodicom.

OTVARANJE PRODAVNICE DH

U to vreme kada sam se vratio sa proputovanja, pošto mi je ostalo nešto novca, odlučio sam da nebi bilo loše da otvorim prodavnicu digitalne hrane u svom rodnom mestu.

Najbolja šansa da se ljudi upoznaju sa svim blagodatima digitalne hrane.

Prvo što sam uradio je bilo izdavanje knjige tj. bukvara digitalne hrane...

Da vas ne opterećujem mnogo objasnica nekoliko pravila i pojmova o digitalnoj hrani..

Digitalna hrana je skup neregistrovanih pojmova u prvom ciklusu mineralne antigravitacije. Nastala je kao nus pojava modifikovane percepcije raznolikog učlanjivanja dveju vrsta perceptivnosti i to:

- 1) KOLEKTIVNE PERCEPCIJE
- 2) RAZGOVORA O KONJUKCIJI BILJAKA

KOLEKTIVNE PERCEPCIJE KP

Kolektivne percepcije su hranjivi sastojci neregistrovanih biljaka kod ljudi.

Prvi razgovori na tu temu odigrali su se u provokativnim naseljima u Alabami krajem 18. veka. Njih je otkrio cuveni antirezonantni kuvar Brill Daxton koji je i sam proučavao svetlost i razlaganje tvrdih materija. Daxtonova teorija o tome da su biljke ustvari ljudi a ljudi životinje, i da svaka biljka ponaosob razmišlja o provokacijama nanetim od strane ljudi, donela je poprilično odvojene stavove. Sa njim se naravno nisu složili predstavnici radničke klase te on biva proteran iz svoje zemlje.

RAZGOVORI O KONJUKCIJI BILJAKA

Su razmatranja o uglovima pod kojima se svetlost pretvara u kontrafotosintezu. Naime, tvrdi se da su biljke i životinje pod uticajem Sunčeve svetlosti koje se prelama u trodimenzionalni rastvor soli i cinka.

O tome su prvo krenuli da razmišljaju na skupovima u Pensilvaniji 1567, da bi kasnije krajem 16. veka pojavom mašina za masovnu komunikaciju ta razmišljanja potpuno izgubila na značaju.

BIZNIS PLAN X9+45g2

Plan za dekonstrukciju parlamentarnih aktivnosti u toku provokacije gena je trebalo napraviti u dva dela tako da se oba preklapaju u jedinstvenu shemu dekontaminacije hranjivih sastojaka.

Naravno to nije bilo nimalo lako jer su tražili iz instituta da morate da polažete račune i ispite svakog dana u obe smene.

Ja sam u to vreme angažovao profesora Gonna Clistira da mi napise članak o predizbornim kampanjama za degustaciju sira.

Pošto sam na ispitu dobio ocenu AG koja je najslabija, nisam mogao (da budem iskren) da napredujem u poslu tako da sam odlučio da odem na doobuku u tzv. Logor Dobre Hrane koji se nalazio na ogranku planine

Gubal u jugoistočnoj Aziji.

U Aziji je u to vreme važno pravilo da ko jede u zajednici mora i da koristi specijalne metode kuvanja. Tu i nastaje takozvani Azijski metod koncentrovanih hidrovitamina.

Kako su oni tada kuvali kada u to vreme nije bilo klasičnih ostava za skladno pripremanje?

AZIJSKO POHOVANJE HRANE

Azijsko pohovanje hrane je svaki čin kuvanja koji donosi dobit u jajima. Ako vam je za jedno jelo potrebno 100 žumanca a za drugo 52, odnos između ta dva broja je Azijski polusat, tj. vreme za koje možemo da spremimo prženog bika.

Prženi bik u sosu od lepre

Bika od 350kg usolite i oljuštite. U omanju zdelu usolite paprat i hleb pa sve to ostavite da se krčka na suncu.

Unapred pripremljeni sok od busole ispasirajte i stavite da se suši.

Zatim taj isti Suši ispothujte na papratu i posolite sa jedne strane.

U ajvar onda umočite bika i pola luka pa pecite na vertikali od limunovog lista 2 dana...

Bik će se pretvoriti u paštetu koju ćete servirati u omanji bide.

Napomena-za ovo jelo vam je potreban bik.

Pržena jaja KTS2

Ovaj recept su me naučili hindusi koji žive na obe polulopte.

Tamo sam boravio kao tinejdžer u prolazu ispod jarbola, šta god to

značilo.

Potrebno je jedno jaje.

U tiganj stavite petnaestak zrelih vaši i dinstajte na suncu dva dana. Jaje ispresujte i istopite na vatri od pripremljenog plastelina. Kuvati dok ne dobije belu boju.

Jelo se servira u specijalnim neregistrovanim restoranima u Mubaiu.

Butne kosti vepra u marmeladi

Kost od buta nabutajte u hleb pa pecite na tihoj vatri 45minuta.

Ohladite so i stavite ga na rupičasti rezanac pa plivajte u gostionici 2 sata. Kost izvadite i preradite u nogu od krave.

Jelo služite vrelo sa dodatnim špekulacijama.

Brizole u kompotu

Ovo jelo sam naučio da spremam u Grčkoj pred sam kraj prošlog veka. U to vreme sam se nalazio na brodu koji je prevezio naftni cement u krajeve bez hidroizolacije. Jelo smo spremali umornim mornarima koji su se svakog dana vraćali iz pošte.

Krmenadlu od pirea posoliti u manje june. June pecite na ražnju 5minuta i prelijte hromozomom. Uz jelo se služi dvoglava salata.

Kao i za ostale ispite pred otvaranje ove moje čuvene radionice hrane morao sam spremiti neko jako opasno jelo da bi mogao da dobijem takozvanu ŠARPLEJ memoriju iliti na našem SERTIFIKAT OD POLUOSOVINE za administrativno snalaženje u pripremanju hrane drugim ljudima i životinjama u Srbiji a i šire.

Pošto sam bio iscrpio sve što se može iscrpeti odlučio sam se da potražim pomoć od prijatelja Nebojše Kalegovića, koji je godinu dana pre toga nestao na vrlo misteriozan način.

Naime našli su ga kako je nestao u pećini od parmezana iste godine kada je na olimpijskim igrama pobedila Ruska delegacija kulinarstva.

Da bih mogao sa njim da razgovaram (rekli su mi) morao sam da progutam list biljke koja se zove AHULA i koju su mi doneli iz Opštine u Boru (manji grad u istočnoj Srbiji na granici sa Rumunijom).

Nus pojava nije bilo pa sam ja krenuo sa razgovorom u polutami mračne pećine :

JA: Zdravo prijatelju! jesi li jeo u toj pećini od parmezana?

NEBOJŠA: Jesam hidrauliku i presu istopih u veliki kornet!

JA: Hoćeš li mi reći tajnu? Kako da napravim kobasicu čajnu?

NEBOJŠA: Idi preko sedam gora, napraviće se prvo za pitu kora a kasnije će kada triput svane u dupence đevrek da ti stane!

To reče i izgubi se u maglovenju od stotinu barenih kobasica.

Pomislio sam da je verovatno neka šala u pitanju ali kako je vreme prolazilo prepoznao sam teritorije na kojima ću hodati neumorno nebi li došao do cilja. A cilj je bio prelepa centralna svetska kuhinja koja će hraniti ceo svet!

ISPIT DESETINE RECEPATA

Sam ispit dragi moji nije bio toliko težak. Nas desetak se poređalo tako da se napravi oblik pljeskavice pa smo zajedno prvo razgovarali na temu biljaka od sira a kasnije je svako od nas morao na tabli od hleba da napiše desetak jela. Kasnije je žiri trebao da odluči (izdvoji od luka) čije jelo je najhranjivije, najukusnije i najgušće (ima najviše sastojaka od guske).

Ha, bilo je tu prelepih jela. Najviše mi se dopao PASTIRSKI ZAVOJ, jelo koje su pripremali partizani (ljudi koji vole zabavu).

Pastirski zavoj je hladno pređelo i ima 12kalorija pre degustacije zato što već na udisaj dobijete par kalorija.

U omanju posudicu istopite ježa zajedno sa paracetamolom. Na tiganj upržite mak i ovsenu dileju pa ubacite rastavić. Na tihoj vatri omekšajte iznutrice mravojeda pa ih posolite mrkvom.

Nakon 20minuta ubacite žutu so i prepолоvite jednjak ježu.

Servirajte uz bogat snošaj.

Naravno bilo je i bezveznih jela kao na primer neko jelo, koje mislim da se zove PASULJ ili MUSAKA, nemam pojma kako se sprema, to definitivno nije moglo da se meri sa ostalima.

Nakon pet dana žiri je doneo odluku da prvo mesto podelimo nas dvojica: Rade Damjanović i ja.

Hm, Rade je bio vrsni kuvar kog su isterali sa broda koji je krstario morima od sira i hranio nadobudne ljude u Malajskom arhipelagu.

Njegov recept je bio SPREMANJE MAARSKOG GULAŠA U AUTORADIONICI a ja sam se takmičio sa DIJETALNIM VEPROM, jelom koje je dobilo najvišu ocenu u pogledu antigravitacione kuhinje.

Da biste razumeli ovo jelo potrebno je naravno i da razumete šta je u stvari antigravitaciona kuhinja?

Antigravitaciona kuhinja je skup svih jela koja se graniče sa neosnovanim pojmom antigravitativnosti. Ona ima za cilj jačanje imuniteta i balans između trodimenzionalnih parametra u telu jedinke.

Skup avitaminoze u jelu ovog podrijetka je uvek zbir dva ista jela na barenoj površi.

Na primer ako se predpostavi da u jelu nalazimo 20 procenata soli voda će uvek biti jednaka nuli i obrnuto. Sa tim u vezi imamo i predstojeći ciklus hranjivih sastojaka koji je uvek razlomak oba broja. Ako ga postavimo kao jednačinu imaćemo da je X predstavnik površine A2 a delilac je uvek 20.

Znači $X+20-B=A2-C$. I obrnuto $A2=C-20X$.

MAARSKI GULAŠ U AUTO RADIONICI

Hranu B posolite i ostavite da se kuva u X2. Na štednjaku ugrijte marmeladu i pola tuceta flavijana pa sve dobro ukuvajte (morate se nalaziti u to vreme u Kuvajtu). Na B stavite kožu slona pa presujte na vodenici dok od kože ne dobijete smesu koja će se prekuvati u X.

Pri spremanju jela jedinka mora neosnovano da poliva glavu konjskom balegom zbog unosa hrane u ciklus parenja slonova.

Kada se jelo ohladi premažite ga pavlakom i ostavite da se hladi na 200 stepeni. Servirajte na poluotvorenim svadbama prinčeva homoseksualaca.

DIJETALNI VEPAR

Ulovite dva vepra u šumama sela Šipikovo na samoj granici sa Bugarskom.

Jednog vepra napunite hlebom, a drugog polivinil hloridom i ostavite u šumi deset dana da se na lešini nahvataju žirevi i mahovina.

Nakon deset dana pokupite izumrle veverice pored lešina i umotajte ih u bagrem. Nastavite mahovinu u rep ovce pa posolite na hidrauličnoj lampi.

Unapred pripremljenu vatru prodžarajte svežim kajmakom i u zdelu ubacite oba vepra.

Na hleb namažite mahovinu i Rožaje a od žireva predhodno prokuvanih napravite pastu.

Kuvajte na tihoj vatri 2 nedelje dok se smesa ne doprži.

Servirajte na svadbama visokorizičnih mladoženja.

UDRUGE SA RADETOM D.

Da bi što bolje iskoristili odnos između nauke i kulinarstva Rade i ja smo zaključili da je najbolje da radimo u paru.

Najdegustativniji od nas u ovom slučaju dobiće parnicu i sintetički uvojak kože koji će spremi na velikom ispitu.

Naravno to uopšte nije bilo lako, trebali smo prvo da prepoznamo sve otrovne i neotrovne gljive u istočnom arhipelagu, da ih spremimo, i da tako spremne sve budu jestive!

Napravili smo plan da svaku ulovljenu gljivu pretocimo u mega napitak od slonove kosti i da je takvu prezentujemo na sajmu gljiva u Virovitici.

Gljive se obično love noću kad je kvadrat meseca nad hipotenuzom a Jupiter u konjukciji sa Kosovom. U prvoj ravnodnevnici razlomak dve planete je uvek otrovna gljiva dok je hipotenuza u kolu Jarolije...

Tako ulovljene gljive trebalo je očistiti od iznutrica i pohovati do iznemoglosti. Ah da, Rade je neprestano pevao tih dana.

Nešto kao:

Večeras je tama polomila Kosovo.

Nad hipotenuzom su nestajali konji

lepio sam polomljenu lulu naprslinama iz noći

i lomio glavu nabreklim stablom

u snovima gljivama neko me hrani...

Večeras je kretanje ružno i sporo

na barikadama bezglave ptice

u osmini finala zapalio sam šumu

i umio blatom svoje lice

Večeras su prepolovljene misterije

u svakom jarku polomljeno cveće

radujemo se svakom novom danu

a zore su manje

noći sve veće

Nisam ga ništa pitao u vezi pesme. Već je bilo vreme za mastan pršut i dokolenice sa svežim jogurtom.

SIN OTROVNIH GLJIVA

Na poluostrvu od stakla tih dana Rade i ja smo lovili divlju paprat. Otrprike jugoistočno na 34 stepena ugledasmo brod nalik onim brodovima što su registrovali pomorci u prvoj polovini četrnaestog veka.

Brod se kretao isuviše sporo i mi odlučismo da je najbolje da pričekamo pravi trenutak i zasujemo vatru.

Već nakon nekoliko minuta, kada je brod bio jako blizu nas, oglasila se sirena i izađe na palubu neki omanji čovečuljak upregnutog lica.

Na šesiru je imao znak koji u prvi mah nisam razaznao ali kako se brod približavao video sam da na njemu piše SRTB.

Odlučili smo da je najbolje da ih pustimo da se usidre u jednjak na 200 metara od nas...

Kada su se usidrili prepoznao sam nekoliko članova posade. O m a n j i neki ljudi koji stalno jedu kojekakve sendviče i bacakaju se pršutom i pahuljicama. Bilo ih je jedanaest i odlučili smo da napravimo plan za lov. Bili su jako prijateljski raspoloženi i ja sam u prvi mah odlučio da kad se završi lov krenem sa njima natrag u grad.

Paprat se lovi daljinskim upravljačima. Prvo se namesti frekvencija na 34 v pa se čeka pravi trenutak naelektrisanja.

Upravljače su nosili kapetan i pomorac dok smo svi mi čekali u ulubljenom šumarku. Pre svega je trebalo namamiti paprat da se približi tako da mu cvetovi budu na jugu a listovi na severozapadu.

Svi smo se ukotvili na severu ostrva i gledali u monitore. U svakom uglu ukazivao se po jedan megapiksel i paprat je (pošto smo imali najnoviju opremu) sam dolazio do nas. Mi smo srećni punili ogromne vreće od abonovine.

Međutim već negde oko ponoći jedan od mornara koji je sam lovio počeo čudno da se ponaša. Bulazio je o tome kako je matematičkim proračunima nemoguće dokazati da su nus pojave kod ljudi horizontalno upravljane i da se u svakom šumarku krije bojeva glava

divljih veprova.

Kapetan reče da je reč o konzumaciji otrovne gljive *Ambula hydrosphizlicia* i da je ona prenosilac x jona kod ljudi. Najbolje što smo mogli za njega da učinimo je to da mu odrubimo glavu. Tako je i bilo, glavu smo odrali i skuvali je zajedno sa papratom i gljivama u velikom loncu punom sitne bele ribe.

Recept se zvao riba u glavi i ja sam pažljivo upisao sve sastojke koji su potrebni. Pola tuceta ribe sitno ispresovane i ne veće od 5cm, glava ovce, kože ili odraslog muškarca i pet jedinstvenih trava. Žuti paprat, kontamin, fruškogorski prepeličji mleč, polin i biorog.

Trave prokuvati zajedno sa svežom glavom i preliti buljukom ribe.

Služiti nedokuvano da se ne izgubi ukus sedativa u nervnom sistemu malog mozga.

POVRATAK U MASNU NASLAGU

Nakon ovog obilnog ručka, posto smo pojeli celu glavu pomorca odlučili smo da se polako ali sigurno vratimo u koincidenciju.

Morali smo otići sa ostrva i krenulo je veliko spremanje. Polazimo sa ostrva jako zadovoljni i prepotentni dok u svakom džepu nosimo pregršt snova od jakog kavijara.

Putovali smo po jakoj oluji.

Kapetan broda je donosio aluminijumske ploče na kojima je dinstao oči svežih glavonožaca dok je na velikom razglasu sijao najmračniji odrezak sveže glazbe.

Glazba stotine glavonožaca je ustvari zbirka svih nota u sunčevom sistemu.

Obično se deli na pedeset osmina i ritam je uvek neparan, i on takav dovodi slušaoca u nus pojavu gladi tako da isti mora da se preobrazi u list limuna.

Stari šamani sa ostrva Parugal su takvu vrstu interpretacije nazivali još i "gladna vrata raja".

Bilo kako bilo mi smo nastavili naš put pevajući najlepše pesme

arhipelaga umotane u hleb premazan krvlju bizona.

Predveče smo stigli u omanji šumarak koji je bio pogodan za pripremanje najvećeg recepta i naravno dolazak komisije na ostrvo.

Recept je imao dva čina:

1. skrob i poluhidratacija

2. predstavljanje pitagorine predispozicije skroba

Prvi čin je bio doista vrlo lak za odgovaranje i sastojao se od predmeta koji su služili da čuvaju sastojke hrane od polivinil hlorida koji se javljao skoro uvek pri pripremanju ovog jela.

Jednačina je u ovom slučaju bila neophodna i sastojak se delio sa pet jednonepčanih glagola reči SKROB.

Dobija se skoro uvek da je x u ovom slučaju hipotenuza a katete su jednake barometru h .

Da bi uprostio ovo vama, dragi čitaoci, dovoljno je samo da kazem da je SKROB uvek jednak penicilin hloridu a H je činilac sam po sebi.

Drugi deo izlaganja bio je malo komplikovaniji jer je zahtevao prisutnost svih jačih supstanci, počev od kvadrata kao osnove, i jedinjenja koje smo mešali sa osobinama hipotenuze u Pitagorinim izlaganjima.

Tada smo dobili da svako jelo ponaosob ima dvodimenzionalne hranjive sastojke AKO I SAMO AKO je zbir svih minerala u prirodi jednak nuli.

DOLAZAK KOMISIONARA X2

Komisionari su u ovom slučaju dolazili na ostrvo u dve ture. Prva je imala za osnov izlaganje u okviru ocenjivanja nepropisnih sastojaka u jelu, a druga je po svemu sudeći imala za cilj konačnu ocenu i završetak radova pri postavljanju velike svetske kuhinje.

Pošto sam ja sa Radetom imao nepropisnu maršutu i dehidratantni minus preporučili su mi da ako nameravamo da pobedimo, moramo podeliti našu ekipu u tri celine, a to su Glavonošci, Bakljari i Pedijateri.

Glavonošci su ekipe od dvadesetak smelih kuhara koji danonoćno

lebde iznad arhipelaga i nose odsečene glave vepra.

Imaju za cilj da uplaše naravoučenije i da ga prikažu kroz adaptaciju mahunarki

Bakljari su premazi za devijaciju vitamina i odlažu se u broj devet.

Pedijateri su niskokalorični upravnici velikih hotela i imaju za cilj ujedinjenje predstojećeg menija za predposlednju večeru.

Rade i ja smo vodili glavnu reč... Naravno i kuhali smo.

POLAGANJE ISPITA

Dogovor je bio između nas dvojice da, bez obzira na sve, ostanemo pribrani i napravimo jedinstven splet ukusa i boja. Prvo što smo uradili je filtriranje depozita pri primenjivanju biljnih ulja, to jest, kako napraviti biljno ulje koje pritom može i da se puši.

Rade je spremio gvozdenu lulu u koju smo stavili predispoziciju i presovani namaz od biljaka sa Egeja.

Tom prilikom smo presovali biljke na plus osamdeset pa natrag hladili u velikim drvenim konzervama.

Dobili smo smesu koja je sama po sebi zapaljiva i pored toga što je mogla da se puši, mogli smo pržiti osnovne potrebštine za pripremanje jela od stotinu reči.

Jelo od stotinu reči je ustvari modifikovana biblija svih jela. Nastalo je u prvom veku negde u Mesopotamiji gde su ga ubrzo preneli u Ameriku brodovima koji su nosili veliku pamučnu vlagu za robove uselice.

Sastojci koji su se pominjali tada se delimično mogu naći i danas ali samo u planinama Indije i Bogala (mala država u poluMeksiku).

Jelo obično počinje jednom rečju pa se takvo nastavlja u inicijaciju.

Rade je morao pošto je stariji kuhar, da zapali veliku vatru i da unese zbir svih biljaka na ovom svetu tako što bi biljke pretvorio u brojeve a mešao bi i dinstao iste u velikom loncu punom smese od vinovog lišća.

Ja sam sada imao preča posla tj. spremanje već gotove juhe od polivinil hlorida za premaz Velikog Jela.

VELIKO JELO

Veliko jelo je moralo samo po sebi da se podeli u dva činioca:

Prvi bi bio vantelesni obrok, a drugi, predmet obožavanje niskokaloričnih larvi...

Prvo smo se sastajali noću da bi dinstali na svežem povetarcu kada je mesec u konjukciji konja, da bi zbir bio jednak jalovoj čorbi.

Veliko jelo je moralo samo po sebi već dvanaestog mjeseca da bude premazano da bi se na kraju godine 2070. moglo i servirati.

Jelo su morali SVI da jedu.

Kuvali smo 365 dana i noći. Na rukama smo imali umetnute jabuke kako bi jelo bilo glatko još u pripremi. Rade je nosio veliku bušilicu za uzde i kontaminiranu ogrlicu od slonovog rebra. Kažu ljudi i stari Šamani da je slonova ogrlica ustvari inicijacija pravih kuhara i dvodinstanih običnih pomoćnika.

Dvodinstani obični pomoćnici su Lale koji žive u Vojvodini i znaju tajnu sedam svinja.

Naravno, Rade je već bio pripremljen za ovo, pa je poveo sa sobom svog starog druga iz Bečeja.

Tajnu sedam svinja znaju samo sedmorica kuhara. Petorica žive u Bečeju a dvojica u Karlovim Varenicama.

Tajna sedam svinja je recept za integralno jelo od mesa i mlečnih prerađevina i ima zbir dva nemasna jela pretvorena u kašu od Abonovine.

Takvo spremljeno služilo je kao začim za Veliko Jelo.

Umutite meso i sir i posolite u omanju dlaku od pigmenta rode. Na mast propržite ulje i tri svinje dok se jelo puši pušite i vi, kad prestane slobodno ohladite i prenesite ga u kutak bez gravitacije. Tako ohlađeno izbistrite u jalovom loncu i prelijte kajmakom. Ako je jelo još uvek žuto ponovite ceo proces.

Pored nas koji smo spremali Veliko jelo bila su još dva takmičara koja su nosila maske životinja prelivene medom iz drveta starih hrastova koji su izumrli u drugoj polovici 14. veka.

Oni su seme tog hrasta stavljali u svako jelo i to im je bio glavni adut za pobeđu i pretvaranje.

Mi se naravno uopšte nismo plašili konkurencije i krenuli smo sa spremanjem već u januaru da bi jelo dobilo svoj konačni oblik negde pred kraj godine u zakasnelom decembru...

Trebao bih napomenuti i to da su već krajem marta naši protivnici uvideli svoje slabosti i odlučili su da bi najbolje bilo da se i sami uključe u projekat pošto je bilo isuviše očigledno da smo Rade i ja već bili nadmašili svakog kuhara na kugli zemaljskoj.

JANUAR

Umutite presavijeni rep pčele i ostavite ga da se suši na ugljen monoksidu u plavozelenim činijama od voska.

Med preobratite u jednjak bivola i presečite pupčanu vrpču konja na sedamdeset stepeni severne geografske dužine.

Hleb pecite na tihom vatri i pohujte pet pileta.

Usidrite dve ovce i čekajte na poluosovini od marmelade.

FEBRUART

Rep osušite zajedno sa repom i renom, i piliće odložite u pećnicu zagrejanu na oko 23,55 stepeni.

Med pretopite u ovcu i čekajte mesec u konjukciji sa ovnom.

Na nebu kada se pojave osmine zvezda, prelijte kašu borovom svilom i kuhajte na 22 stepena.

Hleb unesite u vlgvam i bajajte kada je mesec u suncu a sunce u Marsu.

MART

Probajte da razložite jaja na činioce i svako ponaosob umutite u kuglu od belanaca. Na barikadama zaustavite dno poklopca pa pecite samo jaja dok se na korici od hrizanteme ne pokažu svetlo bele pege.

Bivolu izvadite jetru i na vrhove papaka istružite žito.

Kuvajte bivola napunjenog pilićima i ječmom od industrijski dobijenog žita.

Ohladite bivola i čekajte konjuktiju neparnih meseci.

Formula bi u ovom slučaju mogla biti samo ako je F činioc a nepoznata PX sila delovanja proleća i jeseni.

Na primer posle aprila u svakom selu je 45 procenata osušene zobi koju će svako pile pokljucati već u prvoj ravnodnevnici. Znači te piliće ne dirati nego ih čuvajte za decembruar kada će se jelo servirati.

APRILIUS

Vežite mast u rerni i prilagodite predmet kaloriji... samo to će biti dovoljno za sušenje plagijata od hleba.

Vetar mora biti u pravcu kazaljki na satu..

MAJE

Ovaj narod je imao običaj da preobražajem unosi kalorije u zdravstvene centre svojih piramida!

Pitaćete se kako?

Artikulacijom od pirea utvrđeno je još i to da su Asteci i Maje hvatali sveže zarobljene polulopte u veliku mrežu čak i ako je mesec pripit a mahunarke zaglavljene u rosi...

Zato postoje spisi koji su otkriveni u novom savetu za hidrologiju.

JUNCI

Praistoriski primerak malih junića koji se preobražavaju u kozu su samim tim doneli mnogo u kulinarstvu.

Pre nekoliko godina čuveni fizičar Don Buvall je preispitao ovu teoriju i nadgradio je u škampe. Iste su ostale neverovatno sočnije, čak i kada je skrob u nedoumici sa vatrom.

Zato i kažu u našem narodu: Vetar je koži preudenuo svilu kukuruza!

JUL

Jul je mesec za preispitivanje površnosti. Gradi se od dva osnovna jela i pripitomiti se može samo ako preuredimo sveže grobnice starih Asteka.

U julu mesecu se konj drobi u metan gas!

AVGUST

Otkud imena? Ove reči su sazdane iz globalnog tkiva gustine. A plus V daje gustinu kaše i pripremanje jela u ovom mesecu daje neverovatne rezultate... Gradimo velike lonce od azbesta i kujemo metal u vinil.

Sa obe strane rebra pojavaće se otvor od violine.

SEKTEMVAR

Otopite govedeg ježa u sistem gladijolu na vatri hipotame. Samo tako moći će da se ukuva procenat paleolit jedra.

Kukuruz već je zreo. Njega je sivi jež jeo.

Siv ko dukat od bizona. Ukuvan u surli slona.

U2

Notu iz solmizacije re pretočite u busen kafe. Na listovima će se nahvatati polubud. Unesite protein visokokaloričnog masnog tkiva. Nakon dva polumeseca u kadi ispeglajte ovcu u but kože. Ako ne uspe u ovoj, u narednoj ravnodnevnici zavežite vlas jaganjaca u lozi vinove pšenice. Ostavite se ovog ako ne uspe iz drugog puta, da ne bi dozvali Sumaru Jarce.

NOVEMVRIUS

Klada je pitomog ježa preusmerila novom dobu. U krljušt sipajte bud i preudenite svaku osobinu namernog svata. Na primer kod velikih proslava, svadbi i uvertira. Napomena, molim vas bez sira...

DECEMBRUAR

U znaku Jarolije, kada je mesec u putanji kolodvora i sintetike, nalazi se u sazvežđu belog voska.

Ovog meseca se mreste ježevi i oblače u polivinil hlorid.

Kažu da se ni jedan recept neće obistiniti u ovom mesecu, ako i samo ako je glikemija u ravnodnevnici sa Sumaru Ovcama.

U ovom se mesecu takođe vadi mleč iz Budokan biljke, a vlas kose lebdi u prokelju.

Ministarstvo zdravlja i kulinarstva je nakon ove akcije Radetu i meni priredila novostvorenu percepciju najvišeg ranga.

Na masnoj polulopti na ostrvu od maglovenja, usidrili smo petne žile i priredili Veliku zakusku.

Mesec je već pridobio neku osnovnu boju. Na okovratnicima su se smenjivali generali. Svaki ponaosob nosio je presovan sendvič sa

prženim jarećim kotletima. U svakom kotletu mast lubenice.

Svi su tog dana jeli. Ja sam se malo povukao u stranu između dve stene, i prstima hvatao naslage sala na sveže zaklanom leptiru...

Jovana Ristic
IZ KRAJA

Ili
JEDNA PRIČA O
DEVEDESETIM

KRAJ

Da počnemo od početka. Radnja naših života odvijala se u nečemu što se zove kraj. Volela sam taj naš običan, mirni život. Jedini za koji sam znala. Aleksa, moj stariji brat, opsjednuti sportista i dosadnjaković kome ništa sem lopte nije zanimljivo, delili smo sobu. Keva i ćale su se širili u ostatku stana, dolazili s posla vraćali se, kuvali , prali, drali se na nas, dževali pored televizora, spavali popodne, tračarili s komšilukom, nervirali se što je luk na Kaleniću jeftiniji nego na Đermu... Idila... Nama je najbitnije bilo da isprikačemo domaće i odemo napolje. Zujali smo po ulicama i parkićima između zgrada sa vršnjacima koje smo znali još od obdaništa. Pratila se moda koliko je novčanik matoraca dopuštao, slušala se neka nova muzika, ekstra hitovi, pljuckalo se kraj zidića, igrao se basket i fudbal... Matorci su bili nekakao razočarani i očajni, stalno u strahu da će nestati brašna i benzina, da će nestati struja, da nas uvek čeka nešto još gore i treba biti spreman. A mi, mi na to nismo mnogo obraćali pažnju. Bilo nam je sasvim dobro. Nismo znali za bolje. Hteli smo da živimo i uživamo u našim malim stvarima, u našim malim životima. Jedino smo to mogli. Za nas je taj život bio raj na zemlji. Na zemlji koju bi se tada pre mogla nazvali paklom.

To su bile devedesete. A ja ?Pa evo prilike i da se ja predstavim. Ja sam bila jedna od onih maminih devojčica koja je baš tih dana postajala devojčurak, ili kako su tada već govorili: klinka iz kraja.

Moj život je nekako trajao, kao oduvek - mirno i obično, i sve bi tako zauvek ostalo da nije jednog trenutka, odjednom, povučena crta i kao da je neko viknuo: Start! Eto, baš od tog trenutka će da započne ova priča. Znate kako je to. Ili se bar sećate kroz maglu. Seća se i Minja...Pogađate: moja najbolja drugarica.

Minja i ja smo bile „one dve ”oduvek, nikad jedna bez druge, kao subota

i petak, delile klupu od osnovne, živele jedna preko puta druge, pa onda lastiš, spomenari, domaći zadaci, prepisivanja, roditeljski sastanci, svađe, suze i svaki dan: opet novi dan za nas. Zajedno smo prolazile detinjstvo, prvi pubertet, pa kada smo bile na prekretnici rešile smo da ne želimo da se neke stvari promene, tj. htele smo da sačuvamo jedna drugu. Zajedno smo upisale srednju školu za negu lepote. Zajedno smo nastavile da se družimo sa ekipom iz osnovne, iz kraja.

Kraj? Naš kraj je bio kao i svaki kraj u svakom gradu na svetu. Ili smo tako makar mi tada mislile s obzirom da nikada nigde nismo otputovale. Blokovi zgrada gde ljudi žive, prodavnice, škola, video klub, čoškovi gde se skupjaju ekipe i uveče pljuckaju i pričaju o tučama i sportu. Kada si u tim godinama ili misliš da si u najgoroj rupi sveta, ili misliš da bolje mesto nisi mogao da poželiš. Ja sam mislila ono drugo. Samo čekaš da se matorci primire uz tv, onda se središ i izletiš napolje. U srednjoj su se već furali kafići, blejanje, gledanje u šolju, sportsko klađenje, ali ovde je još sve bilo u fazonu ulice. Minja i ja smo se, ko po navijenom satu sastajale uvek u pola osam ispred naših zgrada. I onda šetnja, od čoška do čoška, dok sve ne prošpartamo, dok nas svi ne vide, od prodavnice do školskog... Hiljadu priča o tome kako su se obukle one što misle da su neke ribe, o profesorkama koje nas mrze, o matorcima koji smaraju.. .Otpevuši se i neki novi hit, a kad se prolazi pored pomenutih ekipa, onda tajac, čao - čao ako se neko nekoj javi, pa onda otkud ti njega znaš itd. Jedino sa starijom ekipom se nismo nikad pozdravljale. Oni su se skupljali ispred dvorišta jedne stare kuće, stalno su se drali i raspravljali, pričalo se da krađu kola, diluju drogu i nose pištolje, i iskreno, pomalo smo se plašile da prolazimo pored njih. To nije bio naš svet. Tada ne.

Pitate me za ljubav? Bilo je i toga. Meni se sviđao Davor. Iz osnovne. Iz osmog dva. Njega nikada nismo sretali napolju. Valjda je učio ili išao u porodične posete. Ja sam već počinjala da šizim. On je bio, ono što se kaže: fino dete. Obučen, ispeglan, sladak, pametan, išao u gimnaziju, imao super ocene, družio se sa isto tako finom decom, matorci su mu bili fino uglađeni, a Minja me je normalno proganjala kako je on štreber i smarač i da ne bi znao štada radi kad bi ga kidnapovala i skinula se gola pred njim.

I tako smo se smejale i vrištale i po stoti put prolazile istim ulicama, i sutra, i prekosutra, i sledeće nedelje opet, i da su me tad pitali, što se mene tiče, moglo je tako da potraje zauvek.

A onda je, sasvim neočekivano, usledio onaj čuveni start!

POČETAK (START)

Vidim sve ko da se dešava sad. Neka čudna jeza mi prolazi kroz kičmu, leptirići u stomaku, srce lupa, sve se vrti, telo treperi i noge lebde iznad površine. Žurka! Prva prava žurka, ono o čemu svi pričaju. Ludilo. Provod. Sonjin rođendan. Kao kad sam dobila prvi bicikl. Ma još jače. Struja u glavi! Doći će svi cela naša ekipa. Valjda će dečaci hteti da igraju. Dečaci? Momci? Koji po čitav dan samo pričaju o fudbalu i igricama? Smaraće dok mi đuskamo. Sto posto. Uh, valjda će ovaj put biti drugačije. Sve devojke će biti u nadkolenicama. Jebi ga kad su preskupe pa ih nemam. Keva kaže da ima neke svoje čarape iz mladosti (moš misliti) pa će nešto da ih skрати da mi napravi... Ako ne budu šit, onda ok, nosim ih. Malo ću i da se našminkam. Valjda će me pustiti keva, jebote u srednjoj školi sam. Biće tu i Davor. Ne mogu da dođem ovakva, pogledaj mi bubuljice, sve majonezara do majonezare. Moram to da pokrijem. Nestao mi korektor! Šizim.

Neko vrišti da sam prevrnula sobu naopačke i izbabcila orman na krevet. Ama prevrće se meni sve pred očima, sa svim ormarima i svim krevetima sveta.

-Aleksa izlazi iz sobe, spremam se!

Natkolenice su kul, keva je car, šminka - ok. Nek srce prestane ovako da lupa, ugušiću se. Pred vratima sam. Krećem!

Sonja živi na četvrtom spratu. Nikad nismo bile najbolje, ali smo bile dobre. Vezivale su nas uspomene na lastiš ispred zgrade, sankanje, prva sećanja koja deliš ne sa onima koji bi želeli da ti budu važni, već sa onima koji su jednostavno tu. Sonja je bila kraljica muzike. Uvek je imala neku super opremu - novi stub i zvučnike, i snimala na kasete sve nove pesme sa radija. Uh, ovo je strava hit.. Zvonim. Iznutra se već čuje muzika, grupa Ruž. Velika vrata se otvaraju.

-Srećan rođendan i da porasteš velika! - vučem joj uši.

Ulazim bojažljivo. Telo se leluja pod nogama. Svi su tu. Dečaci posedeli okolo, ženski svet stoji po čoškovima, već hvataju ritam i tračeve. Draganu Miloš pitao da pođu?!

I sada mogu da vidim ceo Sonjin stan - običan, kao naš: regal, garnitura, tepih sa standardnom šarom.

Na stolu sendviči od francuskog hleba. Koka kola. Pivo. Matorci nisu tu pa muzika može još malo jače. Osećam kako me svi gledaju dok ulazim. Crni minić i natkolenice, kao u onom Đoganijevom spotu. Dolazim do Minje. Ona se strava našminkala.

-De si darling, super ti je senka - kažem joj kao znak da se pridružujem ekipici oko nje.

-On je tu. Jesi ga videla?

-Ko?-pravim se blesava.

-Znaš ti ko, Davor.

-Ma pusti.

-Sladak je ali obuko se ko neki štreber. Da dođe takav u našu školu svi bi mislili da je kreno na maskenbal-ciči Minja kroz smeh

Opšti grohot na sve strane. Smejem se i ja dok iz zvučnika dreči: „Nemica si, al ne mari...”

Ne mogu da se smirim ovako. Hvatam ga pogledom. Joj, sladak je ko lutka. Stvarno se obuko, ko da ga keva oblačila. Možda i jeste. Gleda me.

-Unervozila si se.

-Ma jok, samo da uzmem piće.

Sad je lakše. Koka kola u plastičnoj čaši u mojoj ruci i već kao da sam se napila. Samo nek krene još jedna pesma na temu: volim te, malena i odlepiću! Nešto u meni cvili kao gudalo po do bola zategnutoj struni. Gledam Minju i vidim da ona zna šta se u meni zbiva.

-Mico!Večeraass će biti ludilo, znaaam-vriska Minja i uzbuđenje u meni raste- znam, znam, znam - steže me za ruke, skaćemo i vrištimo. I obe znamo da nešto ludo i divno u tim trenucima počinje. Baš tad. Baš tu, na Sonjinom rođendanu. Nešto veliko i neverovatno. Za nas. Za ceo svet!

Ritam kreće. Sonja gasi svetlo, a neko počinje da pali - gasi lampu i odjednom kao da nismo više u jednom običnom stanu nego u nekoj strava diskoteciji. Svi ustaju i đuskaju. Idemo, svi ruke gore...!

Ispod Sonjinog stana živi komšinica Zagorka. Zvaće muriju. Jebaće nam kevu. Ma šta nas briga. Samo đuskaj, lomi, sad il nikad...

Sećam se da je onda krenula malo laganica. Svi su zastali a Davor je išao ka meni. Bocnula sam sebe noptom, samo da proverim da li mi se to stvarno dešava. Nešto je promrmljao i počeli smo da plešemo. Jelse ovo stvarno meni dešava? Zapitkivao je nešto o drušvu iz osnovne, smejali smo se, a onda, onda me je nežno pogledao i onda se desilo ono o čemu svaka devojčica sanja: prvi poljubac.Nežan, nespretani dug... Zagrlio me je posle, a ja sam se tresla i sa osmehom gledala u Minju koja mi je namigivala i držala pesnice.

Neka čudna jeza mi je prolazila kroz kičmu, leptirići u stomaku, srce lupalo, sve se vrtelo, telo je treperilo i noge su mi lebde iznad površine!

Nešto je počelo!

Ne samo zbog žurke. Ne samo zbog muzike.Ni zbog mene i Minje.Ne, ni samo zbog Davora i poljupca(to ste pomislili). Zbog svega. Zbog nekog čudnog osećaja da više ništa neće biti isto kao pre. Ali na dobar način.I zato sam pustila nek krene. Nisam stiskala kočnicu. Dodala sam gas!

Davor je bio moja prva prava simpatija. Prvi izlasci, šaputanja, prvi poklončići... Šetali smo se po kraju, išli na kolače, gledali filmove iz video kluba i grickali pitu koju je njegova keva spremala. Krenule su i češće žurkice i okupljanja, on bi sedeo s ortacima a ja đuskala i uživala u adrenalinu. Bilo je i prvih svađa, zalupljenih slušalica, plakanja...Trajalo je to nekih dva tri meseca, a onda je on morao puno da uči, ja sam se vratila mojim i Minjinim šetnjama... Jednom prilikom se nije javio tri dana. Bila je frka.Užas!Smak sveta!Samo, tinejdžerka kao ja utom trenutku ne bi mogla ni da pomisli da kad jedan svet nestane, počinje da se gradi drugi...

Ipak, to nije bilo jedino što me je mučilo tih dana.Ispostaviće se, čak, da je ljubavna hemija bila polje na kome sam se daleko bolje snalazila od one druge... Hemije.

POPRAVNI

Nikad u školi nisam bila dobar đak. Ali nisam baš bila ni propalitet. Ovoliki. Nešto mi je od početka u srednjoj tako krenulo. Dvapat se zezneš, ne naučiš, ova ti zalepi minus, onaj keca, ostali prepisuju i zapečaćena ti je sudbina. Najgore je što sam bila ubeđena da se u ovoj školi uči nešto o lepoti. A ono ništa. Suva matematika, srpski, hemija i ostalo, ko u osnovnoj samo još gore. Nemam nerava za to. Dosta mi je što su u celoj generaciji sve same torokuše, muškaraca nema ni za lek, da nije Minje ne bih imala s kim normalno da pričam...Užas. I kako posle da imam motivaciju da učim. Ionako u ovoj zemlji možeš da završiš pet fakulteta ima opet živiš ko stoka. Eto, tako moja tetka Suzana, završila medicinu nema posao, radi u nekoj selendri s vremena na vreme, živi na kraju sveta u nekom naselju za koje još nisu uveli kanalizaciju. Mamina prijateljica Olga, magistar geografije (šta će joj to u životu), prodaje na pijaci. Okej, ima i nekih koji su kao postali face i biznismeni ili tako nešto, ali to je samo ako ti upadne kašika u med. Nisam ja htela da postanem glumica ili pevačica, pa sam sad kao u nekim iluzijama, ali ne mogu ni da učim ceo život- zajebi. Uglavnom, zarekla sam se da ću ovu školu, koja realno, nema veze sa negom lepote, da završim i da imam zanat u rukama što reče ćale. Kako ću to da uradim nemam pojma. Svaki dan mi je sve dosadnije na časovima. Hvala bogu da je kraj godine, ali mi je frka za ocene. Nalepila sam ta tri keca iz mate, hemije i ppo-a i sad me kučke zajebavaju. Ostalo sam popravila a ovo nikako. I danas treba da je taj dan kad ću ja kao popraviti hemiju i time se spasiti mogućnosti da padnem na popravni. Mislim, to bi se desilo da nisam zaboravila da danas imam hemiju pa nisam knjigu pipnula.

Popravni je uvek bio nešto stravično. Možeš da ubiješ čoveka, da se napiješ i padneš, da osvaneš go nanaslovnoj strani, ali nikako ne smeš da padneš na popravni. Odma te svi gledaj kao propaliteta, nekoga ko će uskoro postati klošar, mafijozna ili prosjak. U ženskoj varijanti neću ni da pominjem šta sve. Nikad mi nije palo na pamet da bih ja mogla biti jedna od onih koji padaju na popravni. Nikad. Ipak, izgleda da se u životu često dešava da postanemo ono što smo najmanje hteli. Ne pričam samo o popravnom.

-Dobar dan - vriska ogavna žgoljava profanka dok stolice i klupe škripe u mozak - Sedite.

Jao, Bože, molim te samo da me ne prozove, naučiću za sledeći čas, nisam stigla danas, svašta se izdešavalo. Ubiće me matorci, ova druga dva predmeta nema šanse da popravim. Mooolim te! Samo ovaj put i više ti ništa neću tražiti.

-Danas ćemo da zaključujemo i popravljamo ocene.

Srce lupa, kako nisam makar malo pogledala. Okreće drugu stranu, možda me preskoči. Joj bolje da sam pobegla, u kom sam ja tripu?

-Ima li dobrovoljaca? - pita.

Ma kakvih dobrovoljca. Pre bi se prijavili dobrovoljno za rat ili strljanje nego da izlaze pred ovu kučku. Dobrovoljci? Mora da je luda!

-Ništa, onda ću ja da nađem dobrovoljce.

Mislim se, naći ćeš ih i ubiti i posle nek te Bog kazni, kakva si gaduro. Nosićeš nas sve na duši što nam život upropašćavaš. I dok se iskreno i posvećeno molim za spas, i već tinja nada da ću biti pomilovana neko udara u gong sudbine. Dong!

-Evo na primer Milica Vulić bi mogla da popravi jedinicu. Milice, hoćeš?

Ćutim. Njen pogled ispod naočara mekida i priželjkujem da joj prebijem ta balava usta namazana crvenim karminom .

-Milice? - ponavlja ona i ja osećam kako mi se život okreće pred očima i vidim te ogromne crvene kore sa kojih visi pljuvačka, iona izgovara poslednji poziv:

-Milice, jesi li spremna?

EKIPA

To popodne bilo je neizdrživo. Nezbog hemije, Davorseupornonejavlja, i iako među nama više nije kao pre ne mogu da podnesem to što me ne zove! Gledam u telefon . Nikako da zazvoni. Da nam nisu promenili broj. Jbt, nemoguće. Možda nam je baba blokirala telefon? Proveravam. Sve je kako treba. Dobro, možda hoće malo da glumi frajera. Da mi udari čežnju par dana. Ja ne mogu da izdržim toliko. Moram da budem ovako

ko zapeta puška za slučaj da telefon zazvoni do sutra ili prekosutra? A šta drugo? Samo da se ne javi keva. Ili još gore Aleksa? Za sve to vreme moje prve veze on me samo bocka i pravi fore na moj račun, ja se ljutim, a na trenutke mi je simpa. Da moj stariji brat brine za mene zbog mojih ljubavnih jada. Minja danas nije tu, otišla kod neke tetke. Ona bi me smirila,.

-Hoćeš li ti da mi pomogneš sa usisavanjem keva više iz dnevne sobe - pa ne bi ni ja mogla da sam lonzala celu noć, u naše vreme smo se vraćali do 9...

Dva i dvadeset, dva i dvadeset dva, dva i dvadeset pet, dva i... Zvono! al na vratima. Komšija Arsen. Ne može da ponese torbu na 4-ti sprat. A meni skrartio život. Ti matoraci će da žive 200 godina. I taj jebeni Davori!Šta zamišlja!? Da ću ja ceo dan i celu noć ovde da sedim i čekam?! Smotani jedan, štreber, nema on pojma šta treba da uradi.! Zvoni- strina: da pita dal je čale nabavio brašno preko sindikata. Ma znaš šta, ne mogu više, kad se javi javi se. Opet zvono. Ma nek se jave matorci, sto posto strina nešto zaboravila. Ne palim se više ali priželjkujem i pretvorila sam se uvo. Za mene? Opet počinje da se vrti sve pred čima, srce će da iskoči, nemam vazduha, kiseonik!Halo?

-Minja ti si? Ma idi bre, šta me prepade, kad si stigla? Ma nije me zvao, sigurno nešto telefon zajebava. Pa pričam ti . Jel se vidimo večeras?

Standardno vreme i mesto. Mada situacija malo ipak drugačija. Umesto da smišljamo o čemu bismo smešnom i zabavnom mogle da pričamo, ja ne znam gde ću od frka i problema. Za hemiju -ne mogu još nikom da kažem i pravim se vesela.Za Davora sramota medame prviput neki tip, pritom fini mamin sinčić, tako oladi. Minja mi je potrebija nego ikad, ali nikako da pređemo na stvar. Došla je nekako smušena, neraspoložena i izašla u nekoj najobičnijoj trenerci. Čekaj, zar ne treba ja da budem na kraj srca, bre?

-Šta je bilo? Što si smorena? pitam je.

-Ma ništa, nešto me smaraju odmahuje glavom nešto čale ... Ama pričaj bre,nismo se videle, hoću sve redom!Šta je s Davorom?

-Nije me zvao. Ma to je piši propalo.

- Ne lupaj, imam ja njegov tel hoćeš da ga nazovem?

-Jesi normalna!Slušaj, razmišljala sam, on se ne loži na mene čim mu je bitnije učenje, meni je realno lepše da ti i ja šetkamo i izlazimo. Neću da se muči. Nek ide kod svojih gimnazijalki.

-Uh, što je tužno, sada ću da zaplačem zajebava Minja

Onda joj uvrćem ruku, zaslužila je.Ona ciči i obe počinjemo ludački da se

smejemo. Postoje stvari, zvuci i trenuci koji su tako obični, a ustvari veliki. Tako je bilo sa ovim uvrtnjem ruke i sa svim našim smejanjem, golicanjem i tinejdžerskim glupostima koje smo izvodile u kraju. Ovaj put je bilo malo drukčije. Ja počinjem da ucenjujem Minju da mi obeća novu roze majčicu za utorak inače neću da je pustim. Ozbiljan ulog je u pitanju i već smo na ivici odlučivanja naše budućnosti REZ. Iz mraka prilazi tip sa cigarom - nas dve paralisane.

-Izvinite devojke imate upaljač?

Ćutimo. Učili su nas da ne pričamo sa nepoznatima, posebno ne sa muškim utvarama iz mraka.

U trenutku mu ulično svetlo pada na lice i prepoznajemo ga - jedan od onih iz starije ekipe, Manta valjda, neki potrčko, ali ipak među facama.

-Nemamo, ne pušimo- saopštavamo u glas.

-A ne pušite, a? Mislite cigare ili?

-Ne maltretiraj devojke, bre zagrmeo je glas iza nas.

Prepadnute, samo krajičkom oka naziremo da je u pitanju neki grmalj koji na dva kilometara miriše na gel za kosu. Kao da odjekuje šuštanje njegove trenerke. Ako to uopšte čujemo od lupanja srca.

-Izvinite kaže nam i odmah se okreće ortaku- Ajde bre, naći ćeš upaljač, upadaj u kola, moramo da palimo, Miksi nas čeka. Devojke jel vam treba prevoz?

-Ne, mi smo tu blizu.

-Znam - kaže on znam gde ti živiš - kaže opušteno sa nekim hladanšpricer osmehom. I susrećem njegov pogled kojim kao da me prodada kroz neke delove mene za koje nisam ni znala da postoje.

-Ajde samo jedan krug?

Minja i ja smo u nebranom grožđu. Gde da pristaneš a gde da ne pristaneš! Znale smo da su se stariji tipovi iz kraja vozali unaokolo bez dozvola, bilo je sudara i sranja, nekoliko puta je dolazila milicija, i matorci su nam izričito zabranjivali da se petljamo sa njima. Ali kako da odolimo. Uglancani BMW stoji pred nama, kao u Holivudu, šansa za nešto uzvišeno, ludo, brzo, za nešto sasvim drugačije od onoga što je naš svet nudio. Mi nismo imale putovanja, velike gradove, čak i ekskurzije su bile dvodnevni izleti po nekim selendrama i rujiniranim hotelima. Nismo provodile vikende na planini, izlete u letnjim kampovima, da ne pominjem zimovanje, a letovanje samo ako te prime rođaci u njihovu kuću u brdu odakle se more i ne vidi. Nismo išle ni na porodične ručkove u restoranima. Njih smo posećivale na svadbama. Matorci nas nisu vodili kod finih prijatelja u elegantne gajbe jer takve nisu ni imali, a i bili su suviše umorni od posla i depresije zbog nemaštine da bi uradili bilo šta drugo sem da sede na kauču, prikovani uz televizor.

Nismo mogle u zabavne parkove, šopinge po velikim tržnim centrima, samo smo u filmovima gledale žurke na plaži ili pored bazena. I ništa nije govorilo da će se to stanje promeniti. Ipak, tako je bilo oduvek i nismo se žalile. Uživale smo u našim malim festivalima: kafama uz mazanje noktiju u , do skora dečjim, sobama, šunjanju među tezgama na buvljaku, cenkanju s prodavcima i naravno našim beskrajnim šetnjama po kraju. Uživale smo, da. Ali to nije značilo da nismo želele više. I dok je tip ulazio u kola i palio moćnu mašinu nismo mogle a da ne pomislimo da smo možda baš mi, baš večeras odabrane za nešto bolje i luđe, za avanturu, sirene, kočnice i krivine. Za vožnju opasnu, ali života vrednu. Ej! Minju i mene da pokupe tipovi, i to stariji iz kraja, i da nas provozaju!

I povrh svega jedan od njih zna gde ja živim!? Ipak, ja nisam više neka obična klunka iz kraja. Možda je vreme... Kao u Petru Panu kad one noći otac zabrani da Vendi spava u dečjoj sobi jer mora da odraste. Samo što ova Vendi želi da odraste, i hoće da poleti! Nekuda, bilo kuda, daleko, do zvezda! Ma, i do Nedođije!

-Pa možemo jedan od njih - kažem.

Zbunjeno se gurkamo dok ulazimo u kola, momci puštaju muziku, sve se trese, i avantura kreće. Osećamo se ko dve glumice sa crvenog tepiha. Šta ako nas vide u kraju? Posle da krenu priče...Ma kud puklo..Muzika trešti i već smo na reli vožnji kroz kraj. Nas dve se gledamo i smejujimo i dalje pomalo uplašene. Kako je drugačiji kraj kroz stakla tog automobila. Osnovna škola je nekako smešna i iskrivljena. Vijugamo uličicama u kojima smo igrale Između dve vatre, pored prodavnica u kojima smo kupovale hleb kad nas matorci pošalju. Ovde je Aleksa pao sa Markovog bicikla i slomio nogu. Zgrade i mesta sve brže promiču dok nozdrvama upijamo britki miris osveživača. Evo nas i na velikom bulevaru. Kako je nekad sve to izgledalo ogromno i nepregledno. A lep nam je grad, malo zapušten i siv, ali ako se to malo sredi... Motor je sve jači i ubrzava krv u žilama. Kuca nam u slepoočnicama. Ne plašimo se. Kapiramo da su oni strava vozači. Vidim obrise raskrupnjalog vrata i ramena, oštre vrhove crne kose i neobične linije lica Mantinog druga koji je za volanom. Mirno i muževno menja brzine. I samo na trenutke izgleda kao da mu se stežu vilice. Neki čudan osećaj kao da sam tako slabašna i tanana tu iza njega na zadnjem sedištu, dok automobil tutnji i kreće se dugim bulevarom do kraja sveta...

-Kako vam se sviđa, devojke? - kaže.

-Pa, kul je - odgovara Minja snebivajući se- Mada može malo sporije.

-A, da, vi volite malo elegantniju vožnju.

-Dobro, bre, reko si samo jedan krug, pa Miksi nas čeka, jebote - buni se Manta.

-Dobro jebote!

Gume vrište, naglo skretanje i za par sekundi smo pred mojom zgradom.

-Ne moraš me smaraš pred devojkama mumla i okreće se ka nama - Izvinite, moramo da palimo. Al baš mi je bilo drago. Svratite do našeg dvorišta kad ste napolju.

-Važi, doći ćemo, siguno, čao - deklamujemo u isti glas dok izlazimo iz kola.

-Vidiš da znam gde živiš - kaže duboki glas kroz prozor, a meni se parališu noge. Još jedan opasna pogled, škripa i kola nestaju na kraju ulice. Tajac.

-Minja, šta ovo bi?

-Juj, čoveče, ladno smo se vozale sa ovima iz kraja!

-Jebote, šta ako matorci saznaju?

-Ma kako će da saznaju?

-Pa otkud znam...

-Ladno Roksa zna gde živiš?

-To je Roksa? Onaj Roksa!

-Pa, da, bre Milan Rokсандić, Išo s mojim komšijom Pajom u odeljenje.

-Roksa. Uh bre...

- I, šta misliš oće te zvati, šta ćeš da uradiš?

-Roksa? Kako da me zove, otkud mu moj telefon?

-Ma kakav Roksa, Davor!

-A, Davor setim se i shvatim da sam na njega potpuno zaboravila - pa ne znam. A što si ti smorena, nisi mi rekla.

-Ma ništa, ma sve je ok. Mislim čale, znaš da je on tamo neki bitan, kao vojno lice i sad ... mora da ide na teren. I to izgleda na celu godinu.

Godinu? I to me podseti i sasvim pokvari raspoloženje...Kako ću da kažem matorcima!?Moram da smislim neki plan.

(odlomak iz neobjavljenog romana)

Vladimir Kecmanovic

TURSKA VAZNA

Zagledan u tursku vaznu osmehivao se.
Prostorija je bila mračna.
Samo on je bio osvetljen. Kao u pozorištu.
Sedeo je u fotelji. Vazna je stajala na stolu.
Na vratu mu je bila leptir mašna. Na ramenima frak.
Kada je progovorio, glas mu je bio unjkav.
Nisi mnogo domišljat, rekao je. Još samo nedostaje da me vidiš u crno-beloj tehnici, pa da maštu pošalješ u banju.
A šta ćemo s vaznom, rekao sam.
A da, rekao je. Toga si se lepo setio.
Kombinacija mašte i porodičnog predanja, rekao je.
I još:
S merom, a starinski.
I još:
Kao da si ti meni, a ne ja tebi došao u san.
A to što si rekao da maštu pošaljem u banju, rekao sam. Prilagođavanje epohi i diskursu književnog lika...
To što ti ne bi upotrebio banju kao metaforu, rekao je, ne znači da bih je ja upotrebio.
A i što se epohe tiče, rekao je i to je, onako, na prvu loptu.
Onda je podigao obrve.
I rekao:
Na prvu loptu!?
A onda je, nekoliko puta, prekorno odmahnuo glavom.
O pa, rekao sam. Baš smo na ti.
Nasmejao se.
I rekao:
Ti si prvi počeo.
Rekao sam:
Ja!?

Rekao je:

O tome govorim.

Hoćeš da kažeš da mi se nikada ne bio obratio na ti da nisi plod moje mašte.

Ćutao je.

Nećeš da odgovoriš, rekao sam.

Nikada nisam govorio više nego što je neophodno, rekao je.

Još jedan stereotip, rekao sam.

I gore od toga, rekao je. Čovek koji nikada ne govori više nego što je neophodno, to nikada ne bi saopštio.

Ćutao sam.

Ćutao je.

A onda, ja:

Kao vezir koji je ostavio most bez natpisa na njemu.

A on:

I kao mladić osenčen mišlju o smrti.

I još:

Zvučiš kao učesnik nekog seminara o mom liku i delu.

Kao pisac jedne od bezbroj knjiga o tebi koji ponavlja jedno te isto, rekao sam.

Eto, rekao je opet preterano objašnjavanje. Opet višak reči.

Podigao je glas, a obrve su mu se namrštile.

Staviš mi u usta jednu delimično duhovitu i prilično istinitu misao, a onda sve upropastiš svojim nepotrebnim dodatkom, rekao je.

Ni u tvojim knjigama ne manjka viškova, rekao sam.

Na lice mu se vratio blag osmeh.

To je nesumnjivo, rekao je. Ali, to ne smeš da koristiš kao opravdanje.

I još:

Samo nemoj da mi pričaš kako to niko osim tebe ne primećuje, rekao je.

I to ne zato što zvuči hvalisavo, rekao je. Svakako te niko ne čuje.

Nego zato, rekao je, što bi dobio još jedan višak.

Onda je nestao.

Zajedno sa foteljom, vaznom i stolom.

Ostao je samo zid.

A na zidu se pojavila jedna tužna kuća.

Onda je kuća iščezla.

A unjkav glas se ponovo javio.

Ćutiš kao vezir, rekao je.

I dalje sam ćutao.

Kuća jeste tužna, rekao je. Ali, to ne može tako da se kaže.

Osim u pesmi, rekao je.

Zaustio sam da kažem:

Znači, kad si nevidljiv, čitaš mi misli.

Ali, zaustavila me je misao:

Ne moraš da govoriš, i tu sam pročitao.

A onda:

Siva kuća pod oblačnim nebom, sa jednim malim prozorom, prekrivenim kapidžikom tako treba da se kaže.

Nisam video ni nebo ni kapidžik, rekao sam.

Opet je sedeo, u fotelji i u fraku.

Osvetljen, kao u pozorištu.

Zagledan u tursku vaznu.

Pitao je:

A za šta ti služi mašta?

Ćutao sam. Kao vezir.

Ćutao je i on.

Ne mogu da mislim i govorim za obojicu, rekao sam.

Slegao je ramenima.

I rekao:

Kad si me već obukao u frak hajde, pitaj?

Upitao sam:

Misliš kako si se osećao na dodeli?

Ne pravi se blesav, rekao je.

Fon Ribentrop, rekao je jasno je zbog čega si me ofarbao.

Stvarno si time opsednut, rekao sam.

Ja ili ti, pitao je?

Rekao sam:

Koliko sam čuo ti.

Dok sam bio živ možda, rekao je.

Morao sam da budem opsednut, zbog opsednutosti drugih, rekao je.

Živ čovek, nažalost, mora da bude opsednut tuđim opsesijama, rekao je. Ne bi li sačuvao živu glavu.

I još:

Ali, sada, više ne.

A opsednutost stidom zbog nekadašnje opsednutosti, pitao sam.

Rekao je:

Možda.

Svetlost je postajala mutna.

Počeo je da se gubi u izmaglici.

Počeo sam da govorim brzo, u panici da će nestati pre nego što stigne da odgovori.

A ta vazna, pitao sam, da li si je stvarno gledao satima?

I još:

I da li je stvarno bila turska?

I još:

I da li je stvarno bila vazna?

Siguran sam: u izmaglici sam nazreo osmeh koji postaje tužan.

Neopisivo tužan.

Tužniji od tužne kuće. Sa sivim nebom i kapidžikom ili bez njih.

I siguran sam: pre nego što je osmeh iščezao čuo sam neopisivo tužan glas:

Zašto pitaš kad znaš da ne mogu da ti odgovorim?

Slobodan Vladusić

MI, IZBRISANI

video igra

Kada podigneš slušalicu, više nije važno da li je poziv bio upućen tebi.

Sa druge strane, do mene, kao usamljeni splav, doplovila je samo jedna reč.

Veza se onda prekinula, nastavio da gledam u mobilni telefon i nisam razumeo ništa.

Van Linden je sačekao još nekoliko trenutaka, a onda je nastavio da brblja priču koju je poziv prekinuo. Vidim sebe kako mu klimam glavom, ali više ništa ne razumem.

Iza šanka se, kao u nekoj video igri, na staklenim policama nalaze se raznobojna pića u flašama neobičnih oblika. Više liče na parfeme, nego na alkohol. Hladna svetlost dugačih neonki koje su postavljene ispod stakla, daje im mesečev sjaj. Tu i tamo pored nas promakne crna, žbunasta kosa kelerice, kreolke. Pored mog lakta, na šanku, nalazi se nezapaljena cigara u pepeljari, i naočare, koje liče na one koje je nosio Džon Lenon. Ja ih bolje pamtim sa slike Valtera Benjamina, nemačkog esejiste jevrejskog porekla, koga u sam u to vreme čitao.

Van Linden je nastavio da drobi svoju priču, kao da usitnjava pare za kafomat. Do svesti su mi dolazile samo ključne reči: Audi, vozač, autoput, policija...

Lebdele su na površini priče, kao ostaci nekog broda, koji će zajedno sa leševima uskoro lagano potonuti. To više nije bila moja priča.

Kelnerica se onda došetala do nas. Donela mi je čašu *ginger martinija*. Valjda sam to naručio pre poziva.

Ne sećam se.

Dok je Van Linden pričao, ja sam gledao u naočare i nezapaljenu cigaru koja se preprečila između nas. Već dugo vremena smo u *Dolphinu*, od gostiju, samo Van Linden i ja. Kelnerica još nije sklonila naočari i cigaru, kao da čeka nekoga da se vrati. Taj neko, koga nisam

video, očigledno je još uvek živeo u njenom sećanju, iako ga nije bilo među nama, već dugo.

Bočno od šanka, na zidu iza Van Lindena, nalaze se časovnici. Kazaljke se jedva vide, ali vreme teče: u Pekingju je dva sata iza ponoći, u Delhiju, pola sata do ponoći. U Van Lindenovom Berlinu, odakle je doputovao pre dva dana, sada je dvadeset časova. U Londonu devetnaest; u Njujorku je podne prošlo za jedan sat; u Los Anđelesu, u koji će van Linden otputovati sutra, sada je tek deset sati. U Tokiju je tri izjutra.

Ja onda, tek da nešto kažem, pitam Van Lindena gde se dogodila ta priča koju mi priča? Odgovara: *somewhere*. Negde između ovih gradova čija vremena kucaju u caféu *Dolphin*. Negde, gde vreme ne teče.

I dok pred mojim očima, kao neka video igra, promiču sećanja na sve što je usledilo nakon tog poziva, ja se nalazim upravo tamo gde se dogodila i ta Van Lindenova priča: *negde*.

I priča koja se odvija pred mojim očima kao filmski pasaž u video igri, ušetala se odnekuda u *Dolphin*, u štiklama. Devojka koja ju je donela, prozvala je sebe Kejt Peri, iako sa pravom Kejt Peri nema nikakve veze. Ta devojka je bila pokretni katalog: plava sočiva, veštačke trepavice, punjene usne, punjene grudi, bronzana koža, mini suknja, francuski manikir, dve ruke, isto toliko nogu, tri prstena, lančić na nožnom zglobu. Ukratko: ognjena kokoš.

Tok, tok, tok, došetala se do mene i Van Lindena. Zvuk njenih štikli podsećao je na kucanje na vrata.

Otvorili smo joj.

Govori nam: "Moram nešto da vam ispričam". To je rekla na srpskom jeziku i tako je sve počelo, jer ni Van Linden, ni šankerica nisu znali srpski, taj polumrtvi jezik. Kejt Peri ih nije ni pogledala. Rekla je da ne želi da ovde priča. Da li znam neko drugo mesto, pita me, "neko mesto gde nema ljudi"?

Odveo sam je u susednu prostoriju.

Van Linden mi je doviknuo, na engleskom, da budem pažljiv.

U sredini te mračne prostorije osvetljen je samo bilijarski sto. Trougao kugli je razbijen. Kao da je neka partija započela, a onda prekinuta. Nedostajala je jedna kugla, bela, koja u bilijaru izaziva veliki prasak, kojim sve počinje.

"O čemu se radi?" pitao sam je. Kejt me je gledala praznim očima. Ličila mi je na frižider. I onda je počela da se topi, a iz nje je počela da curi priča.

I Kejt priča, kao da nabraja: bio je to jedan *party* u Los Angelesu,

preko dve stotine ljudi, mnogo poznatog sveta, bila je ponosna što je pozvana, lepo se osećala, nije puno popila, prišao joj je jedan lep mladić, mislila je da hoće da spava sa njom, svi to hoće, nije dobro mislila, kazao joj je: "došao sam da ti kažem da ću ti ubiti dečka", nasmešio se, imao je lep osmeh, bio je đavolski lep taj mladić i taj njegov osmeh, okrenuo se i otišao.

A onda je začutala.

I ja sam ćutao. Meni je sve to ličilo na neku scenu iz romana *Glamurama* Breta Istone Elisa. Gledao sam te njene plave oči odnosno njena plava sočiva, koja su me podsećala na led. Suze, ako ih je bilo, odavno su se pretvorile u taj led.

Pitao sam je za ime tog mladića, tek da nešto pitam, a mislio sam: ko je toliko lud da preti ubistvom i predstavi se. Kejt mi je odgovorila da ga je i ona to pitala. I on joj je kazao da se zove Anđelo Frojnd. Tada mi to ime još uvek ništa nije značilo.

"Na kom jeziku je pričao?", pitao sam je.

"Na engleskom".

A onda je dodala: "Ali toliko mogu da razumem."

To je bila njena priča. Gledao sam u slike na ljubičastim zidovima prostorije, preko kojih je pala skramasta senka: bile su to crno-bele slike do pola obnaženih ljubavnih parova, koji se grle: *on i ona, ona i ona, on i on, ono i ono, ono i on, ono i ona*. Koliko kombinacija, skoro kao u seksu.

Pitao sam Kejt zašto je meni želela da ispriča ovu priču? Zašto ne prijateljicama? Rekla je da bi se njene prijateljice radovale da joj neko ubije dečka. Jer ona ima divnog dečka. Uspešnog. Sve bi volele da budu sa njim, a ako nisu sa njim, najbolje da ga nema. Nju sve one mrze. Zato što je uspela. Da li sam primetio da se ljudi više raduju tuđoj nesreći, nego sreći? A ona je srećna.

Pružila mi je podsetnicu i rekla, da je sada sve u mojim rukama. Njena sreća i njena budućnost.

Uzeo sam podsetnicu i na frazu odgovorio frazom, kao da smo u filmu: kazao sam da ću učiniti sve što je u mojoj moći.

Onda je izašla.

Gledao sam još neko vreme u bilijarski sto, jer nisam želeo da izađem iz *Dolphina* zajedno sa njom. Sa belom kuglom, na stolu, raspršene kugle bi se pretvorile u sistem. Vešt majstor bi povezao sve ove kugle, samo njemu vidljivim putanjama bele kugle.

Nekoliko puta sam ponovio, poluglasno, reč koju sam čuo preko mobilnog telefona, dok sam gledao u bilijarski sto.

Onda sam izašao napolje, gde su me dočekali, šareni ljudi,

raspršeni kao bilijarske kugle.

Grad je izgledao kao katalog neonskih boja: kobaltno plava, akvarmarin plava, skerletno crvena, amarant crvena, boja bivolje kože, boja breskve, boja tikve, boja lososa, boja pšenice.... I dok hodam pločnikom u kome se prelivaju boje kao u jezeru, u susret mi dolazi jedna zgodna zgrada od stakla, čiji su parni spratovi osvetljeni nijansama plave, a neparni nijansama žute. A odmah iza nje pojavljuje se staklena zgrada koja svetli prigušenom svetlošću starog zlata, kao džinovski lampion.

Boje, boje, boje.

The streets will be crowded, the neon lights will be overwhelming, and you never know what you might discover on your own. To ne kažem ja već Bet Rajber, u *Fromovom* vodiču za Tokio.

Ljudi koji mi dolaze u susret su žuti, crni, beli, plavi ili zeleni, ali uvek visoki, lepi, mladi, nasmejani: različite frizure, pirsing, tetovaže, viškovi garderobe, na glavama, prsima, rukama i nogama. Ni malo ih ne zabrinjava to što će samo trenutak nakon što nestanu iza njihovih leđa biti zauvek zaboravljeni.

Ljubav, pomislio sam, sećajući se Kejt Peri. Ako je verovati Murakami Harukiju, piscu ovdašnjem, negde u skromnim restoranima još uvek je moguće da običan, bezbojan mladić upozna običnu, bezbojnu devojkicu. To ljudi onda zovu takozvanom *istinskom ljubavlju*. Seks dolazi nakon što se takve priče završe. A kada se seks, međutim, pojavi unutar korica, to se onda zove *potraga za istinskom ljubavlju*. Kada se seks opet pojavi na stranicama vodiča, to više nije potraga za takozvanom istinskom ljubavlju, već *bogata turistička ponuda* (odnosno: nešto što se ne može da se ne nađe): *whether it's jazz, reggae, gay bars, sex shows, dance clubs, mania or madness, you're searching for, Tokyo has them all.* (Bet Rajber, ponovo).

Jedino invalida nema na ulicama Tokija, niti ih iko traži. Sećam se jednog slepog mladića koji je lepo obučen, lagano koračao ulicom uz pomoć štapa, u Lisabonu. Oko njega je trčkarao njegov otac, isto tako svečeno obučen. Mladić je imao grč na licu, bio je nervozan. Možda je prvi put izašao na ulicu sa štapom. Dok hodam ulicom razmišljam o tom mladiću, koji je slep i koji ove boje nikada neće videti. Niti će iko, ikada, na ulicama ovog Tokija videti tog slepca, bilo kog slepca.

A onda sam se zaustavio.

Ništa od svega ovoga što sam video, zaista nije postojalo.

Postoji program koji se zove *Metropolis*, naseljen milionima virtuelnih identiteta, milionima *netizena*, razasutih po realnom svetu poput konfeta. I ovaj "Tokyo" pripada toj video igri, u kojoj se sada

nalazim.

Sve što se nalazilo oko mene, postalo mi je, odjednom, potpuno besmisleno.

Sem jedne stvari: Anđela Frojnda koji želi da ubije mladića Kejt Peri.

Zamislio sam se kako to misli da učini. U *Metropolisu* ne postoji naredba KILL. U *Metropolisu* ne možete nikoga da ubijete. Jedino što je moguće u *Metropolisu*, jeste da nekoga potrošite.

(odlomak iz neobjavljenog romana)

Dejan Stojiljkovic

KIŠNI PSI

Sa prozora pored koga sedi, Đango može da vidi to mesto u pustinji, grad opružen po crnilu jalove zemlje, hiljadu svetla u noći nad kojima se poput đavoljeg nakovnja nadnosi olujno nebo. Taj grad je nekada imao lice, Đango je siguran u to, ali njegovi obrisi nestali su u spletu sirovog metala, titrajima elektronskih impulsa, bljesku neona, vijuganju slepih koloseka i ulica koje mirišu na kisele kiše i protraćeno vreme... Ostao je samo taj kaos, skaredni ožiljak urezan u kožu davno ubijene zemlje, slika koja poriče bilo kakav smisao, skica za portret gospodina Armagedona.

Ove večeri je Đango mogao da vidi rodno mesto iz drugačije perspektive, jer bio je visoko, na pedeset i sedmom spratu zgrade kojoj je neko nekad nadenuo pompezno ime *Sky Dagger* i sa koga je iza tri sloja neprobojnog stakla pucala panorama na glavni grad Demokratske republike Srbije, njegove kule i tornjeve, koproracijske zgrade i sirotinjske kvartove, vrhove bogomolja sa načičkanim krstovima, Davidovim zvezdama, polumesecima i reklamama za votku i kinesku hranu... Grad nije izgledao kao da spava, više je podsećao na nekog ko je dobro urađen, pa tako stondiran vegetira dovoljan sam sebi, nikom potreban u svom snu drugačijem od svih snova.

U jednu od luksuznijih kancelarija koja se nalazila u tom neboderu gde su takođe smešteni i predsednička rezidencija, Vlada, nekoliko ministarstava i stranih ambasada dovela su ga dva pripadnika Službe. Oba ta bicmana, obučena u duge kožne mantile tipične za njihov soj, stajali su sada blizu njega, kao u stavu mirno, jedan levo a jedan desno, poput lovačkih kerova.

"Gospodine Andriću...", začuo se nazalni glas iz nevidljivih zvučnika. "Dobrodošli!"

"Gospodin Andrić...", cinično se naceri Đango. "Poslednji čovek koji me je tako oslovljavao bio je moj profesor latinskog."

Vrata kancelarije otvoriše se bez zvuka i trojica ljudi uđoše u

prostoriju. Društvo je izgledalo čudno: visoki oficir specijalnih jedinica Alijanse, ugladeni lik u skupom odelu i, što je Đanga najviše iznenadilo, mladi čovek u crnoj monaškoj odori. Oficira je odmah prepoznao, bio je to njegov stari prijatelj Sergej Mojsilović, nekadašnji komandir 63. padobranskog bataljona a sadašnji zamenik ministra vojnog.

"Kako si Đango?", upita ga Sergej pružajući mu ruku.

"Video sam i bolje dane... hm... noći.", reče ovaj rukujući se sa njim.

Trojica ljudi zauzeše mesto za stolom preko puta njega.

"Biću kratak, gospodine Andriću.", započe čovek u odelu otvarajući folder učitan u površinu stola. "Ovde ste da nam pomognete."

"A kome to?"

"Vašoj vladi i državi, Andriću."

"Aha, znači predsednik će mi opet dati izuzetnu priliku da popijem metak za dobrobit Srbije. Divno."

"Znamo vaše motive i vaš način rada. Za ovo ćete biti plaćeni. Dobro."

"Oho... e, pa to je već nešto drugo. O čemu se radi?"

"General Klikovac, ministar Pravde, ima kćer. Dvanaest godina."

"Zaista? Baš čudno. Zar ne mislite da je bilo pametnije da se ljudima poput njega uskrati mogućnost za razmnožavanje?"

Čovek u odelu pogleda u pukovnika Mojsilovića i upita ga:

"Šta ovom čoveku daje pravo da bude ovako drzak?"

"Recimo to da sam u ratu spasio guzicu gospodinu ministru vojnom...", odgovori Đango umesto njega. "

"Ali zameriću vam *ja*.", reče čovek u odelu.

"Znaš šta, namazani...", procedi Đango kroz zube i naže se malo preko stola. "Zabole me kurac i za tebe i za tvoje mišljenje."

"Polako, ljudi...", oglasi se tada pukovnik. "Nismo došli ovde da se prepiremo. Đango, 'oladi. Hoćeš li ovaj posao? Dobra lova je u pitanju."

"Hoću."

"Onda prestani da sereš i saslušaj šta čovek ima da ti kaže."

Pomalo oklevajući, vidno iznerviran, čovek u odelu nastavi svoje izlaganje.

"Dete o kome govorimo... Pati od veoma retke bolesti... Potrebno je presađivanje organa ali ona ima veoma retku krvnu grupu tako da je pronalaženje adekvatnog donora maltene nemoguće. Ne bih da ulazim u detalje... Ali situacija se poslednjih meseci zakomplikovala.

Probali smo sve. Naši i inostrani lekari su iscrpeli sve mogućnosti kojima raspolaže savremena medicina, jednostavno, ništa nije pomoglo."

"Pa šta onda hoćete od mene?", upita Đango. "Da vam ulovim nekog izgnanika kako bi mu povadili jetru i bubrege?"

"Ne.", odgovori čovek u odelu. "U vašem dosijeu stoji da ste proveli četiri godine u Grčkoj, u Solunu, poznajete grad u prste, kao i tamošnje... hm... poslovne ljude. Govorite grčki i posedujete određene... veštine... koje su nam potrebne."

"Potrebne za šta?"

Čovek u odelu pokaza na monaha koji je sedeo do njega.

"Ovo ja Otac Tadej iz manastira Svetog Nikolaja Žičkog."

Đango ga osmotri. Ovaj uzvratil blagim naklonom.

"Bićete njegov pratilac. Desantnim helikopterom Alijanse prebacićemo vas u Solun gde ćete se susreti sa prijateljem naše Vlade i preuzeti paket."

"Kakav paket?"

Čovek u odelu se opet obrati pukovniku Mojsiloviću.

"Pobogu, pukovniče, zar moramo da ga uputimo baš u sve detalje misije? Bezbednosna procedura ne dozvoljava da..."

"Rekao sam vam da neće pristati ako ne zna o čemu se tačno radi."

"Dobro. Dakle... Paket je u stvari manuskript iz doba ranog hrišćanstva. Manuskript za čijeg autora se smatra Sveti Dimitrije, zaštitnik grada Soluna."

"Manuskript?", začudi se Đango. "To su gluposti. Sveti Dimitrije je bio vojnik, nije pisao knjige."

"Otkud vi to znate?", upita ga monah.

"Diplomirao je slikarstvo sa ikonopisanjem na likovnoj akademiji u Sremskim Karlovcima.", odgovori mu pukovnik Mojsilović.

"On?!?"

"Nedavno smo dobili vest da je manuskript pronađen prilikom preseljanja Kripte Svetog Dimitrija na bezbedniju lokaciju.", nastavi čovek u odelu ne obraćajući pažnju na šokiranog monaha.

"Mislite posle Dana Velike Vode?", upita Đango.

"Tako je. U haosu koji je nakratko nastao u Grčkoj prilikom nedavnih demonstracija i štrajkova, manuskript je navodno izgubljen. Pojavio se na crnoj berzi antikviteta nedavno. Otac Tadej je stručnjak za tu oblast i on može prepoznati eventualni falsifikat, zato njega šaljemo da otkupi manuskript. Vi idete sa njim kao telohranitelj."

"Kakve to veze ima sa generalom Klikovcem i njegovom bolesnom kćerkom?"

"Prema predanju...", ogласi se otac Tadej ponovo, ovoga puta sa dozom sakralnog u glasu, kao da izgovara molitvu. "Taj manuskript ima isceliteljsku moć."

"Čekajte, čekajte... Vi hoćete da mi kažete da general Klikovac... *onaj* general Klikovac... misli da će uz pomoć hrišćanskog manuskripta izlečiti kćer?"

"Nemojte tako...", prekori ga monah. "General je poslednjih godina pronašao smirenje u veri. Ja lično sam njegov duhovnik."

"O, je li? Baš me zanima gde je bila ta Klikovčeva vera kad nam je naredio da pobijemo sve zarobljenike posle one tarapane u Tirani?"

"Đango...", reče pukovnik Mojsilović, "Obojica znamo da se to zvanično nikad nije dogodilo."

"Ma, da... izvini... i ja lupetam svašta. Oni siroti Amerikanci su svi izvršili kolektivno samoubistvo. Pedesetorica njih su pucali sebi u glavu istog momenta. Pitam se šta navodi čoveka da učini tako nešto? Presvetli oče, imate li vi neko objašnjenje za to? Mislim... onako sa stanovišta pravoslavne psihologije?"

"Prihvatate li posao ili ne?", upita čovek u odelu.

Đango slegnu ramenima.

"Naravno."

Nebeski bodež bio je zariven u nebo čije su meso bili gusti sivi oblaci i iz kojeg je krvarila zelenkasta kisela kiša. Baš poput krvi, i ona je imala bakren ukus, pomešan sa finom aromom radiokativnosti. Negde iza brda džinovska oluja stupala je zemljom, njeni glasnici bile su oštre, blještave munje praćene gromovima čiji glas je tresao nebo i zemlju. Đango nije mogao da čuje taj pomamni vrisak srditih nebesa jer ga je zaglušivala buka elise helikoptera u kome su bili on i otac Tadej. Samo je ćutke zurio u prizor pod sobom, pitajući se šta se to desilo sa svetom i vremenom. Druga prestonica pod njim bila je ovapoločenje ludila u kome se udavila civilizacija i sve njene tekovine.

Prošlo je skoro petnaest godina od kad je titula glavnog grada Srbije prenesena sa Beograda na Niš. I ništa se nije promenilo, sem što je Radnički ušao u prvu ligu. Grad je bio podeljen na dva dela, a zelena milja koja ga je rasekla na pola bila je Nišava. Baš kao u starom Rimu, život je ostao sa desne strane reke, gde se danas pružao metalno-sivi megalopolis obasjan neonom. Sve ostalo bilo je na levoj strani. Strani koji su stari Rimljani namenili zagrobnom životu. U gornjem delu bile su državne zgrade, poslovni kvart, kineska, ruska i jevrejska četvrt, sirotinjska predgrađa i veteranski stambeni blokovi...

Nebeski bodež bio je centar te ljudske košnice, ogromni nož zariven u noćno nebo. Donji deo je bio polupoplavljen i u njemu su carevali mafija, crnoberzijanci, narko-dileri i poneko normalan.

Prestao je da gleda u tu grobnicu ljudskih nadanja koja se lagano gubila u daljini dok je helikopter odmicao prema jugoistoku.

Ispred njega, na podu letelice bili su pedantno raspoređani oružje i oprema: dve Berete, jedan Dezert Igl, okviri sa rezervnom municijom, okviri sa pancirnim i rasprskavajućim mecima, dva kevlarska prsluka i pojas sa noževima za bacanje. Izvukao je jedan od njih i podigao ga u visinu očiju, fiskirao je pogledom oštrinu čeličnog sečiva.

"Pobogu, čoveče, šta će vam sve to?", zapanjeno je zurio monah u njega.

"Noževi su za blisku borbu efikasniji od pištolja... Kevlar je tu radi zaštite. Nećemo da vaše posvećeno dupe prerano zablista pred kapijom Svetog Petra, zar ne?"

"Neću obući taj prsluk... I nemojte da bogohulite."

"Ovaj kevlar vam može zatrebati oče. Sem ako vas dobri Gospod nije učinio neprobojnim na metke. Znate li od čega prave ove prsluke?", monah je uzdahnuo nezainteresovano ali Đango nastavi, "Od mleka. Tačnije, niti od kojih se kroje dobijaju se od mleka krava kojima je ubačen DNK pauka."

"I vi to smatrate zanimljivim?"

"Ne. Samo prigodnom ilustracijom pakla u kome živimo."

"Verujete da pakao postoji?"

"O, da...", naceri se Đango dok je proveravao okvire za berete. "Sigurno postoji."

"A da li verujete u Boga, gospodine Andriću?", upita monah.

"Ne budite smešni, oče...", reče Đango i gurnu okvir u dršku pištolja.

Zatim pogleda u nalepnicu pored pokretnih vrata letilice na kojoj se stilizovani srpski grb prelivao u logo vladajuće partije i ravnodušno promrlja:

"Šta će ljudima Bog kad imaju predsednika republike?"

Pista u vojnoj bazi Alijanse prigodnog naziva "Ahilej" bila je mokra od kiše ali pilot desantnog helikoptera nije imao problema da džinovskog insekta spusti bezbedno. Kada su izašli iz letilice, stotinak metara niže, na parkingu ih je dočekaio krupni čovek u maskirnoj uniformi sa činom majora. Imao je dve zastave prišivenne za desni rukav

bluze, srpsku i grčku. Mirisao je na jeftin afteršejv i vojničku rutinu.

"Poručnik Andrić, pretpostavljam?", upita oficir.

"He... poručnik Andrić... tako me je poslednji put zvao vojni sudija kada su me rebnuli šest meseci zbog pijančenja i i barske tuče."

"Pukovnik Mojsilović nam je naložio da vam stavimo na raspolaganje jedno od naših vozila."

Đango pređe pogledom preko imponantnog voznog parka kojim je Alijansa raspolagala u "Ahileju" i pokaza prstom na vozilo koje je bilo na kraju reda, čak kod odbrambene ograde.

"Hoću onaj hamvi."

"Ali..", zbunjeno će oficir. "On radi na... *staromodni* pogon. Nema Teslin motor."

"Da. Baš zato ga i hoću. Hamvi koji ide na staro, dobro fosilno gorivo. Teslini motori i uopšte sva ta elektronska sranja su jebeno nepouzdana. Veruj mi, majore, naučio sam to dobro u ratu."

"Kako vi hoćete. Ali, molim vas, probajte da ga vratite u jednom komadu. To nam je jedini koji imamo. Praktično relikvija."

"Ne brinite, gospodine majore. Dobićete nazad svoju bebicu. Šta je bilo sa onom drugom stvari koju vam je naložio pukovnik Mojsilović?"

"Druga stvar? Ah, da...", major pozva vojnika koji predade Đangu nešto zamotano u krep-papir.

"Zbog bezbednosnih protokola nisam sa ovim mogao u helikopter, kapirate?"

"Ne.", reče oficir suvo.

"Nema veze.", Đango se okrenu ka monahu koji je sve vreme ćutke stajao iza. "Gospodine oče, hoćemo li?"

Pola sata kasnije, blindirani hamvi klizio je pustom autostradom prema Solunu, levo i desno, kroz matirano neprobojno staklo nazirala se helenska pustinja, mrtvi pejzaži sagoreni radijacijom i kiselim kišama. Negde ispred bio je Solun, nekada lepo, uređeno turističko mesto, danas veoma bitna vojna luka Alijanse i crnoberzijanski centar poznat po svojim kladionicama, kockarnicama i toples-barovima. Druga stvar po kojoj je Solun bio poznat bili su fudbalski klubovi Aris i Žalgiris koji su dominirali istočnoevropskom ligom. Negde iza, oluja je dolazila iz pravca Srbije i Bugarske, kao uhoda koji im prati trag.

Đango posegnu za papirnatom kesom koju mu je dao vojnik i iz nje izvuče flašu žestine.

"Šta je to?", zapanjeno upita monah. "Džek Denijels?"

"Šta da se radi, oče...", slegnu Đango ramenima i otpi dobar gutljaj. "Nije svako toliko bogat da sebi priušti finu, domaću, organsku

prepečenicu."

Ponudio je monahu flašu ali je on odbi sa gađenjem.

"Ne bi trebalo da pijete dok vozite."

Đango opet slegnu ramenima i potegnu dobro iz flaše. Hamvi zavrnu na krivini i pred njima se ukaza pogled na Egejsko more koje je u daljini izgledalo kao bara razlivene, crne tinte, ispred njega, ležao je grad koji se, gledan sa te daljine, nije mnogo razlikovao od Niša. Mnoštvo svetlećih tačkica u mraku, pulsirajuća mreža ulica i bulevara, titraji života negde u njima... ista zver, samo drugačije čudi.

"Solun.", promrmlja Đango i dodade gas. "Tamo sam se četiri godine usavršavao."

"U ikonopisanju?", upita monah sa zanimanjem.

"Ne.", reče ovaj suvo. "U reketiranju."

Ugašene neonske reklame za *Burger King*, *MekDonalds* i *Koka-kolu* podsećale su na čitulje koje oglašavaju smrt jedne imperije. Nije prošlo dugo od kada su cunami i zemljotresi doneli pravu kataklizmu Sjedinjenim američkim državama i Đango nije mogao a da ne pomisli kako sve to sada izgleda u velikim gradovima poput Čikaga, Detroita ili Njujorka. Mora da sve te velike reklame, bilbordi i digitalni stubovi sada podsećaju na pogrebne spomenike ispod kojih su zajedno sa američkim snom sahranjeni milioni onih koji su verovali u njega.

Ali Grčka je bila drugačija. Ona nije bila, poput Srbije, zemlja u večitoj tranziciji, ni tamo ni ovamo, i upravo je Solun bio oličenje te helenske opredeljenosti da se živi i dalje. Kada je nivo mora porastao, Solunjani su se povukli naviše, prema brdima. I to je bilo nešto sasvim logično, tako su bili bliži svojim starim paganskim bogovima i ovi su znali da cene tu ponovo otkrivenu vernost. Neptun je zauzdao more na tren, taman toliko da se izgradi nova luka i na brdima nikne novi grad, Zevs je sakrio svoje munje, makar na kratko, Dionis se postarao da razgali razočarana srca sa malo digitalnog hedonizma... Jedino Afrodita nije izašla da gazi svojim bosim nogama po obali, jer u ponovo stvorenom svetu nije imalo mesta za ljubav i lepotu.

Oči oca Tadeja bile su uprte ka upadljivo osvetljenom mestu koje se uzdizalo iznad Soluna.

"Pogledajte, gospodine Andriću...", reče sa iskrenim divljenjem.

"Grci su Belu kulu rasturili kamen po kamen i ponovo je sagradili na brdu iznad grada."

"Bravo za njih...", ravnodušno je mrmljao Đango okrećući volan.

"U našem Hramu Svetog Save još služe liturgiju za ribe."

"Znate neki način kako da se Hram premesti iz poplavljenog Beograda?", upita ga monah sa dozom ironije u glasu. "Crkva bi rado volela da čuje vaš predlog."

"Taman posla... Beograd treba da ostane poplavljen. Što duže, to bolje."

"Vi ste zaista neverovatni u svom cinizmu i otuđenju od vere."

"Jesam li?"

"Da, da... Pogledajte Grke, oni nikad nisu poklekli u svom ispovedanju pravoslavlja, nikad ih nije porazila malodušnost, nisu izgubili nadu... Ispoštovali su svog sveca, molili mu se, i Sveti Dimitrije je pritekao u pomoć Solunu... Odbranio ih je od neprijatelja, i pomogao im da obnove grad."

"Sveti Dimitrije je takođe branio Solun i od Srba, kada su ga opsedali u petom veku. Niste to znali?"

Monah ne odgovori ništa.

"Mada su nas u to vreme naša pravoslavna braća Grci nazivali *varvarima*...", nastavi Đango, "Prema legendi, kamenje koje su Srbi izbacivali iz katapulte ka zidinama grada, Sveti Dimitrije je vraćao nazad..."

"To je samo narodna legenda.", reče monah.

"Možda. Ali kao i svaka legenda, ima naravoučenije.", Đango skrenu u ulicu levo i zaustavi terenac ispred zgrade koja je nekad očigledno bila dom bogatijeg soluskog staleža.

Iako pomalo oronula, petospratnica čija se bela fasada sad već izmetnula u nijansu depresivno sive i dalje je u sebi imala nešto od starog dostojanstva. Na četvrti sprat popeli su se starim teretnim liftom jer obični nije radio. Na vratima stana broj 17. pisalo je *Karipidis* i nakon dugog zvonjenja njih je otvorio sredovečni Grk upalog lica i neugledne spoljašnosti.

"Ko si ti?", upita Đanga na grčkom. "Šta hoćeš?"

"Kostas...", ispreči se monah ispred Đanga, "Zar me ne prepoznaješ? To sam ja. Tadej."

Doktor Karipidis podiže naočare koje je natakao na orlovski nos i dobro ga osmotri.

"Ah... da. Nisam vas očekivao."

"Kako to misliš *nisi nas očekivao*?", upita ga Đango.

"Polako, gospodine Andriću...", reče monah. "Kostas? Možemo li da uđemo?"

"Pa ja... ovaj... ne znam."

"Šta, bre, ne znaš?", srdito će Đango. "Nismo došli da ti uvalimo

jeftin usisivač na paru ili brošure Jehovinih svedoka. Nemam nameru da mi se muda smrznu ovde u hodniku."

Karipidis se bez reči pomeri i propusti ih u stan.

Prošli su kroz mračni hodnik i našli se u dnevnoj sobi koja je podsećala na neodržavani muzej. Artefakti su bili rasuti po ćoškovima, jedan od uglova sobe bio je natrpan amforama, zidovi su bili prekriveni tapiserijama i slikama, debeo sloj prašine ležao je na parčetu stilskog nameštaja pored prozora sa kog je pucao pogled na Solunska predgrađa, jedino je titravi ekran kompjutera na radnom stolu bio dokaz da je ova prostorija zaista u dvadesetprvom veku.

"Ne razumem, Kostas...", bio je zbunjen otac Tadej. "Imali smo dogovor."

"Taj dogovor otpada.", reče Karipidis ravnodušno dok je sipao sebi jeftini cipuro u prljavu čašu na stolu.

"Kako to mislite?"

"Lepo...", reče doktor i iskapi čašu do dna. "Manuskript nije originalan."

"Kako nije?", upita monah sa dozom blage panike u glasu. "Pa... vi ste potvrdili autentičnost u više navrata. Uzorak papira koji ste nam poslali u Niš datira iz valjanog perioda, boja, tekstura, sve je..."

"Pogrešio sam. Zaboravite na sve."

"Ali.. ali...", mucao je monah.

"Šta si uradio sa njim, doktore?", upita ga tada Đango.

Karipidis sumnjičavo pogleda u visokog plaćenika obučenog u dugi kišni mantil koji je stajao u uglu sobe i zurio u njegovu kantu za đubre.

"Manuskript. Gde je?", bio je uporan Đango.

"To je bezvredni falsifikat..."

"Nema veze. *Gde je?*"

Doktor Karipidis nasu sebi još jednu dozu cipura.

"To se vas ne tiče."

Đango prestade da se interesuje za sadržaj katne za smeće i priđe do stola kraj kog je stajao arheolog.

"U redu. Onda da vas pitam nešto drugo..."

"Izvolite?"

"Koliko si izgubio na poslednjem porazu Iraklisa?"

"Šta?"

"Ona korpa za đubre u uglu je puna poništenih tiketa. Imate strast ka nelegalnom klađenju, gospodine doktore?"

"Kako se usuđujete..."

Đango zgrabi flašu cipura sa stola i njome tresnu arheologa u

glavu, prasak praćen oštrim vriskom zapara ustajali vazduh u sobi, a komadi stakla se razleteše na sve strane. Doktor se presamiti u bolnom trzaju ali ga Đango jednom rukom zgrabi za kragnu prijave košulje dok je drugom već vadio nož i stavljao mu ga pod grlo.

"Pičko kockarska, prodao si manuskript, je l' tako?"

"Gospodine Andriću!", zavapi monah iza njega. "Zar je nasilje baš neophodno?!"

"Nije. Ali je učinkovito."

"Pustite tog čoveka, za ime Božje!"

"Pustiću ga kad mi kaže za koliko je i kome uremio stvar po koju smo potegli iz Niša čak dovde. Jesi li me čuo, pizdo doktorska?", Đango pritisnu nož jače uz Karipidisov vrat i koža na tom mestu poče da krvari. "Odraću te živog i od tvoje kože napraviti korice za novu svetu knjigu, jebem ti mater kockarsku! Gde je Manuskript?!"

"Ne.. molim, vas... nemojte...", cvileo je arheolog dok mu se niz lice slivao mlaz krvi. "Ja nisam... nisam..."

"Šta nisi, pičketino? Hoću ime i mesto, ništa više. Posle možeš da se vratiš svom opijanju i kockanju."

"Morao sam da ima dam... Rekli su da će mi otpisati dug."

"Ko?!"

"Skiron... iz Onazisovih favela."

"Skiron? *Onaj* Skiron? Skiron Palikuća? Jebeno ne mogu da verujem! Od svih razbojnika u Solunu ti si morao da se zadužiš kod najgoreg?"

"On je... davao...", cvileo je i dalje arheolog dok su mu suze tekle niz obraze i mešale se sa krvlju. "...najbolje kvote."

Đango ga pusti i ovaj se skljkoka na pod. Dok je vraćao tanto nož u futrolu za pojasom primetio je kako ga otac Tadej sablažnjeno gleda.

"Šta je?"

"Ne mogu da verujem."

"Ne mogu ni ja. Skiron! Iz Onazisovih favela. Zamislite?"

"Ne.", odmahivao je glavom monah i dalje u neverici. "Ne mogu da verujem šta ste uradili."

"Manite se moralisanja oče...", reče Đango. "Ovo je ništa prema onom što nas čeka u favelama."

Grci u početku nisu znali šta će sa silnim izbeglicama koje su dolazile sa svih strana nakon Dana Velike Vode ali su taj problem efikasno rešili pravljenjem jednog naselja koje je u početku trebalo da

bude privremeni izbeglički kamp... U međuvremenu je reč "privremeno" izgubila svoj smisao u svetu u kome se svakog dana dešavao neki potres apokaliptičkih razmera... i tako su nastale Onazisove favele. Kada bi se gledalo iz vazduha, naselje bi podsećalo na nakazni čir na glavi čoveka kome je izgorelo lice.

Dok su se vozili, Đango je objašnjavao neke finese svom saputniku:

"Ovde nema mesta za neuslišene molitve, oče... sve je unapred proračunato i proreknuto, od kvota za fudbalske utakmice do časa nečije smrti.", zatim se zamislio malo, a onda dodao:

"Sudbina je metresa, a Solunski narko-lordovi njeni glavni makroi."

Dugački Vangelisov bulevar presecao je predgrađe na pola, napuštena autostrada za budućnost u koju ni Grčka ni čitava Evropa neće nikad otići. Đango je vozio hamvi pustom ulicom još nekoliko kilometara a onda zastao ispred noćnog bara "Pomona".

"Tu smo." rekao je opipavajući set noževa na panciru.

"Gde?", upita zbunjeno monah.

"Ovde je oduvek bilo sedište Skironovog ganga. U moje vreme, specijalnost im je bila paljevina. Ako je neki sirotijnski kvart slučajno na mestu gde treba da nikne nova kockarnica ili kladionica, momci bi se postarali da nestane za jednu noć u požaru."

"Užasno."

"Aha... Idemo. Prema onome što nam je rekao dobri doktor Karipidis, manuskript je odneo ovde, jednom od Skironovih kapetana."

Unutrašnjost "Pomone" bila je nakaradna kombinacija kiča i pop-arta, za dugačkim šankom sedele su lokalne propalice, slot mašine pištale su na drugom kraju prostorije, levo od mesta gde se kvarcovana kurolomka vrtela oko šipke uz prastari hitić Samante Foks. Dok su išli ka dnu, gde je crnomanjasti šanker uzimao opljade lokalcima, otac Tadej se samo osvrtao oko sebe, izbečenih očiju, krsteći se neprestano.

Đango je odgurnuo dvojicu tipova i stao pred bukmejкера koji je brojao novac.

"Kako se zoveš sinko?", upitao ga je.

"Tezej.", odgovori ovaj ne skidajući pogled sa love koju je brojao.

"Je l' ti to mene zajebavaš?"

Buki smota novac u metalnu kutiju ispred sebe i pogleda ga.

"Ne. A ko si ti?"

"Ja sam prijatelj doktora Karipidisa."

"Ah...", naceri se buki.

"Da.", nastavi Đango i izvuče svežanj novca koji mu je dao Sergej. "Došao sam da otkupim njegov dug."

Bukijeve usne se razvukoše u sladostrastan osmeh kada vide novac.

"Zašto odmah ne kažete? Izvolite, pođite za mnom... Ovaj... hm... gospodin... je sa vama?"

Đango se okrenu i odmeri nehajno monaha.

"Da... nažalost."

Buki je vodio Đanga i oca Tadeja kroz dugi hodnik, onda kroz kotlarnicu i na kraju strmim stepenicama u podrum. Tamo su ih ispred masivnih metalnih vrata sačekala dva krupna lika u imitacijama Armanijevih odela.

"Oduvek sam se divio Grcima...", reče Đango ocu Tadeju. "I njihovom neodoljivom ukusu za oblačenje."

"Imaš li oružje?", upita jedan od gorila.

"Imam. A ti?"

Čuvar pogleda u bukija. Ovaj klimnu glavom.

"U redu je, Marko...", reče. "Ima dovoljno kredita kod sebe da bude drzak. A ako ispadne sranje unutra, teško da će stići da se uhvati za svoj kurac a kamo li za utoku."

Čuvar klimnu glavom i otvori vrata.

Kancelarija u kojoj su se obreli pripadala je očigledno nekom od visoko rangiranih kapetana. Njen seljački luksuz upadljivo je govorio tome u prilog. Baš kao i krojeno odelo koje je nosio debeli tip namašćene crne kose koja mu se presijavala na glavi pod sjajem neonske svetiljke ispod koje se mučio da savlada pileći batak. Za radnim stolom od čvrste orahovine na kome su jedine poslovne alatke bile mašina za brojanje para, nekoliko paketića rapta i dve utoke. Podgojeni gangster je podozrivo pogledao u svoje goste i bacio poluoglodanu kost nazad u plastični tanjir.

"Ko su ti ovi, Tezeje?", upita bukija.

"Kažu da su prijatelji doktora Karipidisa."

"One pičke? I šta sa tim?"

"Hoće da otkupe njegov dug."

"Njegov dug je već rešen.", namršti se kapetan zureći sumnjičavo u Đanga koji je šarao očima po prostoriji, odmeravajući malo dvojicu njegovih ljudi na kauču levo i jednog od zamenika koji je pušio cigaretu naslonjen na prozor desno od ulaza. Bilo je nečeg zloslutnog u neobičnoj mirnoći tog čoveka, kapetan nije mogao da odredi tačno šta.

"Je li ovo sa njim...", upita kapetan začuđeno. "...pravoslavni

monah?"

"Ne.", reče Đango. "Samo ludak za čiji transport sam zadužen. Voli čovek da se maskira. Juče je bio Napoleon. Sutra će biti Kaligula. Ja ga samo vozim i nabavaljam mu kostime."

"Imaš smisla za humor...", naceri se kapetan. "A i lepo govoriš grčki, prijatelju. Toliko dobro da bi pomislio da si rođeni Solunac. Opet, ne dovoljno dobro da se ne oseti zrnice srpskog naglaska."

"Provalio si me. Mada... i ja primičujem mali nijansu albanskog u tvom izgovoru. Otkad to Skiron unajmljuje one koji nisu Grci?"

"Od kad su zbog ratova bandi i intervencija vojne policije kvalitetni ljudi postali deficitarna roba."

"Ha... koliko to tačno čovek treba da bude kvalitetan da bi dilao rapt i uzimao oplade?"

"Svi smo ovde dovoljno kvalitetni... Čak i Tezej. On se preziva Huseni."

"Da, da... Odmah sam provalio po tome kako stoje ona kradena odela dvojici banzova na ulazu. Izgleda previše džiberski čak i za Grke. U svakom slučaju, lep susret starih neprijatelja na neutralnoj teritoriji... Nazdravio bih u tome ime ali mi je flaša Džeka ostala u kolima."

"Neki drugi put. A sad, zajebi proseravanje i kaži šta hoćeš?"

"Ono glupo kockarsko govno od Karipidisa vam je donelo u rem jednu knjigu. Cenim ga da se ti i tvoja ekipa baš ne satirete od čitanja beletristike. Hoću da je kupim."

"He, he, he...", cerekao se kapetan žvaćući plastičnu čačalicu. "Stvarno si duhovit, Srbije. I u pravu si, nije baš da smo neki ljudi od literature."

Kapetan zavuče ruku u jednu od fioka na stolu i iz nje izvadi knjigu.

"Ovo tražiš?"

Otac Tadej kratko je zurio u prašnjave korice, u urezani natpis na njima, trag pozlate po ivicama, stilizovani znak ribe.

"Da, da...", uspeo je da promuca.

"U drugačijoj situaciju bih vam je prodao. Ali Skiron gaji neobično interesovanje za knjigu, tako da od posla nema ništa."

"Šteta...", promrmlja Đango.

"Da. Baš šteta.", reče kapetan. "A sad... pošto sam bio tako ljubazan da vas primim, budite i vi tako zahvalni pa ostavite sve dragocenosti koje imate kod sebe i tornjajte se odavde."

"Jesi li siguran?", upita Đango.

"Šta?"

"Jesi... li... siguran?", odmerio je Đango svaku reč, poput

gutljaja vode.

Otac Tadej zausti nešto da kaže, nije znao tačno šta, nije baš bio vičan u pregovaranju sa razbojnicima, mudra reč tu nije od pomoći, a ni diplomatija, u svakom slučaju, možda postoji način da se kapetan privoli da proda rukopis ili... udahnio je duboko, potražio pravu reč negde u lavirintima svog uma...

Nije stigao da izdahne. Niti bilo šta da kaže.

Đangova desna ruka podigla se u munjevitom trzaju i nož dugačke čelične oštrice završio je u kapetanovom vratu. Sledeće što je otac Tadej video jeste kako se Đangovo telo bešumno okreće i prilikom tog okreta bukijev vrat biva prerezan u kratkom metalnom bljesku. Đangove ruke, gotovo neuhvatljive monahovom oku, ponovo šalju smrtonosne čelične oštrice kroz vazduh, jedna pogađa čoveka kraj prozora direktno u čelo, druga jednog od ljudi na kauču pravo u srce. Preostali bodigard ustaje, ispusta čašu sa pićem koju je držao, poseže za pištoljem ispod sakoa, Đango mu prilazi u dva munjevita koraka, jednom rukom zadržava njegovu koja je već na dršci pištolja, drugom rukom mu zariva nož u grlo.

Čovek pada unazad i njegova telesina lomi stakleni sto uz prasak.

Dvojica čuvara na ulaznim vratima uleću bezglavo u kancelariju i Đango tada poteže beretu. Prvo puca u jednog, raznevši mu pola lobanje, a onda ostatak šaržera ispaljuje u grudi drugom čuvaru.

Dok kancelariju ispunjava miris sveže krvi i miris baruta, otac Tadej gleda oko sebe u neverici. Ona reč... možda reč mira, reč kojom se označava Bog, reč koja može da pripitomi divlju zver, reč za koju je mislio da je čuo toliko puta, na liturgijama ili u pokori molitve, reč sada tako daleka i nedokučiva, ostala mu je vrhu jezika, baš kao i dah koji mu je zapeo u negde u dnu grudi. On zatiče sebe bespomoćnog, kako samo nemo zuri u Đanga koji uzima knjigu sa stola na koji je glavu položio mrtvi kapetan.

"Idemo.", kaže mu Đango sa savršenom mirnoćom u glasu i otac Tadej ga bez pogovora sluša, kreće za njim ka izlazu preskačući leševe i pazeći da ne ugazi u krv.

U noćnom baru još niko nije primetio šta se desilo u podrumu i Đango i monah oprezno hitaju ka izlazu. Iz nevidljivih zvučnika trešti Bili Ajdol i "Šok za sistem", kurvetina na šipci sada već ima društvo, dvojicu napaljenih klinaca koji joj pune tange drahmama. Na pola su puta do izlaza kada se prvo čuje ženski vrisak, zatim komešanje i nepovezani povici... Na nekih desetak metara od izlaznih vrata, Đango tutnu ocu Tadeju u ruke manuskript i gurnu ga u zaklon, iza poker aparata.

"Hej, pizdo! Stani!", začu urlik iza sebe između dve strofe Ajdolovog refrena.

Zatim udahnu duboko, izvuče dezert igl i raznese glavu gangstera koji je sa sačmarom izlazio iz šanka.

U tom trenutku započe haos.

Đango nije mogao da proceni odakle sve dolaze ljudi sa oružjem i zato se bacio u stranu. Rafalna paljba ispuni "Pomonu" poput grmljavine. Sevalo je sa svih strana i u toj pometnji, nekoliko nesrećnih gostiju je popilo metak umesto uobičajenog voćnog koktela, Đango je sačekao da dobar deo ljudi pobegne kroz sporedne izlaze a onda se pridigao. Pucao je u prvog gangstera, visokog lika sa heklerom, oborio ga je jednim metkom. Zatim je overio dvojicu pored šanka. Pogledom je potražio oca Tadeja i video ga šćućurenog pored poker aparata. Zgrabio ga je i povukao prema velikom staklenom portalu. Ispalio je još par hitaca u pravcu šanka odakle je iz šarenog mraka sevala paljba automatskog oružja. Onda je zavitlao metalnu stolicu u portal i on je prasnuo u milion komada. Gurnuo je monaha kroz njega, upucao u nogu tipu koji se pojavio na sporednim vratima levo od njega a onda i sam skočio kroz portal.

Na ulici je lilo kao iz kabla. Kao da je i olujno nebo nad Solunom želelo učestvovalo u ovoj frci. Đango se osvrnu oko sebe da vidi da li ima nekog od kapetanovih ljudi na ulici, ubaci novi okvir u dezert igl i reče:

"Idemo, oče..."

Potrčao je u pravcu parkiranog hamvija a onda zastao.

Đango se okrenu i vidi oca Tadeja kako oslonjen o zid grčevito steže manuskript. Lagano mu priđe i pogleda ga...

"Oče?"

Ruke koje su stezale knjigu bile su blede i u grču. Đango posegnu za knjigom i uze je. Ispod Tadejovih grudi bila je rupa od metka. Krv je lagano oticala iz nje, kvaseći ubogu monašku rizicu.

Monah je samo tiho šaputao i Đango je u slabom titraju reči mogao da razazna molitvu:

"...i duša moja... kao bezvodna zemlja... i duša... moja..."

Zevs probada nebo oštrim munjama. Negde visoko iznad Soluna njegove nevidljive ruke kidaju tamne olujne oblake da od njih sačine mrtvački pokrov. Iza poderotine na crnoj tunici neba nakratko se pomalja puni krug bledeg meseca, zlatnik za usta mrtvacu, bakšiš za Harona, čamdžiju Donjeg Sveta. Kiša lije na spaljenu zemlju ispod i

Đango jedva da vidi neosvetljenu magistralu kojom vozi u pravcu baze.

"Jebo te, ovo je pravi potop!"

"Bog zna put...", smireno šapuće otac Tadej zgrčen u svom sedištu poput pustinjaka u pećini. "Bog će pomoći... Ako zatvori jedna... otvori druga vrata."

"Voleo bih da delim vaš optimizam, oče...", Đango zabrinuto gleda u njegove dve ruke položene na grudima ispod kojih je krvavi tampon-zavoj, "Ali jedina stvar u koju sam siguran u vezi Boga jeste da On želi da ovaj svet skonča u agoniji."

"Vi... i dalje... sumnjate... gospodine Andriću?"

"Bog je zatarabio vrata raja i zakucao ih debelim ekserima.", mrmlja Đango sa gorčinom u glasu. "Mi smo samo dva psa na kiši u Solunu, moj oče... koja laju pred tim vratima. I jedina razlika između mene i vas je u tome što vi gajite suludu nadu da će vam se ona jednog dana otvoriti..."

"Ta vrata se otvaraju...", mrmljao je monah. "Upravo sada..."

Đango je samo krajičkom oka uspeo da spazi crveni bljesak lasera, i to samo na delić sekunde. Znao je da malo šta može da se učini zato je trgnuo volan u desno, nadajući se da će oklop hamvija ublažiti udar. Imao je sreće. Projektil ispaljen iz raketnog bacača potkačio je zadnji deo hamvija i uz razornu detonaciju podigao ga u vis... Par dugih sekundi bili su u vazduhu, terenac se zatim okrenuo i tresnuo na krov uz prasak jači od gromova koji su parali helensko nebo iznad.

Visio je na sigurnosnom pojasu poput krpene lutke, komadi stakla bili su zariveni u čelo ali nije osećao bol, u ušima mu je još odjekivao eho eksplozije. I pored toga, jasno je mogao da razazna glasove i korake kako se približavaju. Zgrabio je beretu zadenutu za pojas, drugom rukom je obrisao krv koja mu se slivala u oči. Trudeći se da dobro razazna prilike u polumraku koje su iskrsavale iz vela od kiše i magle, sačekao je još tren ili dva da povrati prisebnost... Prvog napadača upucao je u kolena, sačekao je da padne na asfalt a onda ga overio u glavu. Drugi napadač je ispalio par metaka u njegovom pravcu ali su zgužvani metal i ostaci blindiranog stakla hamvija odradili svoje. Njega je prvo pogodio u vrat, kada se ovaj zateturao u nazad, ostatak okvira mu je sasuo u grudi i stomak. Čekao je još malo, i kada se uverio da ih je bilo samo dvojica, odbacio je pištolj u stranu.

Pokušao je da otkaçi sigurnosni pojas ali mu nije pošlo za rukom. Okrenuo se ka ocu Tadeju i video da ovaj bez svesti visi okačen o svoj pojas. Tada je spazio da je projektil koji je razneo zadnji deo hamvija napravio dobru rupu na rezervoaru. Sada je iz tog mesta curilo gorivo i lagano se slivalo niz od kiše mokri asfalt, pravo ka prednjem delu... gde

su varničile žice iz pokidane utrobe terenca. Osetio je kako mu se telom uzdiže talas jeze. Biće dovoljna jedna iskra i njih dvojica će biti živi spaljeni. Pokušao je još jednom da se oslobodi iz stiska metala i sigurnosnog pojasa ali mu nije uspjelo, samo je malaksalo klonuo na kraju, bespomoćno zureći u žice koje je iskrile... i potočiće goriva koji su se lagano slivali ka njima. Jetko je procedio kroz zube:

"Jebalo me... staro... dobro... fosilno gorivo..."

A onda se dogodilo nešto čudno.

Bez ikakvog zvuka, još jedna prilika je iskrsla iz mraka.

Đango je instiktivno posegnuo za tanto nožem ali je odustao od namere da ga upotrebi. Iako je bio okrenut naglavačke, iako mu se u glavi mutilo a krv pomešana sa kišom slivala u oči, jasno je mogao da razazna konture čoveka koji je istupio iz neprozirnog vela od kiše i izmaglice i zastao na par koraka od slupanog vozila.

Bio je to visok čovek. Možda najviši čovek koga je Đango video. I bio je to lep čovek. Možda najlepší kakvog je Đango ikad video. Imao je potpuno savršene crte lica, smeđu kosu koja mu je padala do ramena i svetlo plave oči. Ipak, ono što je Đango prvo uočio, tako okrenut naopačke, bilo je da su čovekove bosc noge bile obučene u sandale. Identične onima koji su nosili stari Rimljani. Tada je već bio siguran da halucinira. Ko nosi rimske sandale na kiši u Solunu, u dvadeset i prvom veku? Možda tribun rimske vojske, jer čovek je ličio baš na nekog takvog. Imao je pancirnu košulju boje zlata, dugi purpurni plašt i gladijus u ukrašenim koricama zadenut za levi bok.

Đango se nasmeši ironiji sudbine koja se ove noći, koji trenutak pre nego što će smrt doći po svoje, igra njegovim umom, a onda se desi nešto čudno.

Čovek se naže prema njemu i progovori.

"Jesi li dobro, vojniče?"

Par sekundi neverice, jer te reči nisu bile izgovorene na grčkom, niti na sprskom, već na *latinskom*. Đango prebira po mozgu da nađe pravi odgovor, ali kao da to čine same, njegove usne se miču i on kaže:

"Nescio... domine..."

Čovek podiže manuskript koji je ležao u bari kraj drumu i reče:

"Mislim da ovo pripada meni."

Đango udahnu vazduh u bolne grudi i pokuša da izgovori još nešto ali čovek tada zgrabi branik hamvija i poče lagano da ga podiže.

Metal cvili poput prebijenog pseta i Đango oseća kako pritisak od par tona čelika iznad njega popušta i kako se terenac vraća i ispravni položaj. Osvrće se da vidi svog zagonetnog spasioca ali on je iščezao isto tako kako se i pojavio. Svet oko njega postaje zamagljeno okno

vetrobrana, za kratko, on vidi kako vojna vozila dolaze niz auto-stradu, vidi izdužene figure kako izlaze iz njih... čini mu se da u njima prepoznaje demone koji su došli da mu uzmu dušu... jedan od njih mu prilazi i Đango na desnom rukavu njegove uniforme prepoznaje znak Alijanse, dva ukrštena mača i dvoglavog vizantijskog orla... ispod vidi prišivku sa motivima srpske zastave...

A onda svet oko njega počinje da se prosenjuje i lagano nestaje u kiši i izmaglici.

Dvoglavi orao na žutoj podlozi, isti takav na šarama srpske zastave, iznad oba je kruna, znak da vlast dolazi od Boga, negde odozgo, sa visina, sa oblaka, poput kiše koja nikako da prestane da pada. Predstavnik te sa neba date vlasti je oficir u maskirnoj uniformi, pukovnik, iznad levog džepa na njegovoj bluzi je metalna pločica sa gravirom "Mojsilovic", on stoji sa rukama sklopljenim iza leđa, vojnički kruto u potpunom kontrastu sa sterilnom belinom bolničke sobe u kojoj se nalazi.

Đango sedi na ivici bolničkog kreveta dok mu medicinska sestra umotava poslednji zavoj oko grudi. Dva slomljena rebra, to je jedini bilans krvave solunske noći. Ako se ne računaju par posekotina na čelu i to što je nekoliko sati bio van svesti zbog posledica eksplozije i udesa.

Sergej Mojsilović čeka da bolničarka završi posao a onda joj diskretno saopštava da ih ostavi same. Zatim poseže za Đangovom košuljom koja visi na čiviluku i dodaje mu je.

"Bio si dobar.", kaže, i to je više konstatacija nego pohvala.

"Ne, nisam. Ostao sam bez paketa."

"Nije bitno."

"Kako to misliš?"

"Lepo. Sve je to ionako religiozno bulažnjenje."

"Šta je bilo? Generala Klikovca je iznenada napustila novootkrivena vera?"

"Ne baš...", zamišljeno reče Sergej nudeći Đanga cigaretom.

"Otac Tadej... umro je jutros na intenzivnoj."

"Bio je dobar čovek.", promrlja Đango uzimajući cigaretu.

"I više od toga.", složi se Sergej i zapali mu. "Imao je donorsku karticu. I ispostavilo se da ima istu retku krvnu grupu kao Klikovčeva kćerka. Transplantacija je zakazana za večeras. Dete će biti spašeno."

Đango uvuče dugi dim i zakašlja se. Pogleda svog starog ratnog prijatelja i upita ga:

"A mi?"

"Šta sa nama?"

Napravio je kratku pauzu, zureći u obrise grada sa one strane bolničkog prozora, a onda prozborio polušapatom:

"Ko će nas da spasi?"

Sa prozora pored koga sedi, Đango može da vidi to mesto u pustinji, grad zarobljen u neonu, hiljade slepih koloseka, autostrada za Nigde... figure ljudi promiču na njima, poput crnih elektronskih impulsa, nagoveštaji života koji to odavno nije. Može da vidi i više od toga. Nebodere što sežu visoko, baražne balone što vise iznad njihovih krovova, blistave bilborde i crvena svetla u noći... Jedno od njih nalazi se na petospratnici preko puta kafea u kome je sedeo. Bila je to poruka postavljena od strane komercijalista Srpske evanđelističke crkve, ali dva slova nisu dobro radila, pa je umesto ISUS SPAŠAVA pisalo ISUS SPA**VA. Reklama sponzora prikačena pored je bila u redu, filigranski zlatni vez i poznati brend... SOBRANIE.

Život u glavnom gradu Srbije podsećao je na bivstvovanje unutar mehanizma pokvarenog sata. Vreme je stalo u jednom trenutku, okamenilo se, i ništa nije kucalo unutra, postojao je samo taj privid napretka, a u stvari, svaki delić tog mehanizma, čak i onaj najmanji, stajao je u mestu.

Đango je dovršavao svoju kafu i vinjak bez žurbe.

Negde iza njega sa zvučnika starog rashodovanog radija išle su vesti.

...ministar Pravde general Klikovac nakon dužeg odsustva ponovo je stupio juče na dužnost. Na konferenciji održanoj u Vladinom pres-centru izrazio je nezadovoljstvo stanjem bezbednosti u glavnom gradu. Sa tim u vezi doneo je niz bezbednosnih mera. Od večeras policijski čas počinje sat ranije tako da se svim građanima nalaže da se ponašaju u skladu Zakonom o ograničenju kretanja. General Klikovac je takođe potvrdio smrtne presude trojici sindikalnih lidera odgovornih za prošlomesečne štrajkove u tvornici titanijuma "Zoran Šepa Gale". Oni su streljani danas popodne. Ministarstvo je takođe donelo odluku da se svim uhapšenim štrajkačima produži pritvor do daljnjeg. Od strane Ministarstva je takođe stigao i novi pravilnik o upotrebi bojeve municije od strane pripadnika organa reda, sa tim u vezi, odbačena je primedba anketnog odbora o klaster municiji kao nehumanog...

Đango ustade i navuče svoj dugi kišni mantil. Izvadio je srolani

keš i iz njega izvukao zelenu banknotu sa likom Milorada Pavića i spustio je na sto. Razmislio je tren ili dva i toj novčanici od dvadeset dinara dodao i onu od pet, sa likom Novaka Đokovića, kao bakšiš.

Izašao je napolje u hladnoću vrlog novog sveta. Hladni vetar nosio je kiselkaste kapi kiše niz ulicu, Đango podiže kragnu svog mantila da se koliko-toliko zaštiti od studeni pa krenu trotoarom, naviše, u pravcu gde se asfalt pretvarao u neon a neon u sumorno, crno nebo. Ispod mantila, u futroli od artifičijelne kože pod pazuhom, žuljao ga je komad čelika.

Preko puta, ulični svirač drndao je svoju raštimovanu gitaru.

Pevao je staru pesmu Toma Vejtsa, o unutrašnjosti pokvarenog sata, o vinu što teče slobodno i tanko, poput krvi... O tome kako je neko proždrao noć i kako nema nikog da pozajmi kišobran kišnim psima.

Njegov glas bio je bolni jecaj koji se gubio u vetru:

You'll never be going back home...

You'll never be going back home...

Trash

potražite starije brojeve **TRASHA**
u PDF formatu na sajtu

www.pressing-magazine.com